ПОЛИТИКИН
ЗАБАВНИК

10 динара

БРОЈ 1465

25.1.1980. ● ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ ● ГОДИНА XLI

КОМПЛЕТАН СТРИП
ФЛАШ ГОРДОН

Веровали или не!

СЕМЈУЕЛ СЛЕК

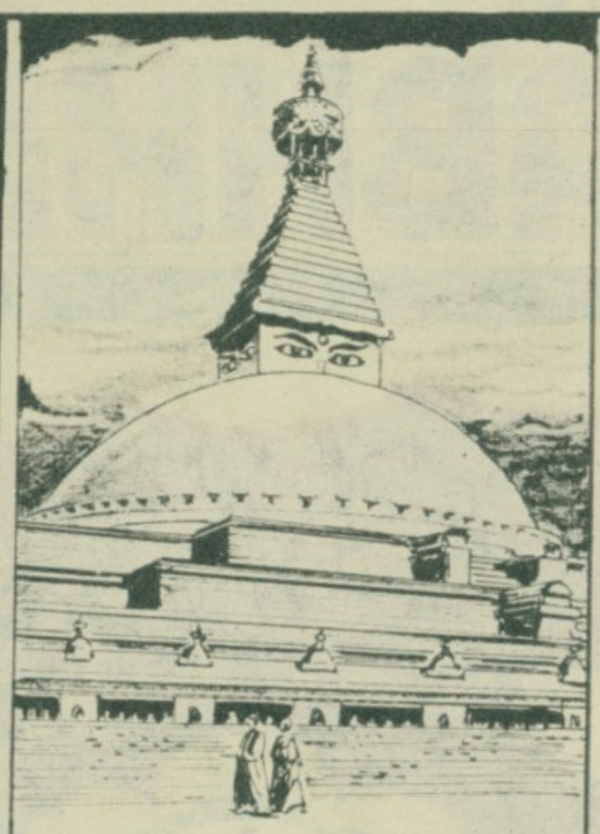
(1757-1822)

ИЗ ТАЈДСВЕЛА (ЕНГЛЕСКА) МОГАО ЈЕ ДА ЗАУСТАВИ РАЗБЕСНЕЛОГ БИКА КАД БИ ЗАПЕВАО СВОЈИМ ДУБОКИМ ГЛАСОМ.

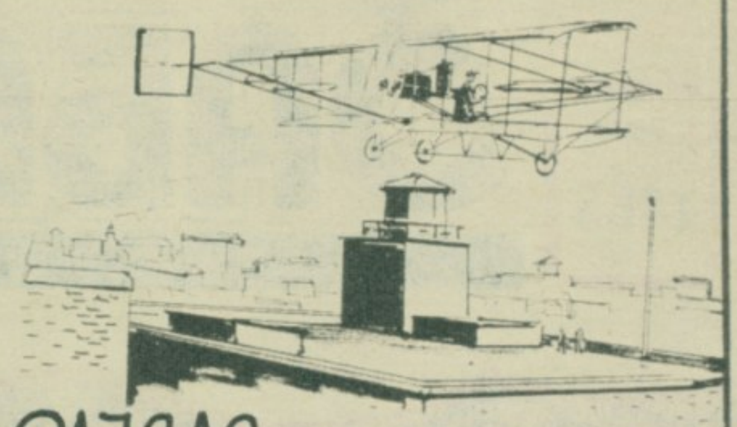
ГРУМЕН СРЕБРА

ИСКОПАН 1834. У АСПЕНУ (КОЛОРАДО) ТЕЖИО ЈЕ 834 КГ. ДА БИ ГА ИЗНЕЛИ ИЗ РОВА, МОРАЛИ СУ ГА ПОДЕЛИТИ НА ТРИ ДЕЛА.

ЗГРАДА КОЈА УЗВРАЋА ПОГЛЕД ТУРИСТИМА

НА СВАКОЈ СТРАНИ ТОРЊА БУДИСТИЧКОГ ХРАМА БОГИЊЕ МАЈКЕ СВЕТА (НЕПАЛ) НАСЛИКАНЕ СУ ОЧИ И НОС.

САЈЛАС КРИСТОФЕРСОН

ПРВИ ЈЕ УЗЛЕТЕО АВИОНОМ СА КРОВА ЈЕДНОГ ХОТЕЛА У ПОРТЛЕНДУ (ОРЕГОН), 11-VI-1912. ИАКО НИЈЕ ИМАО ПИЛОТСКУ ДОЗВОЛУ.

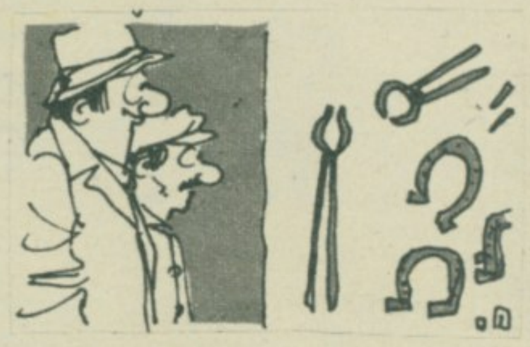
У АФРИЧКОМ ПЛЕМЕНУ ПИНДИКА-ЈУКУН НЕВЕСТУ

ДАЈУ ЊЕНОМ БУДУЋЕМ СУПРУГУ У ЗАМЕНУ ЗА ПСА.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

● Словени су први пут сазнали за слона још крајем 6. века. Наиме, у служби аварског поглавице Бајана било је много Словена. Око 582. године Хаган Бајан добио је на поклон од Византинаца једног слона. Причу о огромној животињи са сурлом разнели су Словени с Бајановог двора међу остале своје саплеменике.

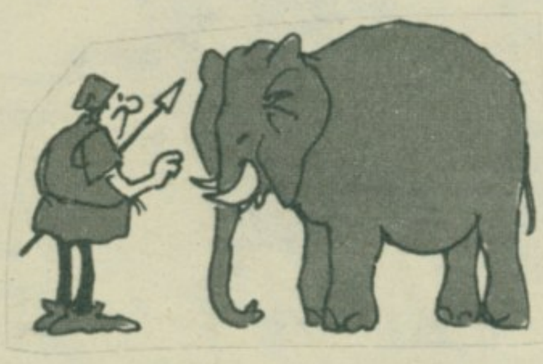

● у Брну, у Чехословачкој, постоји „Музеј потковица“ са око две хиљаде експоната, из готово свих земаља Европе, Африке, Азије и Америке. Поред потковица у музеју се могу видети разноразни чекићи, клешта и ексери који служе за поткивање коња. Становници Брна у шали називају овај јединствени музеј „Музеј велике среће“.

● вирус кијавице способан је да се одржи читавих шест месеци на температури од 76°Ц испод нуле и да чак и под тим условима буде заразан.

● Хенри Мур, пензионисани професор филозофије из Лос Анђеласа, усавршио је свој аутомобил марке „хонда“. У пртљажник је поставио два електромотора од по 1,58 киловата и шест акумулатора, а на кров — соларне батерије. Кад је лепо време Мур се вози бесплатно захваљујући сунчевој енергији.

● проналазач полароид-камере која само за седам секунди избацује готову фотографију, је Американац Едвин Ленд. На америчком тржишту овај фото-апарат први пут се појавио 1950 године.

● дуго се сматрало да дрво какаа расте само на плантажама. Међутим, дивља стабла какаовца пронађена су у Колумбији и амазонским шумама.

● једна врста црва који живи у Нигерији лучи течност пет стотина пута слађу од шећера. шећера.

● стручњаци из ДР Немачке тврде да неке птице могу благовремено да нас упозоре на долазак епидемије грипа. Наиме, они су утврдили да птице раније од човека, и то за седам дана, постају жртве ове болести.

НА ЦЕРУ, ЛЕТА 1914.

ЈУНАК ПОД КОЊЕМ

Те 1914. Цер је горео, а задатак нимало лак: протерати Швабе са њега. Јуриши су се смењивали у таласима. Бели камен, део Цера који је такође био захваћен битком, био је неосвојиви бедем. Војници Аустро-Угарске, „тамнице народа", огорчено су га бранили на ивици чистине која се пружала до оближње шуме. Али, јуриши српске коњице нису јењавали.

Поред капетана Стојадиновића био је редов на зеленом коњу танка врата и оштрих ушију, његов домазлук. Кренули су заједно, капетан и редов. Међутим, код неких шикара су се раздвојили, а иза тога је одмах следио брисани простор који је контролисала непријатељска пешадија. А редов полегао на коњу пркоси убитачним ројевима куршума. Испод зеленкових копита излеће спаљена трава белокаменске увале. Бесомучна трка се одужила у вечност. Ипак, нема још много, неких стотинак метара, па да се изврши сабље, да се човек и челик стопе у једно. Наједнном, зеленко се пропе, занесе у страну и строваливали низ падину. Непријатељско зрно га је погодило посред чела, друго је нашло место у јахачевом левом рамену. Јахач и коњ више нису ништа чули, само мрак и тишина. А нешто даље крклањац. Помешали се наши и непријатељски војници, људске кости и љути челик.

ДЕСЕТ НА ЈЕДНОГА

Крвавим небом сунце је бежало за планину. Свеж поветарац спустио се са Цера, утро јахачу прашке са знојавог чела и отворио му очи. Човек није знао где је. Осећао је потмули бол и неку ужасну тежину која му је притискала ноге. С напором је придигао главу и угледао свог мртвог зеленка. А коњ му притискао леву ногу, не дозвољава ни прсте да помери. Сваки покушај да се извуче испод трупла стизао је до мозга. Онда му је као кроз сан допрло оно што се догодило пре пада.

Сада га је још жешће погодила тишина. Чак је чуо сопствено дисање. Онда је човека ујела мисао: наши су протерали Швабе. Можда су већ и преко Дрине, а он ће умрети овде, под овом мрцином. Телом му прође ледена језа пред којом уминуше болови у рамену и нози. Зеленка је већ прежалио, али не и себе.

Наједнном, мир прекиде неко шушкање. Човек погледа преко коња и своје приклештене ноге низ стрмен и следи се. Уз косу је, опрезно се крећући баш према њему, пузало десетак војника. Рањеника погоди нова мисао: одбијени наши су се повукли и непријатељ сада претражује терен. И било је тако. Непримећени у каменитој ували, човек и коњ остали су између две линије фронта, наше и непријатељске.

Сам против десеторице. Десеторица на једнога. Десном руком човек је лагано скинуо карабин с врата и наместио га преко коња према непријатељу. Сваки покрет причињавао му је ужасан бол, а лева рука висила је као да није део њега.

Сигуран да нема никог ко би у овој пустари могао да му науди, непријатељ се усправио и помало бахато корачао према њему. Били су све ближи човеку и коњу. Пресекао их је пуцањ. Један је војник пао, други се повио, остали су, као по команди, полегали. Мртви или живи? Неко је, ипак, био жив, јер се одмах затим слила ураганска ватра.

Србина је штитила лешина коња. А морао је једном руком и да држи карабин и да пуни и да пуца. Међутим, Швабе то нису приметиле јер су их куршуми засипали без престанка и врло прецизно. Рањеник је убрзо приметио да му понестаје метака, али и да се нешто топло слива испод копорана. А непријатељ није престајао са ватром и између све ређих рањеникових метака, пребацивао се од жбуна до жбуна, био све ближи, и гађао све прецизније.

У српском карабину чекали су последњи меци када се из најближег грма придигао крупан војник и, потрчавши у цик-цак према човеку испод коња, грмнуо:

— Ad meg magad, Serb! (Предај се, Србине!)

Србин је учио занат код мајстора Мађара, па је знао мађарски језик. Уместо одговора, запраштали су меци. Мађар се простро преко жбуна. Остали нису били тако дрски а, изгледа, ни храбри па су се дали у безглаво бекство.

РАЊЕНИК ЈЕ ПРИМЕТИО ДА МУ ПОНЕСТАЈЕ МЕТАКА, АЛИ И ДА СЕ НЕШТО ТОПЛО СЛИВА ИСПОД КОПОРАНА. А НЕПРИЈАТЕЉ ЈЕ БИО СВЕ БЛИЖИ.

АЛАЛ МУ ВЕРА!

Ходајући нешто касније крвавим бојиштем, српске патроле наишле су у каменитој ували на три мртва Мађара. Недалеко од њих лежао је српски војник притешњен коњем. „Алал му вера", прозбори један полугласно. И онда се трже: јунак под коњем је дисао. Истина, готово неприметно, али је био жив. Из седам рана (четири на грудима, остале на темену левој руци а један куршум је прошао кроз трбух и задржао се у кичми) истакао се живот. И зеленко је био у ранама, али њих нико није бројао.

Из исправа су сазнали да је рањеник типограф Љубомир Стефановић, син пожаревачког учитеља Неше. Јунак је на лицу места, још у несвести, произведен у чин капалара и одликован златном медаљом за храброст.

Два месеца је Љубомир провео у болници видајући ране. А када је отпуштен с уверењем да више није способан за ратовање у првим борбеним редовима, и те како се наљутио. И не само наљутио, за њега је то била увреда. Знао је да су му све ране залечене, а на зрно у кичми није се ни обазирао. Зато је узео опрему и вратио се у свој ескадрон.

Ишао је тако Љубомир из окршаја у окршај, од Дунава до Солуна и назад до Темишвара. Ретко га је који мимоишао. Али су га зато меци мимоилазили, као да су знали да је Љубомир „имун" на њих.

А када је Четврти коњички пук у којем је војевао Љубомир наступао према Београду, каплар са зрном у кичми сахранио је свога оца. Пожаревачки учитељ са малом платом и великом породицом пао је као резервни пешадијски наредник у јуришу српских трупа под Космајем.

Претуривши преко главе највећу и најкрвавију војну коју је свет дотад упамтио. Љубомир Стефановић је имао само једну жељу — да поново буде типограф. Али, злокобно зрно у кичми није му ни то дозволило. Умро је 1922. године. А тек му је била тридесета.

★★★

(Ову причу послао нам је **Младен Владимировић**, пензионер из Пожаревца)

ГОРШ ЛАВЉЕ

Курди су непокоран горштачки народ чију историју можемо да пратимо — четири хиљаде година! Области које су насељавали улазиле су у састав државе Парћана, Персијанаца, Монгола, Турана.

БЕЗ ДРЖАВЕ — Данас Курди углавном живе у северозападном Ирану, североисточном Ираку, у Јерменској ССР и југоисточној Турској. Има их укупно око 11 милиона, а област коју насељавају, Курдистан, има око 200 хиљада км². Живот у неколико земаља онемогућава Курдима да буду јединствена друштвено политичка заједница.

УВЕК У ПЛАНИНИ — Курди су потомци сточарских племена која су у другом миленијуму пре н. е. живели расуто по Загорским планинама и повремено силазили у плодну Месопотамију у пљачкашке походе; Сумери су их назвали Гуту или Кути, а Асирци — Курти. Од предака су наследили висок стас, издужено лице, узан нос и дубоко усађене очи.

ЖИВОТ НА СЕЛУ — Већина Курда током целе године, или бар током зиме, живи по селима. Изузетак су становници Синадаја и још неколико мањих градова. Од тридесетак хиљада људи који живе у Синадају — већина су Курди. На брегу изнад града, у замку Дар-ул-Ајалех, смештена је пувернерова резиденција. Осим пољопривредом, Курди тргују теписима, кожом и крзном.

ФЕУДАЛНИ ПОРЕДАК — Било да су полуномади или да живе у сталним насељима, многи Курди још имају племенску организацију на челу са наследним поглаваром — шеиком. Остали имају феудално уређење. За одређену накнаду у роби или у радној снази — шеик или земљопоседник дужан је да штити свој народ од ратоборних суседа.

ЖЕНА — ШЕИК — Пролазећи кроз Курдистан, многи путници су одавно запазили слободу коју жене овде имају. Оне иду откривеног лица, слободно причају са странцима и учествују у свим друштвеним активностима. После смрти својих мужева, жене су постајале и — шеици! Једна удовица чак је била представник својих сељана на парламентарним изборима у Ирану.

НАРОД БЕЗ ДРЖАВЕ

...ТАЦИ ...ГА СРЦА

Током своје дуге прошлости мешали су се са многим племенима с којима су живели у суседству — али на Курдима и данас препознајемо карактеристичне црте лица њихових предака, које су забележили древни месопотамски уметници!

ВОДА, ВОДА! — Источни Курдистан је на висоравни где су зиме оштре и хладне а снег покрива земљу пет месеци годишње, ту Курди могу да гаје само пшеницу и јечам. У долинама на западу зиме су благе, а лета неподношљиво топла. Ипак, уз помоћ наводњавања, у низији успевају пиринач, кукуруз, памук и многе врсте воћа и поврћа.

ШАТОРИ ОД КОЗЈИХ КОЖА — По традицији, Курди су номадска сточарска племена која се са својим стадима коза и оваца и шаторима од црних козјих кожа стално крећу у потрази за пашњацима. Током векова, међутим, овај горштачки народ све се више привикава на мирнији земљорадднички живот и на стална насеља. Напуштање номадских традиција нарочито је убрзано после првог светског рата.

УСТАНАК ЗА УСТАНКОМ — Током своје дуге историје Курди су често морали да оружјем бране слободу и да дижу устанке за очување племенске независности. Године 1920. од Турака је тражено да дају аутономију Курдима на турској територији, али ови захтеви нису укључени у преговоре од 1923. године. Две године касније слободољубиви Курди дигли су устанак који је сурово угушен...

НЕПОКОРНИ — Након другог светског рата Курди су очекивали да ће се са њима праведније поступати и да ће добити више уставних права. Међутим, стварност их је разочарала. Године 1961. непокорно становништво Курдистана пружило је организован отпор. Почели су периоди отвореног непријатељства и неповерења између Курда и влада држава у којима су живели.

СВЕ ПО СТАРОМ — Опште побољшање услова живота последњих година, развој индустрије, јачање комуникационих веза и ширења школства почели су и Курдима да доносе благостање. Земљорадника и ратничка племена све више напуштају традиционални начин живота. Али у друштвено-политичком животу и даље остаје све по старом.

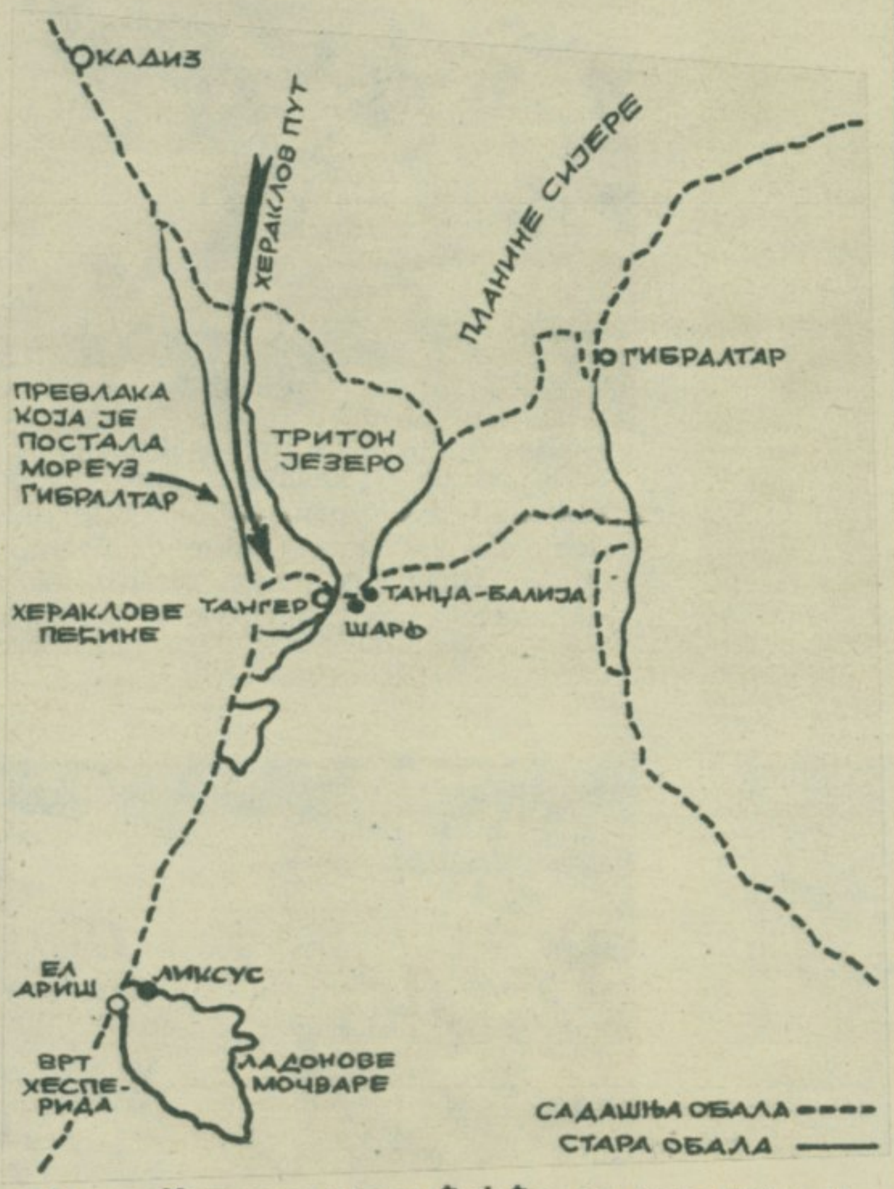
ИЗМЕЂУ МИТА И СТВАРНОСТИ

ДИВОВИ У ЗНАКУ

Највећи јунак грчке митологије Херакле извршио је дванаест тешких задатака. Један познати научник тврди да то није урадио сам.

Недалеко од марокан-ске луке Тангер, на Гибралтарском мореузу, налази се Шарф, узвишење од око стотинак метара. На арапском „шарф" значи брдо. Сва околна брда уз ознаку шарф носе и неко друго име: Шарф ел-Акаб, Шарф ел-Медуина ... Узвишење близу Тангера зове се само Шарф.

Тамо је, према предању, био гроб дива Антеја, сина бога мора Посејдона и богиње Земље Геје. Био је непобедив све док је могао да дотакне Земљу, тј. мајку. Сахрањен је на месту где га је победио Херакле, син Зевса и Алкмене, највећи јунак грчке митологије. Подигао је Антеја са тла и задавио. Легенда казује и да је Антеј на месту данашњег узвишења Танца Балија, што значи Тангер Стари, основао град. Дао му је име по својој жени Тингис, кћерки титана Атласа или Атланта. Западно од Тангера уздижу се стене пуне пукотина, а зову се Хераклове пећине. Биле су, каже легенда, Хераклово пребивалиште пре и после борбе са Антејем.

Мит о Хераклу изненађујуће се подудара са географским називима који су се одржали до данас.

КАКО ОКАЈАТИ ГРЕХ?

Пошто му је љубоморна и осветољубива Хера помрачила ум, Херакле је убио своју децу. Да би окајао страшни грех, морао је да служи микенском краљу Еуристеју и изврши дванаест тешких задатака.

Убио је немејског лава, затим деветоглаву хидру, уловио еримантског вепра и еринејску кошуту, промењо ток двеју река да би „очистио" Аугијеве стаје, ослободио Стимфалске мочваре грабљивица, а Крит од дивљег бика. Победио је и окрутне Амазонке, убио дива Гериона да би са његовог атлантског острва Еритѐје могао да одведе риђе волове.

Извршавајући један од тих задатака, сукобио се и са Антејем. Антеј је бранио Хераклу да прође до Врта Хесперида, такође Атлантових кћери које су заједно са змајем Ладоном чувале дрво са златним јабукама живота. Херакле је, ипак, успео да се домогне јабука. Предање је сместило овај врт на око 25 км јужно од Тангера, у близини античког Ликсуса, где се данас налази лука Ел-Ариш̀ чији се парк и данас зове Врт Хесперида.

Тако се ова легенда изненађујуће подудара са географским називима који су се одржали до наших дана. Ту подударност покушао је да, још у 4. веку пре н. е, објасни митограф Ефемерије. Сматрао је да је читава митологија само премештање, преиначавање историјских догађаја и да су имена олимпских божанстава, у ствари, имена племена и народа, а њихови сукоби, свађе и бракови биле су битке, борбе и уједињавања тих народа.

Можда је и мит о Хераклу био начин да се сачува успомена на људе, или народе, односно на стварне догађаје?

Још је Херодот, „отац историје" у 5. веку пре н. е. људе који су живели у пределима планине Атлас називао Атлантима. А то име, несумњиво, има везе са именима Антеј и Атлант, односно Атлас.

МНОГО ЗА ЈЕДНОГ ЧОВЕКА

Мит о Хераклу смештен је у претхеленско доба, у време када на Блиском истоку још није било културе, али када су — судећи по овом миту — на атлантским обалама Иберијског (Пиринејског полуострва) и северне Африке већ постојали сточарство и земљорадња.

Ма колики јунак Херакле био, све што је урадио — много је за једног човека. Један угледни научник тврди да су на древном Криту именом „херакло" називани неки значајни људи, што би могло да значи да се у основи мита налазе подухвати бројних „хераклa", па и мит и његов цивилизаторски значај добијају на уверљивости.

Пут који је Херакле прешао да би извршио подвиге упућује на још један закључак. Европа и Африка биле су у то време повезане — Гибралтарског мореуза још није било. На месту где се сада налази било је Тритоново језеро, такође познато из митологије. Од Атлантског океана било је одвојено превлаком која је повезивала данашњу шпанску луку Кадис са садашњим Тангером на крајњој северозападној тачки Африке. Било је то у време пре Потопа, пре велике катаклизме, страшних земљотреса, када је, вероватно, нестала и тајанствена Атлантида са својом цивилизацијом.

ХВАЛА ПЛАТОНУ

Праисторија се слаже са легендом о Хераклу и чувеним фрагментом из Платоновог „Тимеја". Катаклизма се догодила у време „хијатуса" — празнине — између мезолита и неолита, око деветог миленијума пре н. е. Датум је израчунао Платон на основу тумачења Зодијакових знакова, а легенда о Хераклу пружа довољно елемената за то рачунање.

Познато је да пролећна равнодневица, пролећни еквинокцији, одступа сваке године за неколико секунди круга, тако да за 72 године ово одступање износи један степен круга. Ова појава позната је као „прецесија (заостајање) еквинокција". Дакле, тачка на небу у којој Сунце на пролећну равнодневицу сече небески екватор помера се у сазвежђу Зодијака у односу према Земљи. На тај начин могућно је да се време мери по том померању у сазвежђу. Иако се дуго у то сумњало, данас је извесно да су Грци, а пре њих Египћани и Персијанци, знали за те прорачуне.

УЗ ПОМОЋ ЗОДИЈАКА

Ова тачка у којој Сунце сече небески екватор, тзв. пролећна тачка, обиђе цео Зодијаков круг за око 26 хиљада година. С обзиром на то да је Зодијак подељен у 12 сазвежђа од којих свако заузима 30 степени круга, пролећна тачка пролази сваким сазвежђем отприлике 2 150 године.

Ово померање иде уназад тј. у смеру: Риба, Водолија, Козорог, Стрелац, Скорпион, Вага, Девица, Лав, Рак, Близанци, Бик,Ован. Пролећна тачка која се сада налази на крају знака Рибе била је у знаку Овна од 150—2 300. године пре н. е, у знаку Бика од 2 300—4 450, у знаку Близанаца од 4 450—6 600, у знаку Рака од 6 600—8 750, а у знаку Лава од 8 850—10 900. године пре н. е. Отприлике, наравно.

Иако је тешко наћи право објашњење, многи тврде да се време за које се тачка пролећне равнодневице налази у једном зодијачком сазвежђу поклапа са једном ером чији су симболи увек, на овај или онај начин, у уској вези са сазвежђем у којем се пролећна тачка управо налази.

Први хришћани су као знак за Христа цртали рибу, у келтским легендама

РАКА

се лосос мудрости појавио мало пре него што су Римљани упали у Галију, за муслимане млади Месец представља уједно и рибу и Месец, а у бајкама из „Хиљаду и једне ноћи“ рибе су увек чувари зачараног драгог камења које треба да се пронађе у дубоким водама.

ПОЛАКО ДО ХЕРАКЛОВЕ ЕРЕ

Пре Рибе био је Ован. Тада су Грци под Јасоновим вођством ишли да траже Златно руно, Јупитер-Амон носио је овнујске рогове на глави, тако и Амон-Ра у Египту, док су у Карнаку, у горњем Египту, направљене алеје овнова.

Бик је био пре Овна. Био је то период бика Аписа, краве Атор, Минотаура на Криту, крилатих бикова у Вавилону, бика из Куалнгеа у Ирској, Тарноса у Галији. Пре Бика били су Близанци. Од њих су потекла два феничанска стуба који су постали стубови храмова, египатски пилони, а касније торњеви-близанци хришћанских цркава.

Пре њих био је Рак, животиња у оклопу која је у облику скарабеја остала знак који треба да доноси срећу. И још раније — Лав. На њега подсећа сфинга чије право значење још није одгонетнуто.

Хераклови задаци почињу убијањем једног лава, што значи крајем ере сазвежђа Лава, односно почетком ере Рака. Његово последње дело на Земљи је подизање двају стубова у Гибралтарском мореузу, што одговара знаку Близанаца. Из тога произилази да је Хераклова ера била ера Рака, дакле између 8 750 и 6 600 година пре н. е. То је време које по свим досадашњим проналасцима одговара времену велике катаклизме.

КАД ЈЕ ПУКЛА ПРЕВЛАКА?

Да се Хераклова ера поклапа са ером Рака закључује се и по веома чудној слици која је у прошлом веку откривена на зидовима неке веома старе гробнице у Тарагони. На слици је приказано сазвежђе Рака у тренутку летњег солстиција. Под знаком Рака види се Херакле како својим снажним рукама раздваја стене које су затварале превлаку. На европској страни насликани су петао и зец — они карактеришу Шпанију. На супротној страни су птица ибис и скорпион који карактеришу Мароко. Сликар је, очигледно, из предања које није допрло до наших дана дошао до података да је превлака „пукла“ под знаком Рака.

Атланти који су преживели страшни земљотрес који је променио лице Земље и распоред континената раселили су се по планини Атлас, у Андалузију, на Анде, и, несумњиво, по Европи изнад 45. паралеле. Па и поморци који су избегли разорне олује и страшне вртлоге необично снажних плима и осека, такође последица земљотреса, стигли су до разних предела Земље. Постали су део легенди: то је Ут-Напиштим код Сумера и Вавилонаца, Двифах у келтској легенди, Јима у Персији, Тамандуаре у Парагвају и Бразилу, Нала и његова жена Неја у Мексику, Зеу-Ка код Патагонаца, Нанобошо код канадских Индијанаца, Покаво код Делавара Индијанаца и, несумњиво, Ноје који је стигао на брдо Арарат на Кавказу.

Извесно је да једну цивилизацију не може спасти неколицина појединаца лишених материјалних добара те цивилизације. Али не постоји ниједна иоле значајна цивилизација без предања, а она су пуна симбола. Често се догађа да они који преносе предања и не разумеју ове симболе, али симболи остају као делови универзалног казивања које не познаје језичке баријере, уносе се у различита веровања и тако одржавају у својој целовитости. По њима може да се реконструише предање, па можда и нека цивилизација.

С. Ђ.

ПРОФЕСИЈА—СТРАШИЛО

Бил Хокинс из Трамингстона, у Кембрицу, има необичан надимак. Његови пријатељи називају га у шали „Били Птичица“. Не без разлога. Овај осамнаестогодишњи младић који је донедавно радио као продавац у гвожђарској радњи дао је оставку и запослио се на оближњој фарми као — страшило за птице.

Сваког јутра Бил са своја два друга стражари на кукурузном пољу чија површина износи 7 ари. Задатак им је да штеточине, чим се појаве, отерају махањем руку и гласним повицима, а у опаснијим ситуацијама дозвољено им је да употребе и пушке.

Сва озбиљност Биловог посла може да се схвати само ако се зна да птице штеточине у Великој Британији годишње униште житарица у вредности од 10 милијарди старих динара.

Лутке страшила са исцепаним капутима који лелујају на ветру и великим сламнатим шеширима показале су се као потпуно бескорисне. Пажљивим посматрањем птичјег понашања уочено је да веома мали број крилатих штеточина реагује на ову људску превару и брзо схвата да су постављени „стражари“ безопасни.

Забринути фармери покушали су на све могуће начине да спасу своје житарице. У пољима су постављали страшила која и на најмањи додир избацују из себе прави ватромет, а друга су у подигнутој руци држала мотку истесану у облику пушке.

Можда је најдаровитији био један фармер који се досетио да на своју њиву уместо страшила постави покретног робота. Он је у правилним размацима наизменично испуштао злокобне урлике и заслепљујуће снопове светлости. Али чак ни то није помогло. Лукаве птице брзо су научиле како да заобиђу „метално чудовиште“ и докопају се плена.

Нису их отерале ни светлеће алуминијумске траке, ни високи стубови обојени флуоресцентним бојама, чак ни гасне експлозије којима су фармери у очајању прибегли.

Неки су поверовали да ће насртљивице уплашити ако преко звучника пуштају гласове најопаснијих птица грабљивица које су страх и трепет за многе становнике птичјег царства. Идеја је „упалила“ али закратко. Већ после неколико дана птице су се навикле на ове звуке и изгледало је чак да у њима уживају као у најлепшој музици.

После много безуспешних покушаја једно удружење фармера одлучило је да као страшила упосли — људе. Експеримент је почео у пролеће прошле године и има изгледа да буде успешнији од свих претходних.

М. Ш.

НЕ ЗАМЕРАЈ СЕ КОБРИ!

Зна се да слонови имају изврсно памћење. Али има зоолога који тврде да су велики сурлаши праве наивчине у поређењу са кобрама.

Враћајући се једног дана с посла лекарка из индијског града Хублија нашла је кобру на улазу у своју кућу. Штапом за ходање задала јој је жесток ударац по леђима.

Жена је догађај убрзо заборавила. Испоставило се, међутим, да змија није.

Те ноћи лекарка је морала да обиђе болесника у удаљеном селу. Пошто га је прегледала, кренула је кући, али јој се после свега неколико корака на путу испречила велика змија. На женино запомагање истрчао је један од укућана и убио животињу.

На телу кобре пронађен је прелом — и то на оном истом месту на леђима. Осветољубива наочарка прешла је пуних 19 километара пратећи жену која јој се замерила.

Да су кобре велика злопамтила потврђује још један догађај. Дечак из Бацала, сеоцета у близини Мангалура, памтиће дан када је штапом погодио кобру која се сместила на једном дрвету.

Разљућена змија одмах је кренула ка њему и наставила да га јури све до чамца у који је овај у страху ускочио. Малишан је завеслао ка супротној обали реке, али гуја је стигла тамо пре њега.

Несрећни дечак је неколико пута веслао од једне до друге обале, све док сељани нису чули његове крике и убили упорну отровницу.

WALT DISNEY

ПАЈА ПАТАК

ВИ СТЕ НА РЕДУ, ГОС'Н БАЈО!

'БАР ДАН, ДОКТОРЕ!

ПСИХИЈАТАР

ШТА ВАС МУЧИ, ГОС'Н БАЈО?

Distributed by King Features Syndicate.

МУЧИ МЕ ТО ШТО НИКО НЕКЕ ДА МЕ ПРИХВАТИ ОВАКВОГ КАКАВ САМ!

ВАМА СЕ ТО САМО ЧИНИ!

Copyright © 1979 Walt Disney Productions World Rights Reserved

СТВАРНО?

БАШ ВАМ ХВАЛА?

А МОЈ ХОНОРАР, ЏИЏИЈО?

10-21

ПРИЧА ИЗ ЖИВОТА

СПАВАО ЈЕ 8 ГОДИНА

Цинс Типс је сазнао да се већина његових другова из колеџа пожениле, да је рат у Вијетнаму завршен, да председник САД није Џонсон.

Маја 1967. двадесетогодишњи студент Џин Типс враћао се с једног родеа кући у Сајмор, у Тексасу. Кола која је возио његов пријатељ занела су се и ударила о насип. Док је возач прошао без огреботина, Џин је поред сломљеног кука претрпео и тежак потрес мозга. Од тог тренутка почела је борба за његов живот дуга осам година.

После тридесет дана дубоке коме лекари су успели само да га доведу у неко полусвесно стање из којег се није даље опорављао. Како је медицина исцрпла све могућности, Типсовима није остало друго него да га у вегетирајућем стању одведу кући, надајући се да ће временом доћи до неког побољшања.

Као живи леш

Пролазили су месеци, али Џин и даље није препознавао ни родитеље ни пријатеље. Могао је једино да седи и да спава. Својевољно не би урадио ништа. Кад би га Типсови пустили, спавао би и по двадесет сати дневно. Тек након мукотрпног вежбања, Типсови су постигли да им се син сâм храни и умива. Али, све су то били мршави резултати.

На прегледу код неуролога речено им је да се оштећење мозга, уколико се овакво стање продужи још годину дана, мора прихватити као стално. То је практично значило да би Типсови имали у кући не више свог сина, већ неку врсту живог леша.

Мада су их рођаци и лекари саветовали да Џина дају у неки дом, Типсови су остајали упорни у веровању да ће се њихов син кад-тад повратити. Стално су га присиљавали да гледа телевизијске програме не би ли га нека сцена или призор тргли и вратили му сећање. Водили су га код неуролога, психијатра, психолога. Ниједан од стручњака није могао да му помогне.

Априла 1975. године њихов кућни лекар др Рандал, после уобичајеног прегледа, пронашао је код Џина камен у жучној кеси. Требало је да младић буде оперисан, али се доктор плашио његове реакције на анестезију. Постојала је велика могућност да Џин упадне у још дубљу кому, или чак да умре. После три недеље болест је узела толико маха да операција није више могла да се одлаже.

Када се пробудио, тридесет сати по операцији, Џин је изгледао као и раније, одсутан и апатичан. И онда, 16. маја у подне, Џин је изненада проговорио.

— Колико дуго сам у болници? — било је прво питање које је после осам година упутио својим родитељима. Госпођа Типс није могла да изусти ни речи. Много пута до тада чинило јој се да је Џин на прагу оздрављења, али би се увек након кратког времена разочарала. Тако се и сада плашила да је побољшање случајно. Трудећи се да сакрије узбуђење, бојажљиво му је одговорила:

— Три дана.

— Три дана? Боље да изиђем што пре одавде, ионако већ имам доста заосталих вежби због којих би могли да ме избаце из колеџа.

Узрок буђења непознат

Кад су му рекли да је задњи пут био будан пре осам година, Џин није поверовао. Мислећи да се у болници налази због саобраћајне незгоде, питања су потекла из њега као бујица. Тако је сазнао да се већина његових пријатеља из колеџа пожениле, да је рат у Вијетнаму завршен, да Линдон Џонсон више није председник Сједињених Америчких Држава.

Џин је провео с мајком у разговору читаву ноћ. Ујутру је др Рандал запањено погледао у свог пацијента када га је овај упитао:

— Шта сте то учинили с мојом главом?

Ни он, нити иједан од његових колега лекара није умео да објасни ово изненадно „буђење".

— Мајка ми рече да сте ми извадили жучну кесу — наставио је Џин смешећи се. **— Могли сте то да урадите још пре осам година.**

Др Рандал је био сувише изненађен да би се шалио са Џином.

У августу 1975. Џин се подвргао темељном прегледу у болници Медицинског факултета у Тексасу. Његова способност да учи и воља да решава проблеме биле су у границама нормале. Интелигенција му је била такође на истом нивоу као и пре несреће.

Неуролог који га је испитивао нашао је дисфункцију његове десне руке и делимично оштећење вида. Покушао је да дâ неко објашњење за ово буђење после операције, али осим да је до њега дошло услед „биохемијске или неке друге метаболичке промене изазване анестезијом" друго није умео да каже.

И док Џин покушава да „састави" време које је преспавао, његови родитељи су најсрећнији људи на свету.

Н. С.

ЈОД ПОМАЖЕ ГЕОЛОЗИМА

Лењинградски научници установили су да слободне честице јода које се налазе у минералним водама и на великим дубинама земље служе као сигуран показатељ рудних наслага. Истраживања у Закавказју, Украјини и Средњој Азији довела су до занимљивих открића: показало се да су овде рудне наслаге „окована" слојем јода, тзв. „јодном куполом". Резултати истраживања омогућили су да се убрза тражење рудних наслага, па су геолози успели да релативно брзо и тачно укажу и на рудне резерве смештене на великим дубинама Казахстана.

ПРИЧЕ
О НАШИМ ГРАДОВИМА

БАЊАЛУКА

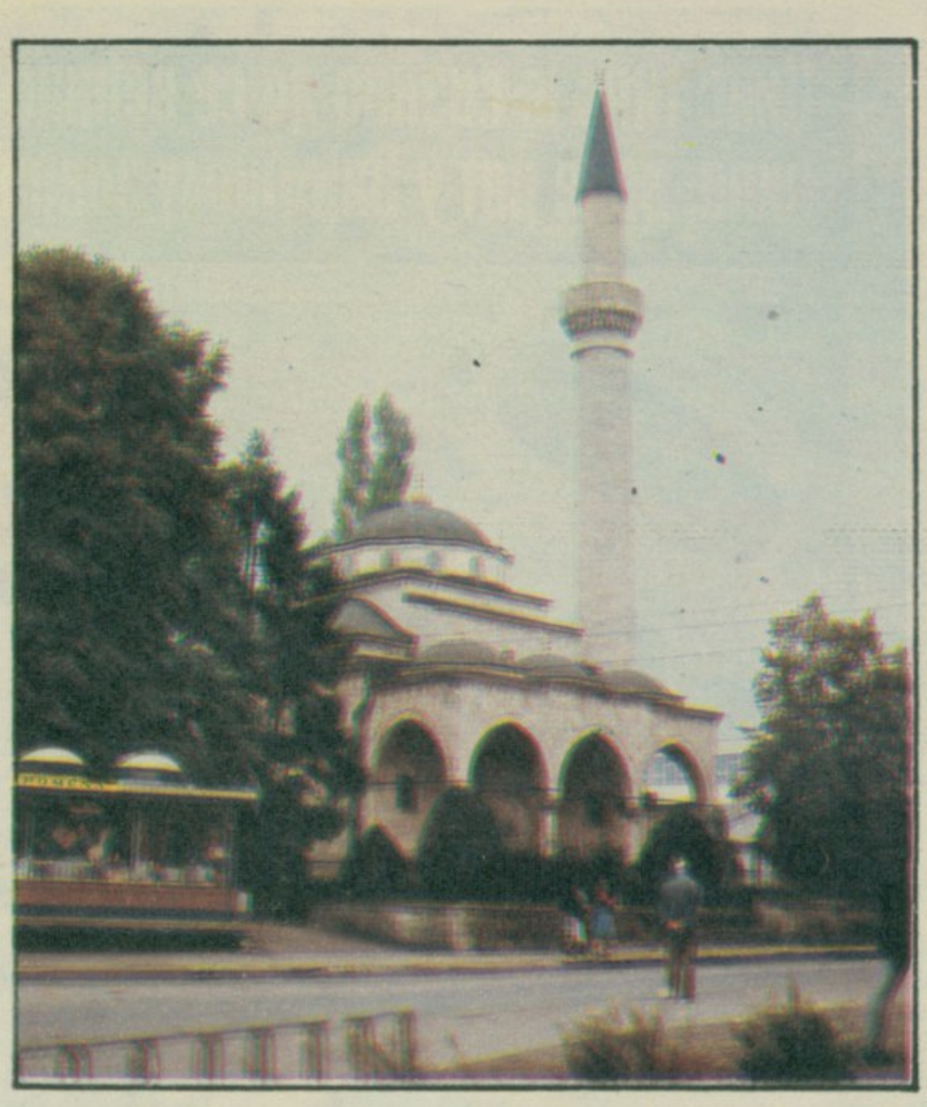
ЛЕПОТИЦА НА

Давне 1494. године непознати хроничар први пут исписа име доцније надалеко знаног града — Бањалуке.

На излазу захунталог Врбаса из намените клисуре ниче Горњи Шехер најстарији део бањалучког насеља. Ту бејаху лековита сумпорна врела, још од Римљана, ту се уздизала најстарија Царева џамија, окружена махалама са занатским радњама . . . Све то однесоше векови низ долину Врбаса.

Међутим, време поштеди многе знаменитости старе Бањалуке, а донесе нова богатства и лепоте. Град се рашири на обе стране реке: изникну Доњи шехер, Варош и Предграђе. Данас је Бањалука варош са преко 130 хиљада житеља, симбол младости, песме и зеленила.

Текст: **И. Лончар**
Снимио: **Љ. Патрногић**

ОТКУПНИНА ЗА ГРОФА — Ферхад-паша Соколовић сакупи године 1575. јаку војску и у августу крену према долини Коране. На вест о његовом продору у Хрватску, командант Хрватске крајине Херберт Ауерсперг нареди крајишким капетанима да хитно прикупе своје снаге код Будачког, данас село Доњи Будачки, 15 км јужно од Карловца. У жестоком бою Ауерсперг потисну турску претходницу, али убрзо налети на главнину Ферхад-пашине војске и Хербарт паде исечен док је сва његова пратња побијена или заробљена. Заточеништва допаде и његов син гроф Енгелберт за кога, наводно, Ферхад-паша доби откупнину од 30 хиљада дуката. Од тог блага, каже предање, овај Соколовић сагради тачно пре четири века у Бањалуци џамију (на слици) која, по њему, доби назив Ферхадија. Поред овог изузетног здања подигао је још 215 грађевина, чиме је основао Доњи Шехер.

РИМЉАНИ НА ВРБАСУ — Књиге старостављене и историчари данашњи не слажу се када је настао Кастел, каменито утврђење на левој обали Врбаса. Претпоставља се да је на том месту постојало и римско насеље, а постоје докази да је Кастел настао у средњем веку, да би у 16. доживео процват. Из тог времена потичу готово сви спољни бедеми и истурене куле, а централни, добро заштићени казамат био је топхана — арсенал барута и оружја. Почетком 17. века топхана је претворена у град.

А ВРБАСУ

НА КРАЈУ — ТУРБЕ — У свом чувеном „Путопису“ Евлија Челеби, пишући о Баналукатејну (што је арапска двојина од нама уобичајеног назива овог града) остави спомен и на турбе Халил-паше. Рођен у Босни, у Лијевчи, одакле је у „данку у крви“ одведен у царски град Стамбол, Халил-паша се постепено пео тајновитим и опасним степеницама власти. Као везир умро је 1603. године у Бањалуци, вероватно на једном од путовања, и сахрањен надомак Горњег Шехера.

ЖИВА ВОДА У ШЕХЕРУ — Редак је крај у нашој земљи који је тако богат чистом и студеном водом као бањалучки Горњи Шехер, некада средиште овог града. У доба турске владавине подигнуто је у овом Шехеру и неколико бања, где су се оболели од реуматичности и разних кожних болести лечили у сумпорној води чија је природна температура до 34° Целзијусових. Поред некадашњих радњи разних занатлија, Горњи Шехер је познат по севдалинкама и многобројним чесмама. Једна од њих је и ова на слици, стара неколико векова. Време је избрисало турски натпис на њој, тако да се не зна ко је и када подигао. Питка вода и данас тече из њене две „луле“.

ИЗ СТАРОГ АЛБУМА — Две куће у Горњем Шехеру, пример старобосанског стила у градњи, данас су, као културно-историјски споменици, под заштитом државе. То су Демировића и Шеранића кућа (на слици). У оваквим кућама до уметности се развила вештина керања — нарочитог веза на рубљу и одећи — која се вековима преноси с колена на колено, што је још једно обележје Старог Шехера.

РОБ ОТРОВАО ГОСПОДАРА — Најстарији споменик ове врсте у Босни и Херцеговини, 25 метара висока сахат-кула, подигнута је по налогу Ферхад-паше Соколовића. Сат који и данас откуцава време израђен је у Бечу и до њега воде врло уске, стрме степенице. У турско доба нарочити службеник добијао је плату само за редовно навијање и одржавање. А он је наставио да мери време, и после 1574. године када је, наводно, један пашин роб, вероватно по тајним упутствима из престонице, отровао свог господара Ферхад-пашу. Сахрањен је, по својој жељи, у нарочитом турбету, у џамијској авлији, недалеко од сахат-куле.

СТАЗАМА НАШЕ ПРОШЛОСТИ

РАТНИ БРОД

СЛЕПИ ДЕСПОТ СТЕФАН БРАНКОВИЋ БИО ЈЕ УМАН ЧОВЕК, АЛИ НИЈЕ УСПЕО ДА ПРОЗРЕ ЗАКУЛИСНЕ ИГРЕ И ДВОРСКЕ СПЛЕТКЕ.

Кад су Гргур и Стефан дошли у посету својој сестри султанији Мари, жени Мурата II, на турском двору приређене су коњске трке. Гргур и Стефан, млади и жељни славе, учествовали су у витешкој утакмици. Турци који су гледали трке позавидели су младићима на храбрости и вештини и оклеветали их код султана. Да би умирио своје велможе, султан Мурат II наредио је да се његови шураци — ослепе!

Деспот Ђурађ Бранковић, када су му враћени слепи синови, побеснео је од муке и туге. Сео је на земљу, викнуо да се приведе мноштво Турака, и наредио да се сви покољу... Седео је све док није сав огрезао у турској крви...

ОНИ СУ ТВОЈИ СУЖЊИ!

Прича о рођачкој посети турском двору и о суровој освети деспота Ђурађа само је легенда. Али је истина да је Мурат II, Ђурђев зет, дао да се ослепе млади деспотовићи. Само, под другачијим околностима...

Године 1439. Турци су заузели Смедерево, град који је Ђурађ подигао десетак година раније, и освојили Деспотовину. Браћа Гргур и Стефан одведена су на турски двор као таоци.

Деспот Ђурађ је, са женом Јерином и најмлађим сином Лазаром, морао да бежи из Србије. Са ризницом, која се процењивала на око 170 хиљада дуката, склонио се 1441. у Дубровник. Чим су чули да им долази стари Ђурађ са пратњом, гостољубиви Дубровчани припремили су три најлепше куће и оставили деспоту да изабере у којој ће да станује. Сенат је неколико месеци пажљиво бдео над свим удобностима деспота и његове повелике пратње. За исхрану гостију било је одређено 15 овнова, 30 кокошију и 400 „хљебаца" дневно, и давано им је три литре вештаних свећа на ноћ.

Оволика брига Дубровчана око Ђурђа била је свакако из поштовања према старом деспоту. А можда још и више — из обзира према благу и драгоценостима које им је Ђурађ остављао на чување. Деспот Ђурађ је био један од најбогатијих владара ондашње Европе. Француз Бертрандон де ла Брокијер забележио је да се у новобрдским рудницима годише копало злата и сребра за више од 200 хиљада дуката, а да су деспотови приходи од многих поседа у Угарској износили око 50 хиљада дуката.

Док је боравио у Дубровнику, Ђурђу је стигла вест да су Гргур и Стефан ослепљени. Турци су ухватили тајну преписку између деспота и његових синова и султан је наредио да се младићи баце у тамницу Токата, у Малој Азији, и ослепе. Свирепа пресуда скривала се од султаније Маре, али је она ипак сазнала за њу.

Несрећна Мара бацила се пред султанове ноге преклињући га да повуче наредбу: „Они су и тако твоји сужњи", грцала је. Мурат се сажалио и послао гласника с наредбом да се младићи поштеде. Али, било је касно — Гргур и Стефан већ су били ослепљени. Бесан на целата што је журио са извршењем казне — султан је наредио да и овај буде ослепљен!

СУЛТАН НА КАПИЈИ

Деспот Ђурађ је успео да покрене Угаре против Турака. Мађари, потпомогнути деспотовим јединицама, потукли су Турке и натерали их да закључе мир у Сегедину 1444. Ђурђу је враћена Деспотовина, с тим што се обавезао да плаћа данак Турцима.

Године 1453. пао је и Цариград. Ђурађ, који је признат за деспота од византијског цара, помагао је да се учврсте цариградске зидине — а као турски вазал морао је да пошаље одред српских коњаника за освајање Цариграда!

После десет година примирја Турци су поново напали деспотовину, а наредне године освојили Ново Брдо. Константин Михаиловић, очевидац догађаја, записао је да је султан, кад се град предао наредио да се затворе све капије. Остала су отворена само једна врата кроз која су морали да изиђу сви Новобрђани. Султан је лично стајао на вратима. Наредио је да се посеку најистакнутији грађани, 320 младића узео је у јаничаре а 700 жена и девојака разделио својим војницима. Остали су могли да се врате у град.

Наредне године деспот Ђурађ желео је да ожени сина, деспотовића Лазара, петнаестогодишњом морејском принцезом Јеленом. С преговорима је ишло лако, али је остао проблем како довести невесту јер су путеви били несигурни. Одлучено је да се принцеза дубровачким бродовима превезе од Мореје (Пелопонеза) до Дубровника, па да сватови одатле наставе коњима до Смедерева. Ђурађ је плаћао све трошкове, а Дубровчани су узели на себе опремање „сватовске флоте" — двеју галија и једног ратног брода.

Припрема бродова била је таква атракција за Дубровчане да је власт морала да забрани приступ пристаништу — под претњом казне од осам дана затвора! Припремајући се за дочек принцезе, Сенат је наредио да се очисте улице и најстроже забранио — шетање свиња по граду. Галантни Дубровчани донели су принцези поклон из Венеције: 20 лаката златотканог броката и 400 малих хермелина за невестински огртач.

Пред само венчање у Смедереву посланик Јована VIII донео је Лазару деспотску круну и тако још за Ђурђевог живота осигурао престо Лазару и Јелени. После Ђурђеве смрти 1456. Лазар је остао једини владар у земљи.

НИСУ САЧЕКАЛИ САХРАНУ

За време краткотрајне Лазареве владавине на двору Бранковића дошло је до несугласица. Лазар и његова жена желели су да обезбеде престо својој кћерки Јелачи, а деспотица Јерина, њен брат Тома и најстарији син Гргур сматрали су да престо припада Гргуру или његовом сину Вуку. Стефан, још неожењен, није се мешао у ове сукобе. Ни у спољној политици породица није била сложна: Лазар и Јелена хтели су сарадњу са Угарском, а Јерина, Тома и Гргур нагодбу са Турском.

Кад је 1457. изненада умрла деспотица Јерина, потмуле несложе на двору избиле су на површину. Исте ноћи када је стара деспотица умрла побегли су на турски двор Гргур, његова сестра — бивша султаније Мара и њихов ујак Тома. Нису сачекали ни да се Јерина сахрани. Бежали су да спасу голе животе. Византијски хроничари тврде да је Јерину отровао њен син Лазар, али ниједан историјски документ не потврђује ове сумње.

Неколико месеци касније умро је и деспот Лазар. У

АТМОСФЕРСКЕ БОЛЕСТИ

РУКАВИЦЕ ЗА С

ИАКО ЧЕСТО МАШТА ДА СЕ ОКУПА У МОРУ И ИЗЛЕЖАВА НА СУНЦУ, МОНИКА ШЕНТОН БИ БИЛА САВРШЕНО СРЕЋНА И КАДА СУНЦЕ НЕ БИ НИКАДА СИЈАЛО.

У градићу Барластон у Стафордширу владала је права летња жега. Ретки пролазници који су се усудили да на 36 степени у хладу изађу из својих домова са запрепашћењем су посматрали жену која је пролазила улицом обучена у панталоне и јакну закопчану до грла. На рукама је носила кожне рукавице, а на глави сламни шешир са великим ободом.

Моника Шантон се увек овако облачи када по сунчаном времену излази напоље. Наравно, не зато што јој је хладно. Ова четрдесетогодишња жена болује од ретке и врло непријатне болести, фото-порфирије. Њена кожа је преосетљива на сунчеву светлост и ако се изложи и најслабијим сунчевим зрацима, одмах поцрвени и оспе се пликовима.

За и против кише

— Могу само да маштам како изгледа купати се на мору и лежати на сунцу — каже Моника. — Ипак, чини ми се да бих била савршено срећна и када сунце никада не би сијало.

Упркос необичној болести, Моника је научила нормално да живи. Пошто већи део времена проводи у кући, отворила је приватну кројачку радњу која јој доноси добру зараду. Одмор проводи у планинама и то у касну јесен када сунце ретко провирује испод густих облака, а када јој лети дођу пријатељи у

ЗА НЕВЕСТУ

том тренутку ниједан од синова деспота Ђурђа није имао законитог мушког потомства: Лазар је оставио само кћери, Стефан још није био ожењен, а Гргуров син Вук-Змај Огњени Вук из народне поезије — био је ванбрачно дете. На престолу је остало намесништво: Лазарева удовица Јелена, њен девер Стефан и велики војвода Михаило Анђелић. О престо су се сада борile четири личности: Гргур и Михаило Анђелић — под турском заштитом, и Стефан и Јелена — под угарском. Гргур је први избачен из игре и ускоро се замонашио.

Војвода Анђелић је веровао да ће му Турци помоћи да дође до престола. Сакупио је војску Срба и Турака и пустио је у Смедерево. Али, неверни Турци заузели су главну кулу изнад капије, поставили на њу турску заставу и почели да кличу: „Живео султан!“ Разгневљени Смедеревци посекли су трупе које је војвода пустио у град, а војводу Анђелића бацили у тамницу и одузели му сва добра.

УДАЈА НАСЛЕДНИЦЕ

На престолу се опет променила ситуација: у игри који је проглашен за деспота су остали само Стефан, спота и његова снаха Јелена која се борила да обезбеди престо својој кћери. Једна властољубива жена и један слеп човек!

За деспота Стефана Бранковића савременици кажу да је био уман. Али он није могао да сагледа све закулисне игре које су се плеле око њега. Његова амбициозна снаха, недорасла тежини ситуације и уплашена за своје три мале кћери и личну судбину, почела је да тражи пријатеље у Угарској. Преговарала је око удаје младе наследнице Јелаче, девојчице од 12 година, за босанског краљевића.

Угарски сабор у Сегедину 1458. године, сматрајући Србију својом вазалном покрајином, одлучио је, по Јелениној жељи, да се за српског деспота постави босански краљевић Стефан Томашевић. Сабор и не помиње Стефана Бранковића који је већ седео на престолу! Прећутно, тиме су збачени Бранковићи, а престо уступљен босанској династији.

Догађаји у Србији текли су вртоглавом брзином. Стефан Томашевић примио је деспотство 21. марта 1459, венчао се Јелачом 1. априла, а недељу дана касније — властела је Стефана Бранковића изгнала из земље! Бранковићи су остали и без престола, и без имања, и без домовине. ...

ЖАЛИМ АНГЕЛИНУ И ДЕЦУ

Два месеца касније, у среду, 20, јуна 1459, становници Смедерева понизно су предали султану Мехмеду Освајачу кључеве града. Био је то коначан пад Деспотовине под турску власт.

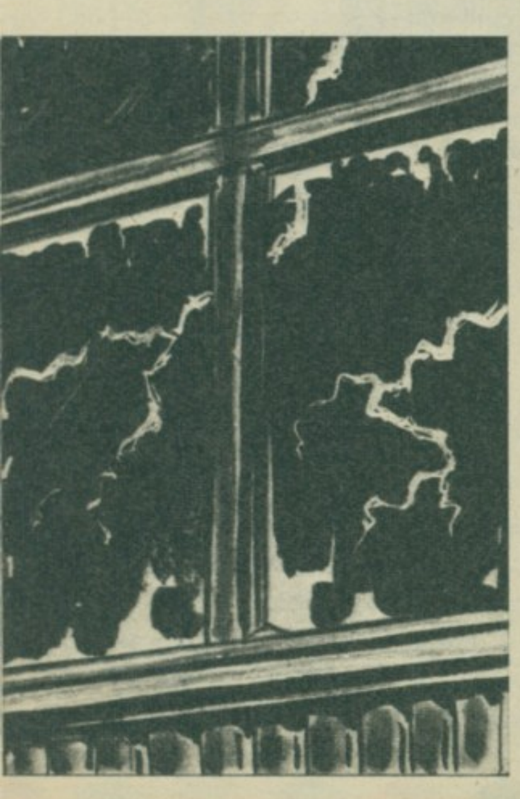
Прогнан из земље, слепи деспот Стефан је преко Будима, Хрватске и Дубровника отишао у Албанију. У Скадру се оженио Ангелином, кћерком албанског великаша Ђорђа Аријанита и Скендербеговом сестром. Неколико година касније са сестром Катарином купио је оронули фурлански Београд на реци Тиљаменту која утиче у Тршћански залив. ту је и умро, далеко од домовине.

Недељу дана пред смрт Стефан је издиктирао потресно писмо дубровачкој властели. Прогнани деспот остављао је Дубровчанима у аманет не своје богатство — него своју породицу која после његове смрти неће имати од чега да живи. **„Не жалим моје болести и смрти,** писао је Стефан, **колико жалим моје Ангелине и моје дечице Ђуре, Маре и Јована ... Властеле, молим вас, немојте оставити ... да погину после мене“**.

Човек чији је отац четврт века раније оставио у дубровачком депозиту новца и драгоцености у вредности од више стотина хиљада дуката, исповедао се Дубровчанима: **„Ни на чему нисам имао у моме убогом дому учинити тестамент; ни злата ни сребра ни покућства што бих оставио Ангелини и дечици“.**

Љ. Јанковић

УНЦЕ

посету њен муж их одводи у башту ,док Моника остаје у кући и придружује се ћаскању кроз отворена врата.

Занимљив је и случај једне девојчице из Витбија у Јоркширу која од раног детињства пати од једне врсте сунчане алергије. Због своје необичне болести ова девојчица није могла да се придружи без брижним дечјим играма, а у школу није кренула све до своје 11. године. Кад год би по лепом времену изашла напоље, по ногама су јој се појављивали велики црвени пликови, тако болни да није била у стању да хода. Ипак, лекари су успели да пронађу ефикасан лек за њену алергију. Данас, захваљујући пилулама које редовно пије, девојчица може нормално да похађа школу и да шета по било каквом времену.

Људи који болују од сунчане алергије воле хладно и кишовито време. Међутим, има и оних којима киша задаје велике главобоље. Вероника Хал из градића Хиндли у Ланкаширу алергична је на кишне капи. Чак и када на небу нема ниједног облачка, не излази напоље без кишобрана и велике вунене мараме којом може да покрије читаво лице. Њена кожа је толико осетљива да се, понекад, само због високог процента влажности ваздуха сва оспе црвеним печатима.

Несвакидашња терапија

Киша и олуја највећи су непријатељи и педесет двогодишњег архитекте Тома Локинса из Ланкашира. Сваки пут када зачује грмљавину њега обузме такав ужас да се одмах скрива у орман и ту остаје шћућурен све док олуја не прође.

Случај Бренде Макс, домаћице из Ливерпула, још је озбиљнији. За време грмљавине она доживљава мали нервни слом. Из страха да у случају олује неће имати где да се сакрије, ова млада жена је чак одбила добар посао у градској библиотеци.

— Када загрми осећам се као да ће ми се већ у следећем тренутку бомба срушити на главу — каже она.

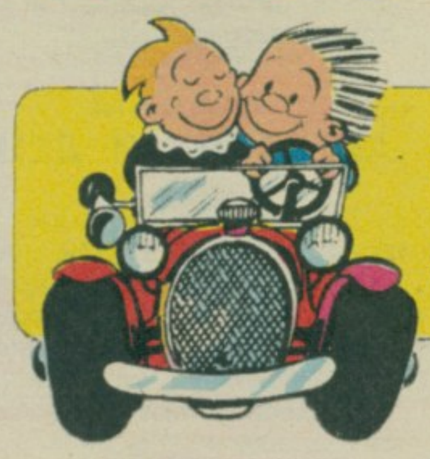
Када почне невреме Бренда трчећи силази у свој подрум. Само у овој мрачној просторији преуређеној у право склониште осећа се сигурном и успева да смири своје пренапрегнуте нерве.

Како број људи који болују од сличних неуроза није тако мали, у Америци данас постоје психијатри који се баве искључиво лечењем пацијената чија је болест популарно названа „промофобија“.

И начин лечења је несвакидашњи. Пацијент се затвара у замрачену просторију, а онда се наизменично излаже „севању“ блештаве светлости и звуке грмљавине снимљеном на магнетофонску траку. Лекари верују да оваква терапија омогућава пацијенту да се постепено навикне на застрашујуће ефекте временских непогода.

— Ако се човек често суочава са својим страхом — тврде амерички стручњаци — он га полако иживи и оно што га је раније ужасавало прихвата као нешто нормално што не може да угрози његову сигурност.

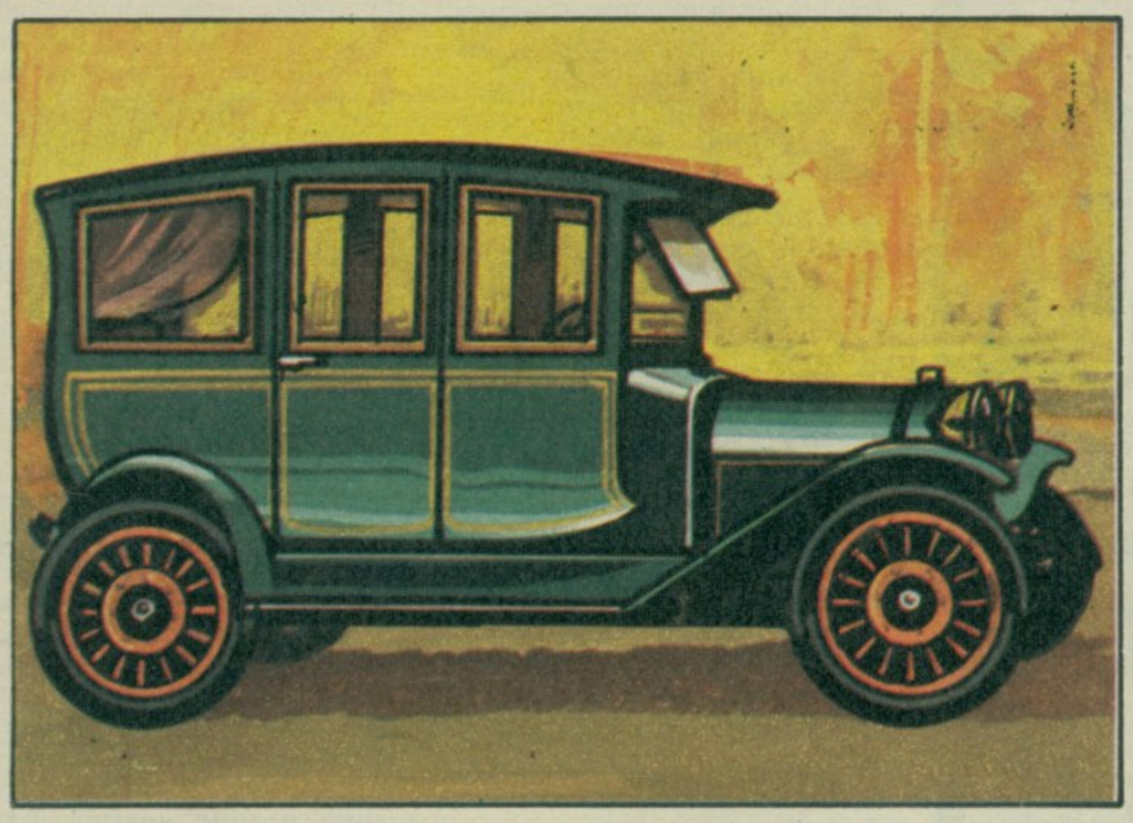
М. Ш.

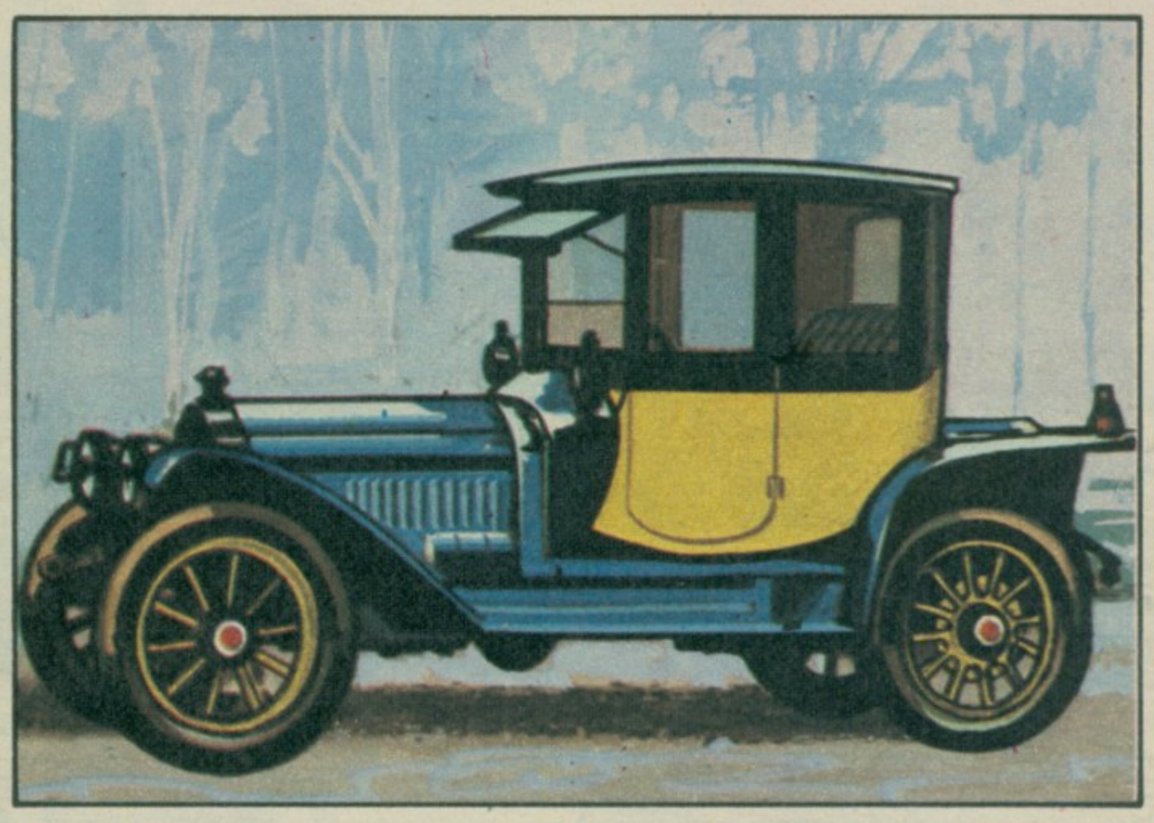

ЗАБАВНИКОВ САЛОН АУТОМОБИЛА

4

КАДИЛАК

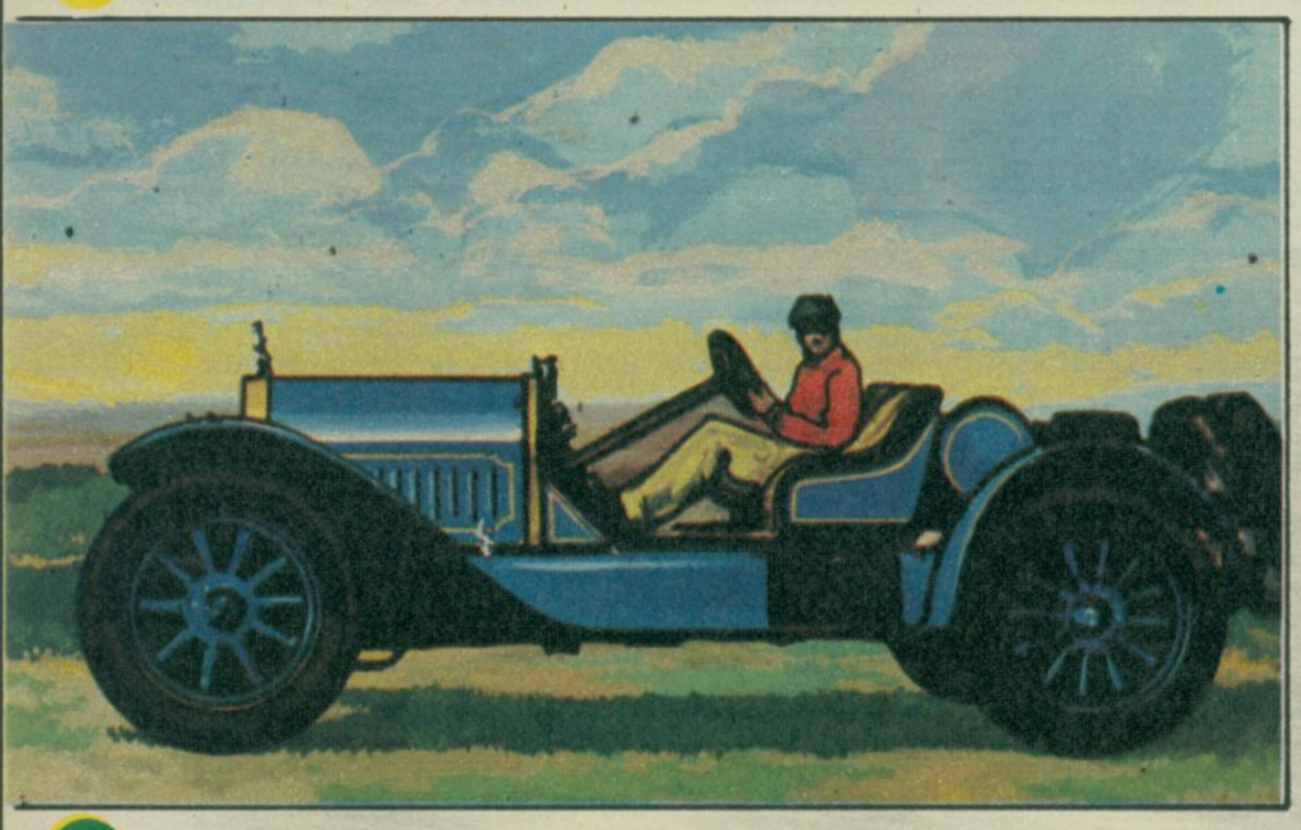

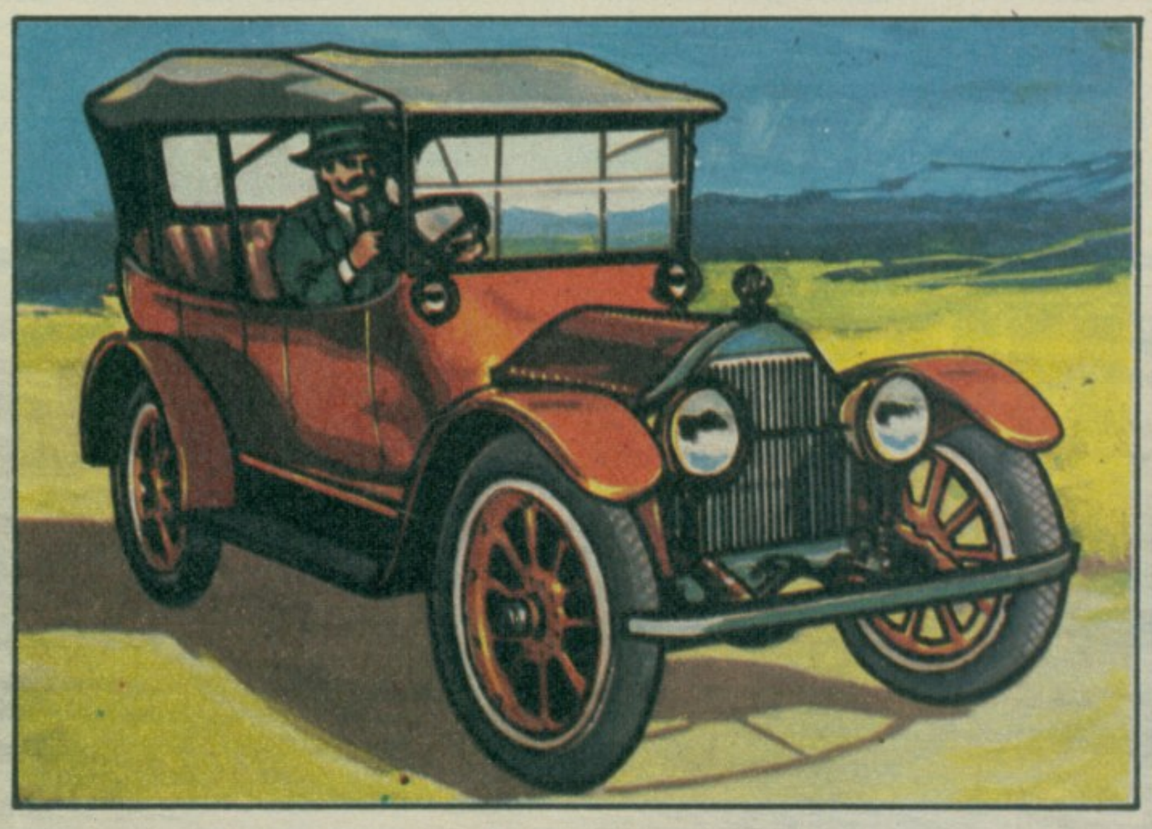
ПАГ (САД, 1912)

Возила марке „паг“ продавала су се под крилатицом „најлепши аутомобил Америке“. Иако ово рекламно хвалисање не треба схватити као сасвим тачно, неоспорно је да су возила ове фабрике имала веома модерна решења. Када је 1912. пуштен у продају овај затворен модел, сви су били сигурни да ће добро ићи на тржишту. Заиста, то се и догодило захваљујући чињеници да је кола са потпуно затвореном каросеријом било тада веома мало. Унутрашњост овога возила била је пространа и луксузно опремљена. Аутомобил (на слици) покретао је четворотактни бензински мотор са 4 цилиндра.

ПАКАРД (САД, 1913)

Историја Пакарда, једне од најчувенијих америчких фабрика аутомобила, врло је необична. Фирму су основала браћа Џемс и Вилијам Пакард из — незадовољства и протеста, јер им се кола, тада чувене марке „винтон“, нису свидела! На ироничан савет Винтона, да направе сами боље, браћа су прионула на посао и 1899. приказала своје прво возило од 12 KS. Овај елегантни купе (на слици) из 1913. имао је серијски уграђена електрична светла и електропокретач. Модел је био веома скуп, као уосталом и сва друга возила ове фабрике до њеног затварања 1958.

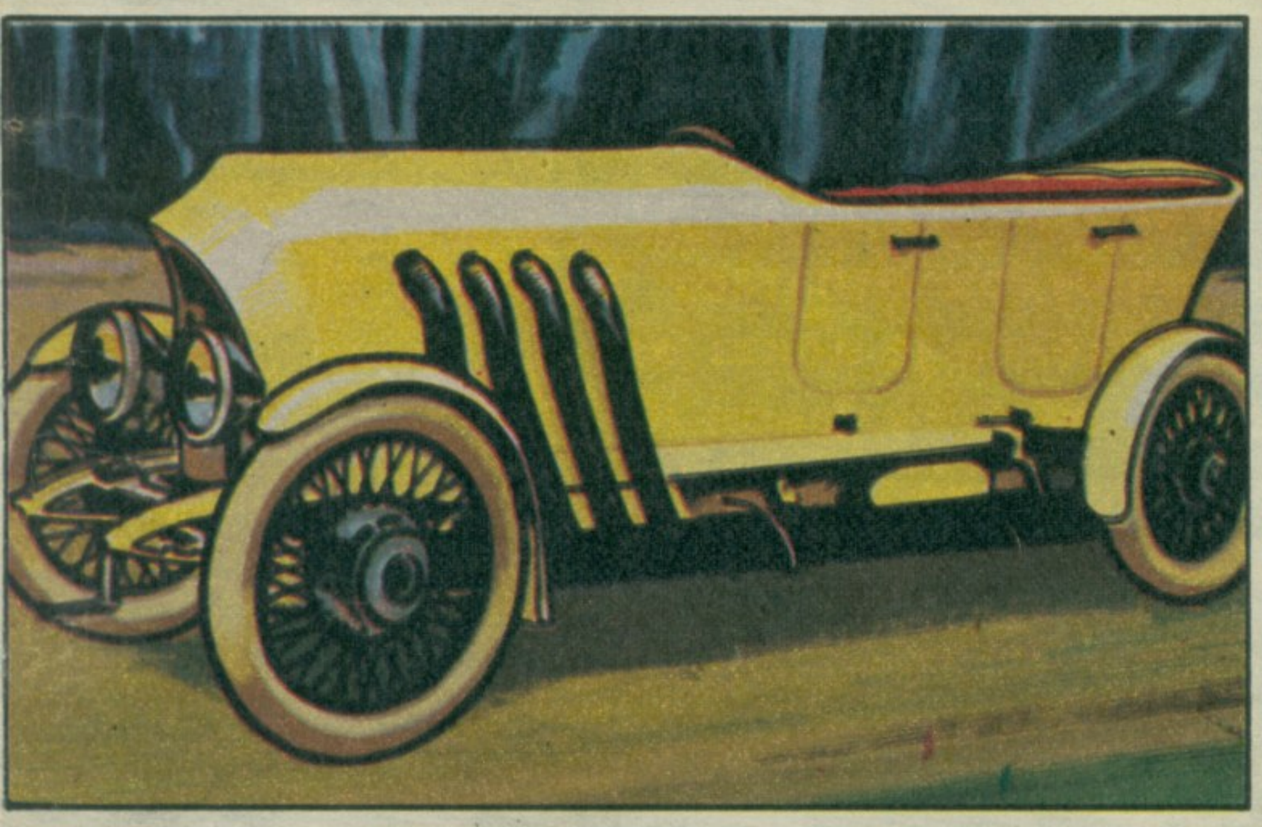
ШТАЦ-БИКЕТ (САД, 1914)

Ово је био најпознатији спортски аутомобил у Америци до почетка првог светског рата и велики „мерцедесов“ ривал. Кола су имала мотор од 4 цилиндра и 60 KS при 1500 ob/min. Велику новост у конструкцији, представљало је ваздушно хлађење мотора. На овом моделу примењен је и изванредан тростепени мењач, који је пуштен у продају још пре но што су кола почела комплетно да се производе. Све до 1935, кад је фабрика продата, штац-аутомобили били су веома цењени. Данас се штац-возила поново производе у САД, у фирми која је преузела име, традицију и славу старе фабрике.

КАДИЛАК (САД, 1914)

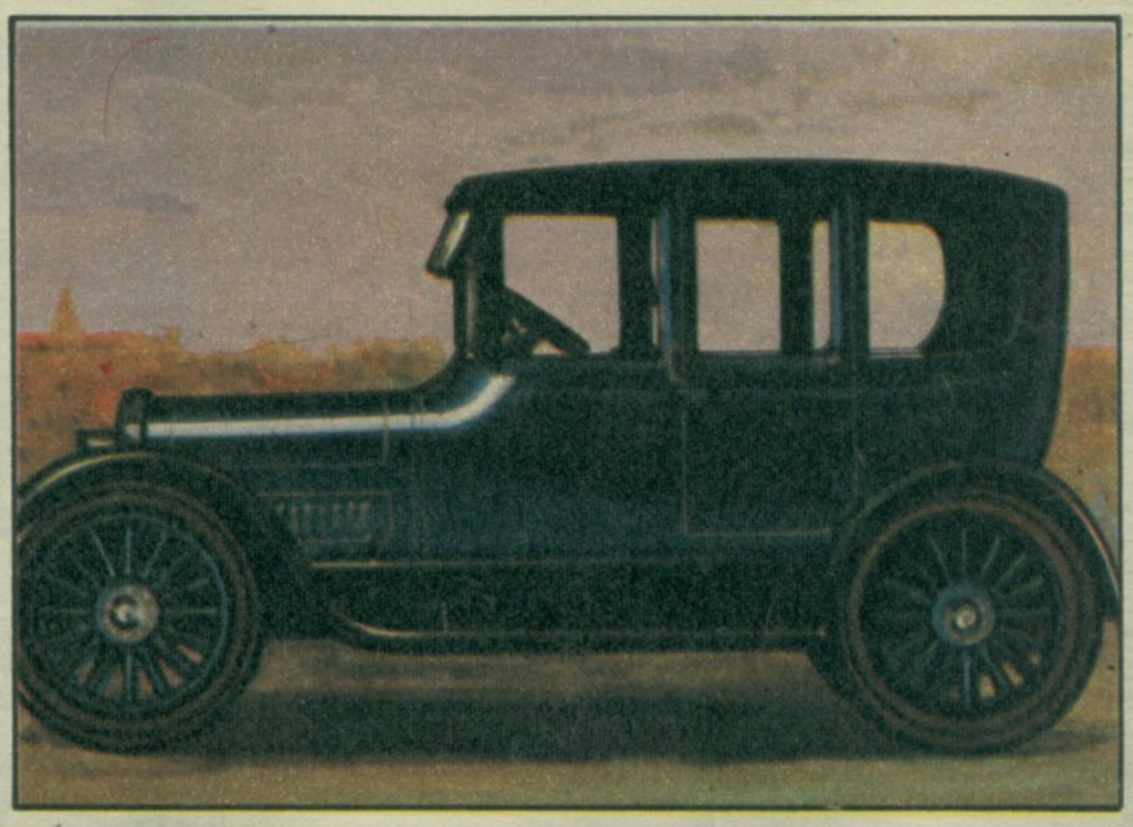
Када се појавио овај модел који је дуго припреман у развојном одељењу фабрике, изазвао је завист конкурентских фирми. Идеја да се у њега угради мотор од 8 цилиндера у „V“ распореду, настала је још 1912. године. Коначно, у јесен 1914, аутомобил је пуштен у продају. Фабрика је постигла велики успех и управо с овим колима почиње до данас сачувана слава Кадилака, као фабрике која производи велика, снажна и скупа кола која су знак престижа у друштву.

ЗА ПРЕДСЕДНИКА

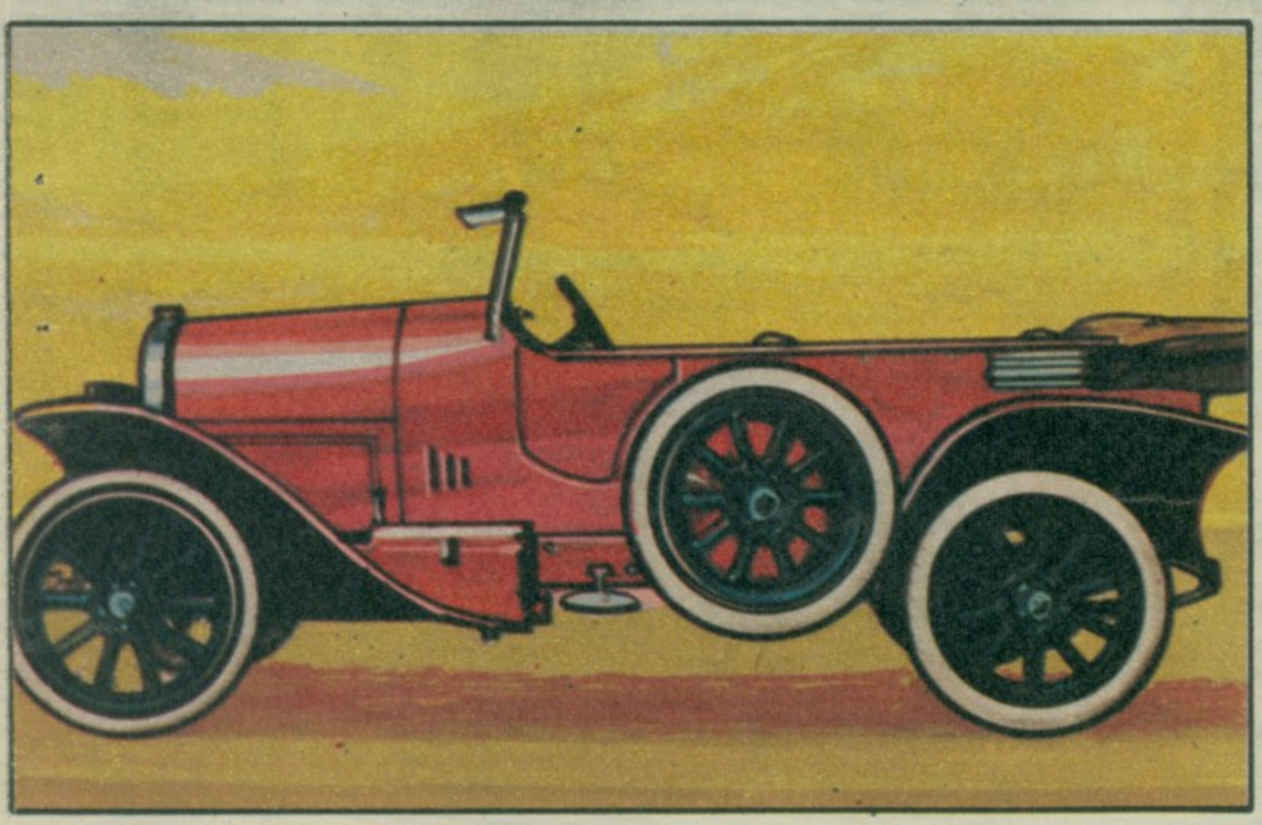
АУСТРО-ДАЈМЛЕР (Аустро-Угарска, 1914)

Фердинанд Порше, којег знамо као творца фолксвагенове „бубе“ као и познатих спортских кола, у почетку своје каријере је конструисао овај спортски модел назван „принц Хенрих тип“. То је био изузетан аутомобил са мотором од 4 цилиндра, запремине 5714 ccm и 95 KS при 2100 o.m. С овако снажним мотором кола су развијала за то време велику брзину од 130 km/h. На слици је приказана специјална варијанта овог модела направљена за принца од Парме. Разликовала су се од серијског типа јер су имала места за 4 путника, уместо за два.

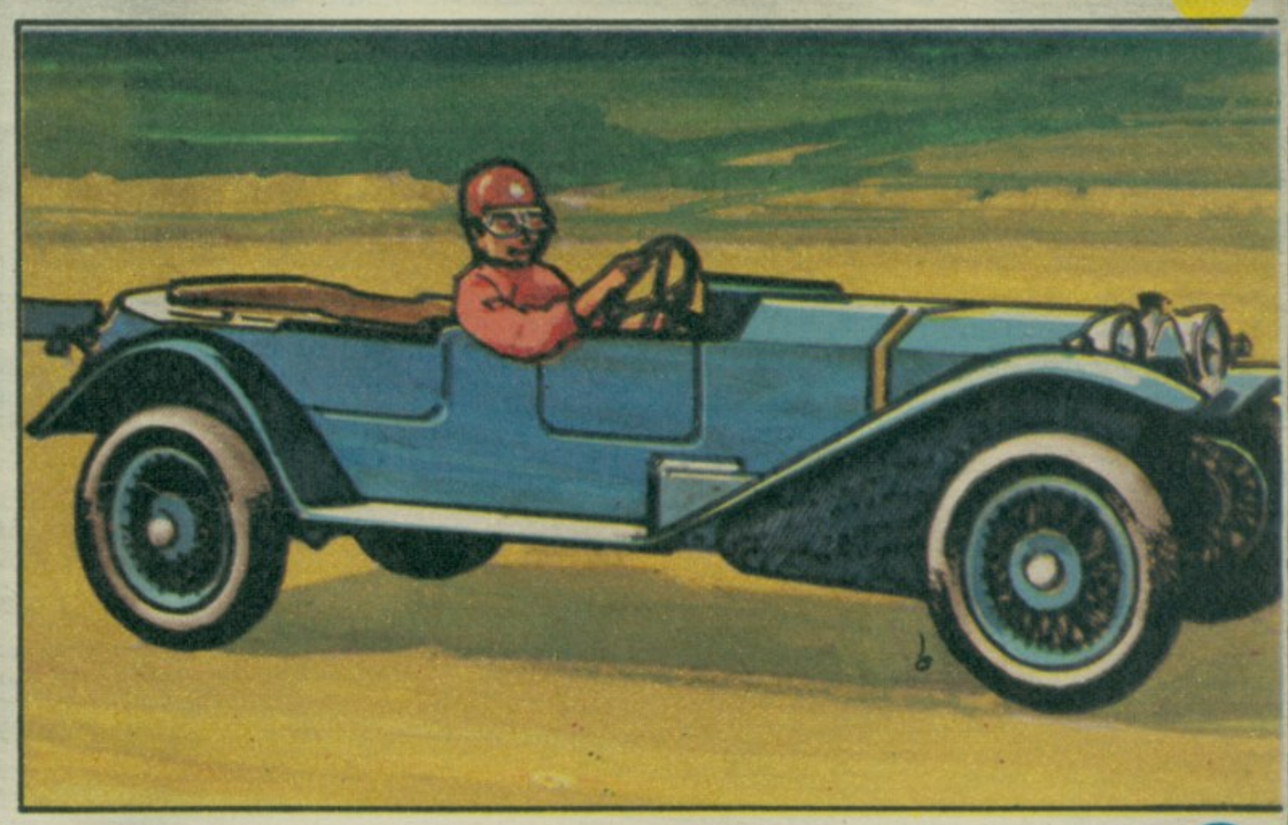
КАДИЛАК (САД, 1918)

Развијајући даље свој мотор од 8 цилиндера у „V“ распореду, фирма је при крају првог светског рата направила овај знатно савршенији модел намењен искључиво богатим купцима. У њему су се возиле многе познате личности новије америчке историје, па и Вудро Вилсон, председник САД. Мотор је био брзоходни, први те врсте у Америци, са око 4000 ob/min. што је постигнуто захваљујући двоструком систему паљења који је применио кадилаков стручњак Шварц. Овако побољшан мотор био је знатно тиши у раду а и вожња је била удобнија.

ФИАТ 501 (Италија, 1919)

Велики број фабрика које су нудиле моделе малобројним купцима, наметао је конкурентску потребу за увођењем све модернијих решења при изради аутомобила. Италијанска фирма ФИАТ, која се у току првог светског рата нагло развила, успела је да направи овај чувени модел који се производио пуних 10 година. Масовна производња допринела је његовој повољној цени и популарности код купаца. Мотор је имао 4 цилиндра запремине 1460 ccm који је имао 23 KS 2600 ob у min. Приказан је први пут на париском салону 1919.

ЛАНЧА-ЛАМБДА (Италија, 1921)

Овај модел представља малу револуцију у развоју аутомобила. Направљен је 1921, публици приказан 1922, а производња је почела тек 1923. године. У њему је први пут примењена „носећа шасија“ и независни амортизери постављени усправно. Тим решењима постигнуто је знатно снижење висине возила а повећање стабилности. Имао је мотор са 4 цилиндра у „V“ распореду запремине 2125 ccm који је имао 48 KS. Прве серије овога модела биле су опремљене мењачем са 3 степена преноса а касније са 4. Ламбда је на равном путу могла да постигне највећу брзину 110—120 km/h.

Из полицијског досијеа

ЧОВЕК СА САНДУКОМ

Једно једино палидрвце отерало је Џона Робинсона на вешала. Робинсон га је немарно бацио пошто је њиме запалио цигарету да би смирио живце након почињеног убиства, једног од најгнуснијих у првој половини 20. века. То палидрвце било је последња карика у ланцу доказа мукотрпно прикупљених од стране детектива Скотланд Јарда.

Још један од важних доказа била је, такође нехатно бачена, признаница издата на гардероби лондонске железничке станице Черинг Крос. Службеник гардеробе издао ју је као потврду да је примио велики црни сандук у коме се налазило оно што је преостало од девојке по имену Мини Бонати.

ПОЗНАНСТВО ЗА ШАНКОМ

Џон Робинсон, војник, бармен, шофер, крадљивац драгуља и бигамист био је други лондонски Џек Трбосек. Леш нађен у црном сандуку у станичној гардероби утерао је страх у живсте лондонских девојака.

Жртва се доселила у Лондон са својим родитељима и звала се Мини Бад. Причало се да јој је својевремено нека циганка „прочитала“ с длана да јој је судбина везана за двојицу мушкараца, једног црномањастог и једног плаве косе, и да ће је један од њих вероватно убити.

Мини се смејала „пророчанству“. Била је весела девојка, волела је лак живот, провод, накит, новац.

Када је напунила 18 година, родитељи су је запослили као кућну помоћницу код богате породице, највише да би је одвојили од лошег друштва. Мини је мрзела посао. Када би газдарица излазила, она се облачила у њене хаљине и — такође излазила. Убрзо је добила отказ.

Запослила се као келнерица, бацила око на доброћудног келнера Бјанка Бонатија и удала се за њега. Убрзо јој је досадило да води кућу и живи од мршаве плате и напустила је мужа. Била је згодна и лакомислена. Изнајмила је стан у лондонској четврти Челси и почела да посећује ноћне локале.

Једне вечери, док је седела за шанком, очи су јој се среле са очима згодног црномањастог момка. Она се насмешила, он јој је климнуо главом. Уз пиће јој се представио као Џон Робинсон.

Робинсон је био ожењен и имао четворо деце, али је породицу ретко виђао. После бурног живота и мењања занимања окушао је срећу као посредник за трговање некретнинама у Рочестер Роу у четврти Вестминстер. Посао му није ишао и био му је хитно потребан новац да исплива из духова.

ПЕТ ДЕЛОВА У ТРИ ЗАВЕЖЉАЈА

Исте вечери када су се упознали и поднапили, Робинсон је предложио Мини да оду до његове канцеларије. Мини је пристала. Свађа која је тамо избила око новца претворила се у тучу. Робинсон је у једном тренутку зграбио Минину ташну, а њу ударцем песнице послао на под.

Затим је узео јастук и снажно га притиснуо на њено лице. Када је Мини престала да даје знаке живота, Робинсон је стрпао њен новчаник у џеп и изишао.

Следећег јутра купио је велики сандук у радњи „Вордс“ у Брикстону и касапски нож. Такси га је одвезао до Рочестер Роа. Минино тело исекао је на пет делова и спаковао у три завежљаја: главу и торзо ставио је у један, по једну руку и једну ногу у друга два.

Све је стрпао у сандук, свукао га низ степенице, узео такси и одвезао се до станице Черинг Крос. Носач му је помогао да сандук однесе до гардеробе. Признаницу је махинално згужвао и бацио.

Ветар је хартијицу донео до столице чистача ципела. Овај се запитао због чега би неко оставио толику сандучину, а затим бацио признаницу. Како је Робинсон већ био нестао, чистач је, за случај да се господин врати, признаницу стрпао у џеп.

Злочин је откривен 10. маја 1927. године. Службеник гардеробе је тог дана телефонирао полицији да се из сандука остављеног у

— Ово је један од злочина који никад неће бити разјашњен — рекао је детектив просипајући на сто корпу за отпатке. У том часу угледао је доказ који се данас налази у „црном музеју“ Скотланд Јарда.

гардероби шири ужасан задах. Само сат касније поручник детектив Лионард Барт отворио је сандук.

Али, преко 2000 пакета остављено је у гардероби истога дана као и сандук са раскомаданим лешом и у толикој гужви нико од службеника није се сећао лика особе која га је предала.

Инспектор Џорџ Корниш налазио се на челу екипе Скотланд Јарда којој је поверена истрага. Изгледало је да случај никада неће бити решен јер није било трагова. Нађено је нешто одеће на лешу и маркица на којој је стајало „Ф. Остин, Ст. Лионардс“. Господин Ф. Остин је заиста живео у Ст. Лионардсу, али није имао никакве везе са убиством; само је продавао доњи веш.

ВЕЗА — КРПА ЗА ПРАШИНУ

Први траг дошао је из Брикстона. На позив објављен у штампи појавио се трговац који се сећао да је продао сандук црномањастом човеку са брковима, старом око 35 година, средње висине, одевеном у тамно одело.

Затим се и станични носач сетио човека са сандуком тешким као туч. Појавио се и таксиста који је човека са ковчегом возио од блока канцеларијских зграда у Рочестер Роу до Черинг Кроса.

У канцеларијском блоку, који се случајно налазио близу полицијске станице, нико није знао ништа о човеку са сандуком. Детектив Берт тражио је да погледа списак станара. У њему је нашао и фирму „Едвардс и комп. посредници некретнинама“. Запитао се ко то може бити.

Власник зграде га је обавестио да је дотична фирма управо престала с радом, а да су „Едвардс и комп.“ у ствари једна особа по имену Џон Робинсон са станом негде у северном Лондону.

Одећа са леша искувана је и на њој су се указала

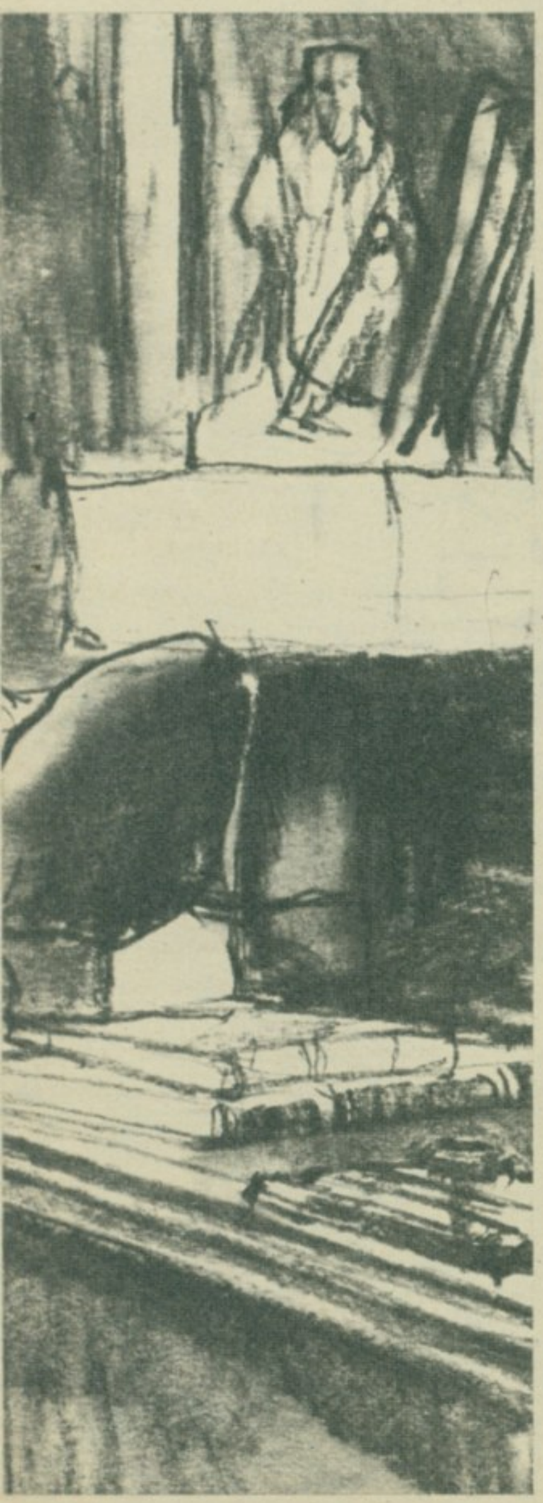
два знака јавне перископице. Ти знаци одвели су полицију до госпођице Холт која је изјавила да је својевремено дала нешто веша привременој куварици госпођи Мини Бонати. Госпођица Холт је и идентификовала леш.

Сада се знало ко је жртва, али није било могуће установити било какву везу између покојне госпође Бонати и ишчезлог „бизнисмена". До везе је дошло сасвим случајно.

Приликом · специјалног прања крпе за прашину, такође нађене у сандуку с лешом, на ивици крпе указала се избледела реч „Грејхаунд". Међу поштом која је стизала на Робинсново име у Рочестер Роу полиција је нашла писмо којим је Робинсона пошта обавештавала да није у могућности да уручи његов телеграм адресиран на госпођу Робинсон у хотелу „Грејхаунд" у Хамерсмиту.

Госпођа Робинсон била је законита супруга Џона Робинсона. Она је радила у хотелу „Грејхаунд" као келнерица и својевремено је дала мужу хотелску крпу да му послужи у канцеларији.

Полиција је пронашла госпођу Робинсон, удесила њен сусрет са супругом и на састанак послала и неколико детектива. Робинсон је радо пристао да сарађује. Дао је доста убедљив опис свог кретања последњих недеља и рекао да о сандуку са лешом зна само оно што је читао у новинама. Продавац сандука и таксиста-шофер нису успели да га препознају на идентификацији и полиција је морала да га пусти.

ОНА ЈЕ НАПАЛА

Инспектор Џорџ Корниш и његови људи покупљено су се вратили у бившу Робинсонову канцеларију. Уз помоћ увеличавајућег стакла пажљиво су прегледали сваку стопу пода и зидова. Нису нашли ни најмањи траг крви или било каквог насиља.

„Ово је један од злочина који никада неће бити разјашњен" рекао је један детектив просипајући на сто садржину корпе за отпатке. У том часу угледао је на табли стола палидрвце умрљано крвљу. То палидрвце налази се данас у „Црном музеју" Скотланд јарда.

Следећег јутра Робинсона су из постеље дигла два полицајца. Када се нашао пред инспектором Корнишем, од његовог ранијег самопоуздања није било ни трага. Да, рекао је, Мини Бонати била је у његовој канцеларији. Посвађали су се око новца, она га је напала у наступу беса...

Када се сагла да узме жарач, он ју је у самоодбрани ударио. Она се стропоштала на леђа ударивши главом славину за гас. Не знајући да се славина при том одврнула он, Робинсон, изишао је напоље. Мислио је да ће Мини доћи к себи.

Сутрадан се вратио, соба је била пуна гаса, а девојка мртва. Када је видео шта се догодило, ухватила га је паника, раскомадао је леш.

Потом је Робинсон одвео полицију до места у парку Клапам Комон где је закопао нож.

БЕЗ КАЈАЊА И СТРАХА

Стотине жена закрчило је улаз у лондонски суд Олд Бејли када је почело суђење Џону Робинсону. Познати патолог сер Бернард Спилсбери обарао је стопу по стопу климаве Робинсонове одбране.

Повреде на Минином телу нису биле последица борбе већ снажног ударца. Трагове тровања гасом добијеним из угља лако је установити, али их у Минином телу није било. Узрок смрти је асфиксија, односно гушење, по свој прилици јастуком нађеним у канцеларији.

Реконструисано је и ношење сандука са лешом на станицу. На суду се нашао и чистач ципела са признаницом...

Порота је донела одлуку у року од 90 минута: оптужени Робинсон крив је за убиство Мини Бонати. Док је судија читао пресуду, Робинсон се протегнуо и зевнуо. Завршио је на вешалима не показујући никакве знаке кајања или страха.

Ј. М.

ЗАБАВНИКОВ ЛЕКСИКОН

СФИНГИНА ЗАГОНЕТКА

Према хеленској митологији, Сфинга је била чудовиште с главом жене, лављим трупом и огромним крилима. Седела је на стени у близини Тебе и сваком путнику постављала исту загонетку. Онај ко није успео да је одгонетне — био је раскомадан огромним канџама.

Едип, Лајев син, решио је да ослободи Тебу напасти и храбро је отишао до стене на којој је седело чудовиште. Сфинга је и њему поставила загонетку:

— Ко ујутру иде на четири ноге, у подне на две, а увече на три?

— То је човек! — одговорио је Едип без размишљања.

Док је мали, док је још јутро његовог живота, он пузи четвороношке. Дању то јест у зрело доба, он иде на две ноге, а увече, кад остари, узима штап — и тада иде на три ноге.

Истог тренутка Сфинга се стрмоглавила са стене у море. Богови су одлучили да Сфинга мора умрети кад неко одгонетне загонетку.

Грци су Сфингу најчешће сматрали симболом мудрости и тајни у природи. Израз „сфинга" данас се употребљава са значењем: загонетна личност, тајанствена особа у чије мисли не можемо да проникнемо.

И стари Египћани су имали своју Сфингу, чудовиште са телом лава и човечјом или овнујском главом. За разлику од грчке, египатска Сфинга била је доброћудно створење. Била је симбол сунца, а скулптура са њеним ликом често је стајала пред храмовима и у близини гробница. Најпознатија је огромна сфинга испред Кефренове пирамиде код Каира, висока 20 и дугачка 73,5 m.

СОДОМА И ГОМОРА

Према Библији, Содома и Гомора су градови чији су становници били толико грешни и безбожни да је Бог решио да их уништи.

У шатор праведног Аврама дошла су једнога дана три тајанствена путника. Аврам је схватио да је то Бог са своја два анђела. Сазнавши да ће казнити Содому и Гомору, Аврам је питао Господа да ли је праведно, ако у Содоми нађе 50 праведника, да и њих уништи с грешницима. Бог је одговорио да ће град поштедети ако у њему нађе 50 праведника. Тада га је Аврам питао хоће ли затрти град и ако их буде 45. „Нећу", одговорио је Господ. Аврам није одустајао — питао је хоће ли град бити кажњен ако се у њему нађе 40, 30, 20, или 10 праведника. Бог га је умирио: уздржаће свој гнев ако нађе и 10 праведника.

Од свих становника два града осуђена на пропаст поштеђен је једино праведни Аврамов синовац Лот и његова породица. Анђели су извели праведнике из града и рекли им да беже на брдо и да се ни за живу главу не осврћу за собом. На Содому и Гомору сручила се киша огња и сумпора и претворила их у прах и пепео.

Гоњена женском радозналошћу, Лотова жена се осврнула. Истог тренутка претворила се у „слан камен".

Већина научника сматра да су градови Содома и Гомора заиста постојали, највероватније на обали Мртвог мора, и да их је уништила нека природна катастрофа.

Изразом „Содома и Гомора" означава се место греха и разврата.

DIK BROWNE

ХОГАР СТРАШНИ

КАКАВ ПЕХ!

КУТИ, БАР СМО СТИГЛИ КУЋИ ЧИТАВИ!

И ТО МИ ЈЕ НЕШТО!

БРОД УНИШТЕН, ПЛЕН ИЗГУБЉЕН... КАКО ДА ИЗИЂЕМ ХЕЛГИ НА ОЧИ?

ПОНЕКАД ПОМАЖЕ АКО ЈЕ ПРВО МАЛО РАЗНЕЖИШ ДА БИ УБЛАЖИО ШОК!

КАКО?

ОДНЕСИ ЈОЈ ЦВЕЋЕ И ЧОКОЛАДУ... ЛАКШЕ ЋЕ ПРИМИТИ ЛОШЕ ВЕСТИ!

ДОБРА ИДЕЈА!

И НЕ ЗАБОРАВИ ДА СЕ СМЕШИШ!

ХЕЛГА, МИЛА, СТИГАО САМ...

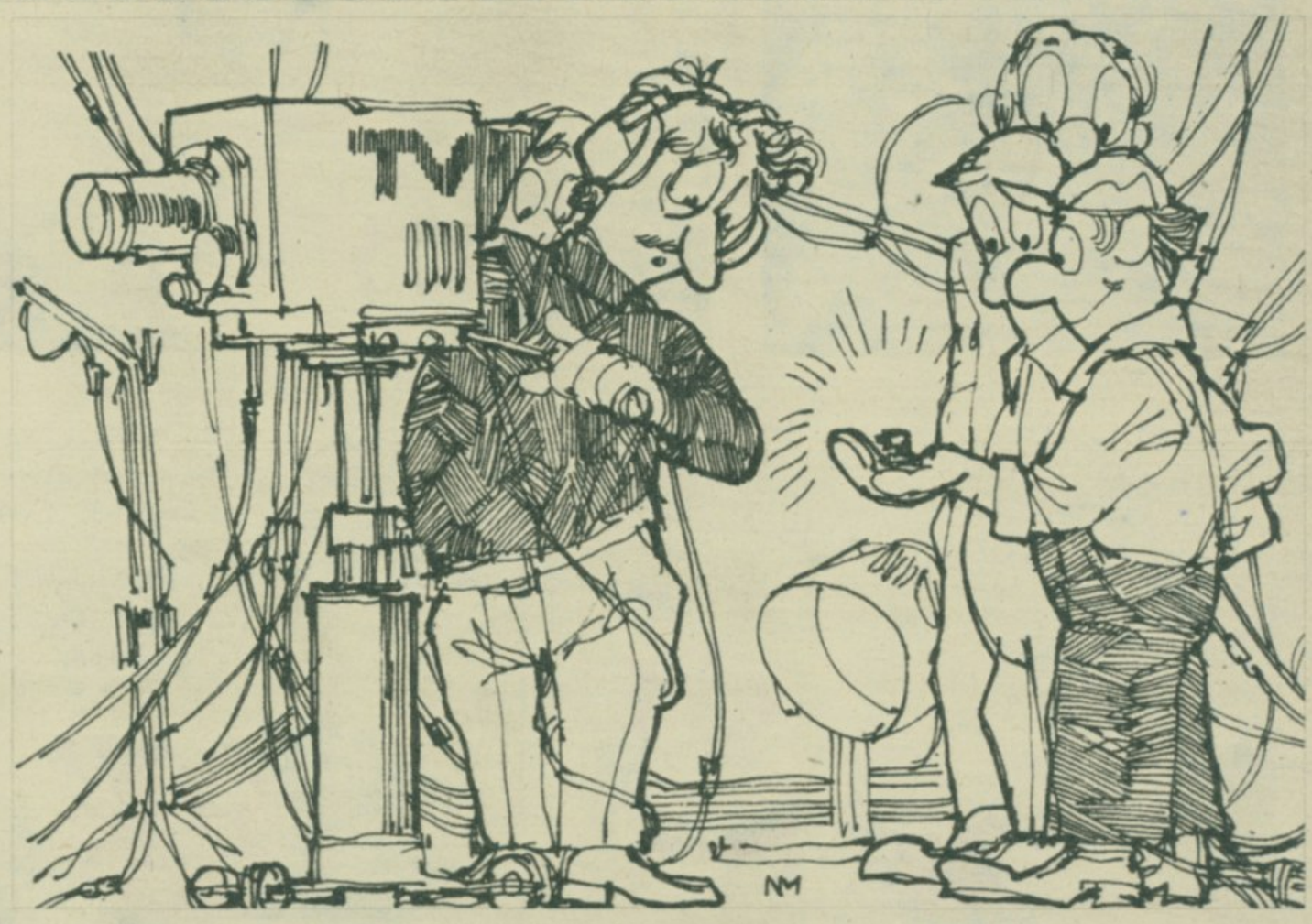
ОХ! ОХ!

©1979 King Features Syndicate, Inc. World rights reserve

DIK BROWNE 9-16

ЧУДА ЕЛЕКТРОНИКЕ

ТВ-КАМЕРА МАЊА ОД НОКТА

Индустријски роботи, аутоматизоване фабрике, писаће машине које раде на основу диктата, аутомобили са компјутерима у улози возача — то су само нека од чуда савремене електронике. Микроелектроници, најзначајнијем правцу технике у 20. веку, припада будућност. Њен основни елеменат је микроблок, танка силицијумска плочица површине од око пола квадратног сантиметра. Значај проналаска микроблока раван је, по мишљењу многих научника, проналаску точка.

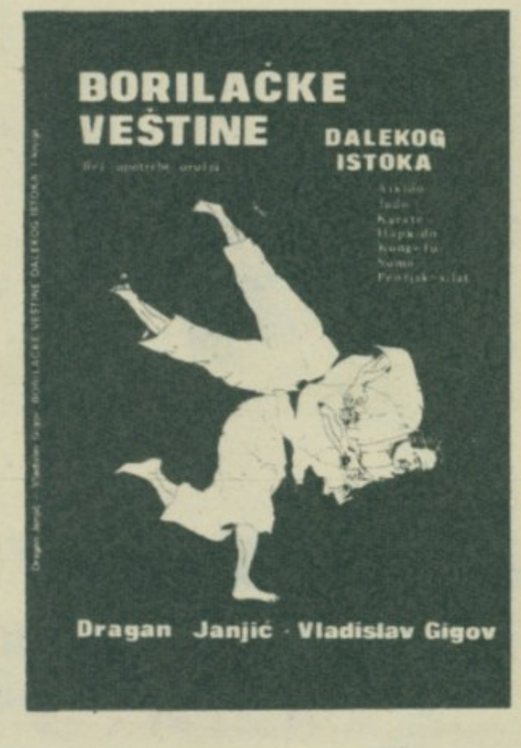
Рачунари величине микроблока располагаће могућностима какве је пре 25 година имао компјутерски систем површине једне веће дворане, што је остварено готово невероватним сажимањем стотинак хиљада појединачних елемената микроблока. На томе поред стручњака раде и постојећи компјутери и тек та сарадња човека и рачунара пружа потребне услове за стварање све мањих, али сложенијих микроблокова. Они већ данас управљају часовником уз показивање датума, у аутомобилу израчунавају километре до циља, показују потрошњу бензина, „саветују" возачу којом брзином треба да вози да би на време стигао до одређеног места, укључују аларм на колима и дају узбуну ако је негде у град прекорачена дозвољена брзина вожње... Све те задатке извршава мало интегрисано електронско коло — микроблок. Ранији електронски елементи — електронске лампе, исправљачи, кондензатори и жичани проводници праве су грдосије у поређењу с њим. Савременом технологијом и сажимањем многих функција у једно коло остварене су многе нове могућности њихове примене.

Високоинтегрисана кола производе се серијски на аутоматизованим линијама уз готово савршене услове у погледу прецизности, чистоће и аутоматизације. Аутоматизоване линије омогућују да се дневно произведе око 500 хиљада микроблокова!

Минијатурна телевизијска камера са микроблоком једне британске фирме може квалитетно да контролише унутрашње зидове заварених цеви разних осетљивих и по околину опасних инсталација као што су нуклеарне електране и други слични системи, а њен пречник износи само 13 мм!

Н. Б.

ОТКРИВАМО ВАМ СВЕТ
БОРИЛАЧКИХ ВЕШТИНА ДАЛЕКОГ ИСТОКА

KENDO,
KYUDO,
IAI,
SAI,
NUNCHAKU,
TONFA,
NIN-JUPSU

AIKIDO,
JUDO,
KARATE,
HAPKIDO,
SUMO,
KUNG-FU,
PENJAK-SIKAT,

Четрнаест борилачких вештина и система земаља Далеког истока: Јапана, Окинаве, Кине, Кореје, Индонезије... са комплетним историјатом технике и принципа ових вештина.

„Борилачке вештине далеког истока" у две књиге дају могућност да савладате неку од вештина и без одласка у клуб, да тако самостално упознате: JUDO, AIKIDO, KARATE, HAPKIDO, SUMO, KYUDO, IAI, NUNCHAKU, KUNG-FU...

Квалитет књига обезбеђују врхунски стручњаци из наше земље и Јапана. Књига је рађена у офсет техници на преко 500 страна, са безброј илустрација и фотографија.

УЗ КЊИГЕ ДОБИЈАТЕ ВЕЛИК БЕСПЛАТАН ПОСТЕР.

Привредно финансијски водич, 11090 Београд, Патријарха Димитрија 24, тел. 561-765

НАРУЏБЕНИЦА

Овим неопозиво поручујем (непотребно прецртати)

..... ком. књига Борилачке вештине без оружја I, од Јањића и Гигова по цени 160— дин.

Свега ..... дин.

..... ком. књига. Борилачке вештине са оружјем II. од Јањића и Гигова по цени 160— дин.

Свега ..... дин.

Књиге ћу платити поузећем, а пошаљите их на адресу:

Име и презиме .....

Место .....

Пошта, број ..... Место .....

Улица и број .....

Дан ..... 1980. Потпис:

(Ову наруџбеницу налепите на дописну карту и пошаљите на нашу адресу)

БИМ И БУМ

BABALU стрип

ФЛАШ ГОРДОН: ПЛАНЕТА УРАНА

НЕНСИ, ЕВО ТВОЈЕ РОБОТ-ЛЕТЕЛИЦЕ! НАДАМО СЕ ДА ЋЕТЕ ДОБРО СЛУЖИТИ!

ХВАЛА НА ПОМОЋИ!

ФЛАШЕ, ИМАТО ТАМАН ТОЛИКО ВРЕМЕНА ДА СТИГНЕТО НА ДРУГИ ЗАДАТАК!

ПОЗИВАЈУ СЕ ПУТНИЦИ ЗА ЛЕТ СВЕМИРСКИМ БРОДОМ **КОЛУТБО** ДА ПРИЂУ РАКЕТНОЈ РАМПИ ДВЕСТА ДЕВЕТ!

ТО ЈЕ ПОЗИВ ЗА НАС!

ФЛАШЕ, ДОБИО СИ ТЕЖАК ЗАДАТАК! УПРАВЉАЋЕШ ПРВИМ ТЕРЕТНИМ БРОДОМ ДО УДАЉЕНИХ ЗВЕЗДА!

А ТИ ЋЕШ БРИНУТИ ДА СВЕ ФУНКЦИОНИШЕ КАКО ТРЕБА!

ЕНО КОЛУТБА СПРЕМНОГ ЗА СВОЈ ПРВИ ЛЕТ!

© 1960, King Features Syndicate, Inc., World rights reserved.

ЗДРАВО, БЕРК!

ЗДРАВО! НЕСТРПЉИВО СТО ВАС ОЧЕКИВАЛИ! ПОЂИТЕ ЗА МНОМ!

ЗНАТЕ ДА ЈЕ НАШ ЗАДАТАК ДА ОТВОРИМО РУДНИКЕ УРАНА У ЗВЕЗДАНОМ СИСТЕМУ **УНУ** И **ДУ**!

ЗАХТЕВАМ БРЗИНУ! СВАКИ УШТЕЂЕН ЧАС ДОНЕЋЕ НАМ ВИШЕ ПАРА! ФЛАШЕ, СПРЕМИТЕ СЕ ЗА ПОЛЕТАЊЕ!

ЖАО МИ ЈЕ, БЕРК, НЕ МОЖЕМО ДА КРЕНЕМО ДОК НЕ ПРОВЕРИМ МОТОРЕ И СВЕ ИНСТРУМЕНТЕ!

1

Доктор Зарков је полако и пажљиво проверио сваки део светског брода упркос пожуривању рудара...

Све је у реду? Можемо да полетимо?

Хвала на дозволи, докторе!

Берк пилоту! Укључите моторе!

Убрзо је светски брод Колумбо напустио орбиту Земље...

Пилот Берку! Све се одвија у најбољем реду! Летимо првом брзином!

Зар не можемо брже, Флаше? Нестрпљиво чекам да пробемо све ове планете и полетимо брже од светлости!

Посада је снажна и лако ће поднети прелазак на трећу брзину? Бојим се за екипаж!

Не обраћајте пажњу на мене! Издржаћу и ја!

Не можемо наглo да повећамо брзину јер носимо тешке рударске машине!

Овде сте да бисте нам помогли научним саветима, а не да нас кочите на сваком кораку!

Боље да изгубимо неколико часова, него сви да страдамо!

Када у близини није било ниједне планете, Колумбо је полетео брже од светлости...

Ускоро...

Вежите се! Спуштање ће бити опасно! Доле је лед!

ГЛЕДАЈТЕ, ПЛАНЕТА ИМА ДВА СУНЦА!

НЕ УСТАЈТЕ СА СВОЈИХ МЕСТА! САМО ШТО НИСМО ДОДИРНУЛИ ТЛЕ!

ШТА КАЖУ ИНСТРУМЕНТИ, ДОКТОРЕ!

МОЖЕМО ДА СЕ ИСКРЦАМО!

РУДАРИ СУ ИСТОВАРИЛИ СВУ МАШИНЕРИЈУ НЕОПХОДНУ ЗА ОТВАРАЊЕ РУДНИКА ...

ОВДЕ ЋЕМО ПОСТАВИТИ КУПОЛЕ!

АЛИ, МНОГО ЈЕ СИГУРНИЈЕ НА ОНИМ СТЕНАМА!

МАЛО КАСНИЈЕ У КУПОЛИ...

ПЛАНЕТА ЈЕ БОГАТА УРАНОМ! ПОКИ ЋЕМО У ИСТРАЖИВАЊЕ МОТОРНИМ САОНИЦАМА! ИМА ЛИ ДОБРОВОЉАЦА?

ЕВО, ЈА ЋУ!

УПРАВО САМ ИЗВРШИО ГЕОФИЗИЧКА ИСПИТИВАЊА! САОНИЦЕ НИСУ ДОБРА ИДЕЈА!

ЗАРКОВ ЈЕ У ПРАВУ!

..

ПЛАНЕТА ЋЕ СЕ УБРЗО НАЋИ НА НАЈКРАЋЕМ РАСТОЈАЊУ ОД СУНЦА! МОГУ ДА ПРЕТПОСТАВИМ ШТА ЋЕ СЕ ТАДА ДОГОДИТИ!

© 1960, King Features Syndicate, Inc., World rights reserv

НИШТА МЕ НЕ ЗАНИМА! ДОШЛИ СМО ОВДЕ ДА КОПАМО И ЗАРАДИМО НОВАЦ! ЗАТО ЋУ НАРЕДИТИ ДА САОНИЦЕ КРЕНУ!

ХРАБРО, МОМЦИ!

ОД ВАС ЗАВИСИ КОЛИКО ЋЕМО ЗАРАДИТИ!

НЕ БРИНИТЕ! НЕЋЕМО ВАС РАЗОЧАРАТИ!

ПЛАНЕТА ЈЕ БИЛА ХЛАДНА И НЕГОСТОЉУБЉИВА, АЛИ ЈЕ У СВОЈОЈ УТРОБИ КРИЛА ВЕЛИКО БОГАТСТВО...

СВАКО НОВО НАЛАЗИШТЕ ДОНЕЋЕ НАМ ВЕЛИКУ ПРЕМИЈУ!

БЕРК ЈЕ МОРАО ДА ТЕ ПОСЛУША!

НАДАМ СЕ САМО ДА СЕ МОЈА ПРЕДВИЂАЊА НЕКЕ ОСТВАРИТИ!

АЛИ, ТЕМПЕРАТУРА НАГЛО РАСТЕ! НЕ СВИЂА МИ СЕ ТО!

ЛЕД СЕ ТОПИ!

БЕРК, НАРЕДИТЕ ОНОЈ ДВОЈИЦИ ДА СЕ ВРАТЕ! ВРЕМЕНСКЕ ПРИЛИКЕ СЕ НАГЛО МЕЊАЈУ! ПЛАНЕТА МОЖЕ ПОТПУНО ИЗМЕНИТИ ИЗГЛЕД!

ГЛЕДАЈТЕ СВОЈА ПОСЛА, ЗАРКОВЕ!

БЕРК!

КАО ШТО САМ И МИСЛИО! ЛЕД СЕ НАГЛО ТОПИ И БИЉКЕ ИСКРСАВАЈУ ПРЕД НАМА!

ПА ШТА? ЕЛЗИ; НЕКА ЉУДИ НАСТАВЕ С РАДОМ!

НИЈЕ ПОТРЕБНО ДА НОСИТЕ СКАФАНДЕР! ИМА ДОВОЉНО КИСЕОНИКА!

ЗАРКОВЕ, НАШ БРОД!

СПУСТИО САМ ГА НА УЗВИШЕЊЕ ОД ЛЕДА!

ПРОПАДА!

2-14

4

Features Syndicate, Inc., World rights reserved.

МОЖДА ЈЕ ВОДА ИСПОД БРОДА?

САМО ДА СЕ УВУЧЕМ У КОНТРОЛНУ КУПОЛУ?

МОРАМ ГА ИЗВУЋИ ОДАВДЕ?

И У ПОСЛЕДЊЕМ ТРЕНУТКУ...

БИЉКЕ ЋЕ УНИШТИТИ НАШУ КУПОЛУ?

МОРАМО ОДМАХ ДА ЈЕ НАПУСТИМО?

ЗАРКОВЕ, ОМЕТАТЕ МЕ У РАДУ И РУШИТЕ МОЈ АУТОРИТЕТ?

ПРЕМА ЗАКОНУ КОЈИ ВАЖИ У СВЕТИРУ, ТО СЕ ЗОВЕ **ПОБУНА**?

ХАПСИТЕ ВАС, ДОКТОРЕ?

ОДГОВАРАЋЕТЕ ЗБОГ ОВОГА, БЕРК? РИЗИКУЈЕ ЖИВОТЕ ОВИХ ЉУДИ САМО ЗБОГ НОВЦА?

ОБАВЕСТИО САМ О СВЕМУ ШТАБ НА ЗЕМЉИ? ДОК ТИ НЕ ЈАВЕ ШТА ДА РАДИМ, МОЈА РЕЧ ЋЕ ОВДЕ БИТИ ЗАКОН?

© 1960, King Features Syndicate, Inc., World rights reserved.

ШТО СЕ ПЛАНЕТА ВИШЕ ПРИБЛИЖАВАЛА СУНЦУ, ПРИРОДА ЈЕ ПОСТАЈАЛА ЖИВОПИСНИЈА, А НЕБО ПЛАВЉЕ ...

БЕРК, ЗАРКОВ ЈЕ БИО У ПРАВУ! ПЛАНЕТА ЈЕ САСВИМ ИЗМЕНИЛА ИЗГЛЕД!

СВЕЈЕДНО, РУШИО ЈЕ МОЈ УГЛЕД ПРЕД ПОСАДОМ И ЗАТО ЋЕ ОСТАТИ У ПРИТВОРУ!

И НЕКУ ВИШЕ ДА ЧУЈЕМ НИЈЕДНУ РЕЧ О ЊЕМУ!

ДРВЕЋЕ И ДРУГО РАСТИЊЕ ОБОРИЛО ЈЕ НАШЕ МАШИНЕ! НЕКА ОКНА СУ ЗАТРПАНА!

ДОВЕДИТЕ СВЕ У РЕД! ПРВИ БРОД ДОЛАЗИ ПО УРАН КРОЗ ДВА ДАНА!

ЗАТО, ОДМАХ НА ПОСАО! ОД ПРИЧЕ НЕМА НИКАКВЕ КОРИСТИ!

БЕРК ЈЕ У ПРАВУ! НЕ ГУБИМО ВРЕМЕ!

У МЕЂУВРЕМЕНУ, ФЛАШ ЈЕ ОСТАВИО СВЕМИРСКИ БРОД У ОРБИТИ ОКО ПЛАНЕТЕ...

ОВДЕ ЋЕ БИТИ БЕЗБЕДНИЈИ! ОВОМ ЛЕТЕЛИЦОМ ЗА СПАСАВАЊЕ СПУСТИЋУ СЕ ДОЛЕ!

ШТА ЈЕ ОВО? ПОЗИВ У ПОМОЋ!

ЕКСПЕДИЦИОНА ЕКИПА ЗОВЕ БАЗУ!

© 1960, King Features Syndicate, Inc., World rights reserved

НАЈАЗИТО СЕ УСРЕД ЏУНГЛЕ! САОНИЦЕ СУ ОШТЕЋЕНЕ, ХРАНА СЕ ПОКВАРИЛА, А ДВОЈИЦА СУ СЕ РАЗБОЛЕЛА!

НА ЖАЛОСТ, НЕ МОЖЕМО ИМ ПОМОЋИ!

ФЛАШ ЕКСПЕДИЦИОНОЈ ЕКИПИ! ОДРЕДИО САМ ВАШ ПОЛОЖАЈ, АЛИ ВАС НЕ ВИДИМ! ДА ЛИ МЕ ЧУЈЕТЕ?

ЧУЈЕМО ВАС! ТАЧНО СТЕ ИЗНАД НАС! АЛИ, НЕ МОЖЕТЕ ДА СЕ СПУСТИТЕ! ОВО ЈЕ ЏУНГЛА!

БАЦИТЕ НАМ САМО ХРАНУ И ЛЕКОВЕ!

ДОЛАЗИМ И ЈА!

НА СРЕЋУ, ПОНЕО САМ СВЕ ШТО ЈЕ НЕОПХОДНО ЗА ХИТНЕ СЛУЧАЈЕВЕ!

ФЛАШ ЈЕ ОСТАВИО ЛЕТЕЛИЦУ ДА КРУЖИ ПОД КОНТРОЛОМ РОБОТА ПИЛОТА...

ОВАЈ АНТИГРАВИТАЦИОНИ ПАДОБРАН СЕ МОЖЕ ДА СЕ УПЕТЉА У ГРАЊЕ!

ЕВО ГА! УСПЕО ЈЕ!

БИЛИ СТЕ У ПРАВУ! НИЈЕ ТРЕБАЛО ДА ПОЛАЗИМО! САОНИЦЕ СУ СЕ ПОЛОМИЛЕ... ХРАНА ПОКВАРИЛА...

ЈОШ НИЈЕ СВЕ ИЗГУБЉЕНО! ГОРИВО СА САОНИЦА И МУНИЦИЈА МОГУ НАМ ДОБРО ПОСЛУЖИТИ!

СВЕ СТАВИТЕ НА ЈЕДНУ ГОМИЛУ! ОВО ЋЕМО ЗАПАЛИТИ И ТАКО СТВОРИТИ ЧИСТИНУ УСРЕД ЏУНГЛЕ!

3-6

КАКВА ЕКСПЛОЗИЈА!

СПУСТИЋУ ЛЕТЕЛИЦУ ПОМОЋУ ДАЉИНСКОГ УПРАВЉАЧА!

ФЛАШ ЗОВЕ БАЗУ! ДОВОДИМ ЕКСПЕДИЦИОНУ ЕКИПУ! ПРИПРЕМИТЕ ЛЕКОВЕ!

УХАПСИЋУ ГА ЧИМ СЕ СПУСТИ! НЕ СМЕ ДА ЧУЈЕ ДА ЈЕ ЗАРКОВ ПРИТВОРЕН!

7

© 1960, King Features Syndicate, Inc., World rights reserved.

ДРВЕЋЕ И ДРУГО РАСТИЊЕ ЈЕ ТАКО ИЖЦИГРЉАЛО ДА ЈЕ БИЛО ТЕШКО ОТКРИТИ КУПОЛУ...

ФЛАШЕ, ЕНО КУПОЛЕ! САМО, ГДЕ ДА СЕ СПУСТИМО?

ЈОШ ЈУЧЕ, ОВО ЈЕ СВЕ БИЛО ПРЕКРИВЕНО ЛЕДОМ!

БЕРК ЈЕ ТОЛИКО ЗАСЛЕПЉЕН НОВЦЕМ ДА УОПШТЕ НИЈЕ ХТЕО ДА СЛУША ЗАРКОВА!

НАЈЗАД ЈЕ ФЛАШ УГЛЕДАО ЧИСТИНУ...

УХВАТИ ГА ПРЕ НЕГО ШТО ЧУЈЕ ЗА ЗАРКОВА!

ДА, БЕРК!

УХАПШЕНИ СТЕ, ГОРДОНЕ, ЈЕР СТЕ РАДИЛИ НА СВОЈУ РУКУ!

МИСЛИТЕ ЗАТО ШТО САМ СПАСАО ОВЕ ЉУДЕ, ПОШТО ЈЕ БЕРК ТО ОДБИО!

ЈЕ ЛИ МОГУЋЕ?!

СТАНИТЕ!

ИДЕМО СВИ КОД БЕРКА, А ТИ САМО ПОКУШАЈ ДА ПУКАШ!

ШТА ОВО ЗНАЧИ, БЕРК! ГДЕ ЈЕ ЗАРКОВ?

УХАПШЕН, КАО И ТИ! ОБОЈИЦА СТЕ ИСПОЉИЛИ НЕПОСЛУШНОСТ!

© 1960. King Features Syndicate, Inc., World rights reserved.

ДОШЛИ СМО ОВДЕ ДА РАДИМО! ЈА САМ СКЛОПИО УГОВОР И ВЕЋ СУТРА МОРАМ ДА ИСПОРУЧИМ ПРВУ КОЛИЧИНУ УРАНА! СВИ НА ПОСАО!

НЕ МОЖЕШ ТАКО ДА ПОСТУПАШ С ЉУДИМА!

ДАЈ МИ ТАЈ ПИШТОЉ И КЉУЧ ОД ЗАРКОВОГ ЗАТВОРА! АКО СМО КРИВИ, ОДГОВАРАЋЕМО ПРЕД ЗАКОНОМ!

ЈА САМ ОВДЕ ЗАКОН! ЈОШ ЈЕДАН КОРАК И ПУЦАЋУ!

НЕ ПРАВИ ГЛУПОСТИ, БЕРК! УПОЗОРАВАМ ТЕ!

НЕ ПРИЛАЗИ МИ, ФЛАШЕ! ПУЦАЋУ!

РАДИМ ОНО ШТО МИ ЈЕ ДУЖНОСТ! МОРАТЕ ДА МЕ СЛУШАТЕ!

У РЕДУ... САМ СИ ОВО ТРАЖИО!

БЕРК! БЕРК!

ДОБИЛИ СТЕ ОДГОВОР СА ЗЕМЉЕ!

ПРОЧИТАЈТЕ ГА, ЕЛЗИ! НЕКА СВИ ЧУЈУ КО ЈЕ ОВДЕ ЗАКОН!

„НИСМО У МОГУЋНОСТИ ДА ВАМ ПРУЖИМО САВЕТ ОДАВДЕ! ТО СУ НЕПРЕДВИЂЕНЕ ТЕШКОЋЕ КОЈЕ САМИ МОРАТЕ ДА РЕШИТЕ!"

ЧУЈЕТЕ?

ЕЛЗИ, ПРОЧИТАЈТЕ ДО КРАЈА!

„ПРЕДЛАЖЕМО ВАМ САМО ДА У СВЕМУ СЛУШАТЕ ЗАРКОВА! ЗАТО СМО ГА И ПОСЛАЛИ С ВАМА!

МОРА ДА ЈЕ НЕКА ГРЕШКА!

ОСЛОБОДИМО ЗАРКОВА, А ОНДА ЋЕМО СЕ ДОГОВОРИТИ ШТА ЋЕМО ДАЉЕ!

ЗАРКОВЕ, ТРЕБАЛО БИ СЕ РЕШИТИ БЕРКА!

НИЈЕ ПОТРЕБНО! НЕЋЕ ОН ВИШЕ НИШТА ПОКУШАТИ! УНЕСИМО СВУ ОПРЕМУ У ЦЕНТРАЛНУ КУПОЛУ!

© 1960, King Features Syndicate, Inc., World rights reserved.

КАЈЕМ СЕ, ЗАРКОВЕ! НЕ-ЋУ ВАС ОМЕТАТИ! РАДИТЕ КАКО МИСЛИТЕ ДА ЈЕ НАЈБОЉЕ!

ПОМОЗИ-ТЕ НАМ ДА УНЕСЕМО СВЕ ОВЕ МАШИ-НЕ!

ИЗБОРИЋЕМО СЕ НЕКАКО СА ОВИМ БИЉКАМА!

Под ЗАРКОВИМ НАДЗОРОМ ПОСТАВЉЕ-НА ЈЕ АНТЕНА НА КУПО-ЛУ ...

УКЉУЧИМО ГЕНЕРАТО-РЕ!

ПОМОЋУ РАДИО -ТАЛАСА ВИСОКЕ ФРЕКВЕНЦИЈЕ, КОЈИ ОДГОВАРА-ЈУ АТОМСКОЈ ФРЕКВЕНЦИЈИ ОВИХ БИЉАКА...

... ОСЛО-БОДИ-ЋЕМО КУПО-ЛУ РАС-ТИЊА?

УСПЕЛИ СМО!

БИЉКЕ НАГЛО ВЕНУ! ОКО НАС ЈЕ БРИСАН ПРОС-ТОР!

atures Syndicate, Inc., World rights reserved.

А, ЕВО И ЛЕТЕЛИЦЕ КОЈА ЈЕ ДОШЛА ПО ТОВАР!

Касније...

НИСТЕ МНОГО РУДЕ ИС-КОПАЛИ, БЕРК! ВИШЕ СРЕ-ЋЕ СЛЕДЕЋИ ПУТ! АЛИ, КО ЈЕ МОГАО ДА ПРЕДВИДИ СВЕ ТЕ НЕПРИЛИКЕ!

ЗАРКОВ ЈЕСТЕ... АЛИ, ЈА ГА НИСАМ ПОСЛУ-ШАО! ЗАТО ПОДНО-СИМ ОСТАВКУ!

ФЛАШЕ, ВРАТИЋЕМО СЕ С ВАМА И ЗАРКОВОМ! МОЖДА ЋЕ СЕ БЕРКУ ПРУЖИТИ ШАН-СА ДА ОПЕТ РАДИ!

САМО, МОРАЋЕ ДА СХВАТИ ДА У ОВАКВИМ УСЛОВИМА, НАУЧНИК ВОДИ ГЛАВ-НУ РЕЧ!

КРАЈ

УСАМЉЕНИ ЈАХАЧ

ОН ЈЕ КОПАЧ ЗЛАТА! ЗОВЕ СЕ СИМС!

КАЖЕ ДА ЈЕ УГЛЕДАО НЕКО ЧУДОВИШТЕ...

... И ЧУО ЖЕНЕ КАКО ПЛАЧУ!

ЈОШ ЈЕДАН ЧОВЕК МИ ЈЕ ТО ИСПРИЧАО!

ДА ЛИ ВАМ ЈЕ ОПИСАО ТО ШТО ЈЕ ВИДЕО?

НЕ! ОДМАХ ЈЕ НАПУСТИО ГРАД!

ДОКТОРЕ...

СИМСЕ, ОСВЕСТИЛИ СТЕ СЕ?

ДОНЕТИ СУ ВАС УСАМЉЕНИ ЈАХАЧ И ИНДИЈАНАК!

НИСТЕ ПОВРЕЂЕНИ? САМО СТЕ СЕ СИЛНО УПЛАШИЛИ?

ДА... СЕЋАМ СЕ...

РЕЦИТЕ НАМ ШТА СТЕ ТО ВИДЕЛИ?

НЕ! НЕ ЖЕЛИМ ДА ПРИЧАМ О ТОМЕ!

ДВАНАЕСТОРИЧНА СУ ВЕЋ ОТИШЛА У КЛИСУРУ И НИКАДА СЕ НИСУ ВРАТИЛА! ЗНАТЕ ЛИ ШТА ЈЕ С ЊИМА?

МОРАТЕ НАМ РЕЋИ!

У РЕДУ... АЛИ, НЕЋЕТЕ МИ ВЕРОВАТИ!

ТРАЖИО САМ ЗЛАТО... ИЗНЕНАДА САМ ЧУО СТРАШАН ЗВУК! ОВАКАВ...

УУУУУ

КАО ДА ЈЕ МНОГО ЖЕНА УГЛАС ПЛАКАЛО!

А ОНДА САМ УГЛЕДАО ОНО!

О ТОМЕ НАМ ПРИЧАЈ!

НЕСТРПЉИВ САМ ДА ЧУЈЕМ!

КАКО ЈЕ ИЗГЛЕДАЛО?

ТАКО НЕШТО НИСАМ ВИДЕО У ЖИВОТУ!

ЈЕ ЛИ ЖИВО?

CHARLES FLANDERS 10-25

ЈОШ ПИТАТЕ! ЈУРИЛО ЈЕ ПРЕМА МЕНИ КАО БРЗИ ВОЗ!

ЖИВО БИКЕ ВЕЛИКО К'О КУБА ЈУРИЛО ЈЕ ПРАВО НА ТЕБЕ?

ВИДИМ ДА ТИ НЕ ВЕРУЈЕТЕ, АЛИ ИСТИНА ЈЕ!

ШТА ЛИ ЈЕ ТО УГЛЕДАО?

НЕ ЗНАМ, АЛИ ОТКРИЋУ!

ХАЈДЕМО, ТОНТО!

CHARLES FLANDERS 10-26

ДОКТОРЕ, ЗАУСТАВИТЕ ИХ!

НЕ ВРЕДИ!

ОН ЈЕ ЧВРСТО РЕШИО ДА САЗНА ШТА ТЕ ЈЕ ТО ИСПРЕПАДАЛО!

УМРЕЋЕ, КАО И ОСТАЛИ!

БИХА, СИЛВЕРЕ!

ЈЕДНА ПРИЛИКА ПОСМАТРАЛА ЈЕ УСАМЉЕНОГ ЈАХАЧА И ИНДИЈАНЦА КАКО СЕ ПРИБЛИЖАВАЈУ...

CHARLES FLANDERS 10-27

ДОЛАЗЕ ДВОЈИЦА! БИЋЕ ПОСЛА ЗА НАС!

ШТА ЈЕ КОЊИМА?

НЕШТО ИХ ЈЕ УПЛАШИЛО!

CHARLES FLANDERS

СИЛВЕРЕ, ШТА ТИ ЈЕ?

ПОЛАКО, СКАУТЕ!

УМИРИ СЕ, СИЛВЕРЕ!

НЕБЕ НИ ДА МАКНУ?

СИГУРНО СУ ОСЕТИЛИ НЕКИ МИРИС!

ШТА ЈЕ ОВО?

КАО ДА ПЛАЧУ ЖЕНЕ!

ВУУУУУУ

ТО ЈЕ ЧУО ОНАЈ КОПАЧ!

ВУУУУУУ

АЛИ, ЉУДСКО БИЋЕ НЕ МОЖЕ ТАКО ГЛАСНО ДА ПЛАЧЕ!

ОТКРИЋЕМО ТАЈНУ! НАПРЕД СИЛВЕРЕ!

ЈАУЦИ СЕ ВИШЕ НЕ ЧУЈУ!

ДОПАЗИЛИ СУ СА ВРХА БРДА!

ОВА ДВОЈИЦА СЕ НЕ МОГУ ТАКО ЛАКО ЗАПЛАШИТИ!

ИЗВЕДИ ЖИВОТИЊУ!

ОПЕТ!

ВУУУУ

ЗНАМ ОДГОВОР, ТОНТО!

ВУУУУ!

КО ЗА КАДА, ВУЛКАНСКИ ГАС ПРОБИО СЕ НА ПОВРШИНУ ЗЕМЉИНЕ КОРЕ ОСТАВИВШИ ОВЕ ОТВОРЕ? КАДА ИЗНАД ЊИХ ДУВА ВЕТАР, ЧУЈЕ СЕ ОНАЈ КАРАКТЕРИСТИЧАН ЗВУК?

ВУУУУУ

ВУУУУ

ВУУУ

ВУУУ

ВУУУУ

ИЗГЛЕДА ДА СУ СХВАТИЛИ ОДАКЛЕ ОНАЈ ПЛАЧ?

ШТА ДА РАДИМО? ДА ПУЦАМО ИЛИ ДА ИХ НАСМРТ УПЛАШИМО?

ЗНАЧИ, ОВО УПЛАШИТИ КОПАЧА?

АЛИ, МОЈ СИЛВЕР СЕ НИЈЕ УПЛАШИО ВЕТРА?

ВУУУУУУУ

ВУУУУУУУУУ

СИМС ВИДЕТИ И НЕШТО ЖИВО И ВЕЛИКО?

НАЗВАО ГА ЈЕ ЧУДОВИШТЕМ?

НЕЋЕШ ДА ПУСТИШ ЖИВОТИЊУ НА ЊИХ?

НЕ? ПУЦАЋУ?

CHARLES FLANDERS 11-6

СТАНИ ДА ЈЕ ВЕЖЕМ? УПЛАШИЋЕ ЈЕ ПУЦАЊЕ?

CHARLES FLANDERS 11-6

ШТА ЈЕ, СИЛВЕРЕ?

ТИ ГЛЕДАТИ?

ЧИЧИЧИЧИ?

У ТОМ ТРЕНУТКУ...

ЗВЕЧАРКА?

ДО ЂАВОЛА?

БАН!

БОЉИ, ЖИВОТИЊА СЕ УПЛАШИЛА?

ОДВЕЗАЛА СЕ?

CHARLES FLANDERS 11-7

ПОБЕЋИ ЋЕ НАМ?

CHARLES FLANDERS

ПОГОДИО САМ ЗМИЈУ У ГЛАВУ?

ТИ ГЛЕДАТИ?

ШТА?!

15

ОНО УПЛАШИТИ КОПАЧА?

УМИРИ СЕ, СИЛВЕРЕ! ТО ЈЕ КАМИЛА!

CHARLES FLANDERS

ВОЈСКА ЈЕ КУПИЛА КАМИЛЕ ДА БИ ПРЕНОСИЛЕ ТОВАР КРОЗ ПУСТИЊУ? ОВА ЈЕ СИГУРНО ПОБЕГЛА!

МИ САД ЗНАТИ ШТА УПЛАШИТИ КОПАЧА!

АЛИ, НЕ ЗНАМО ЗАШТО СУ НЕСТАЛА ОНА ДВАНАЕСТОРИЦА?

11-9

ИДЕМ ПО КАМИЛУ! ТИ СМАКНИ ОВУ ДВОЈИЦУ!

ПРВО ГУ МАСКИРАНОГ!

БАНГ!

CHARLES FLANDERS

11-10

НЕКО ПУЦА! БЕЖИМО, СИЛВЕРЕ!

БАНГ!

CHARLES FLANDERS

НА КОЊА, ТОНТО!

ОВАМО, СКАУТЕ!

БАНГ!

11-12

САГНИ ГЛАВУ, ТОНТО!

БАНГ!

БАНГ!

НЕ СМЕЈУ НАМ УТАЋИ!

МИСЛИО САМ ДА МОЖЕШ САМ ДА ИХ СРЕДИШ!

БАНГ!

БАНГ!

БАНГ!

БАНГ!

ДО ВРАГА! УТАКОШЕ!

СТИЋИ ЋЕМО ИХ!

11-13

CHARLES FLANDERS

16

ХАЈДЕ, СТИК! ЖИВИ НЕБЕ ИЗИЋИ ИЗ КЛИСУРЕ!

ПОСТОЈИ САМО ЈЕДАН ИЗЛАЗ? СТИЋИ ЋЕМО ТАМО ПРЕ ЊИХ?

АКО ТА ДВОЈИЦА ЖИВА ИЗИЂУ ОДАВДЕ, ТЕШКО НАМА?

СВИ ЋЕ ЗНАТИ ДА ОВДЕ НЕМА НИКАКВИХ ЧУДОВИШТА?

11-14

CHARLES FLANDERS

ПАЗИ ДА НЕ ПРОТАШИШ?

ПУЦАЋУ ЧИМ СЕ ПОЈАВЕ?

ИДЕМ И ЈА ПО ПУШКУ? БРЗО ЋУ ТИ СЕ ПРИДРУЖИТИ?

11-15

ЗНАМО ДА ЈЕ „ЧУДОВИШТЕ" КАМИЛА, АЛИ САД ТРЕБА ОТКРИТИ КО ЈЕ ТО ПУЦАО?

А НА ДРУГОМ КРАЈУ КЛИСУРЕ...

CHARLES FLANDERS

ЖЕЛИМ ДА ЗНАМ И ШТА СЕ ДОГОДИЛО С ОНИМ ЉУДИМА ШТО СУ НЕСТАЛИ?

КАКО ТО ОТКРИТИ?

ЗАВИРИЋУ У ОНУ ПЕЋИНУ? ТИ ОСТАНИ С КОЊИМА?

11-16

CHARLES FLANDERS

ВРАТИЋУ СЕ КРОЗ ЈЕДАН ЧАС, УКОЛИКО НЕ УЛЕТИМ У НЕКУ ЗАМКУ?

ЗА ТО ВРЕМЕ...

УСАМЉЕНИ ЈАХАЧ ЈЕ ПОКУШАО ДА СЕ ДОШУЊА ДО ПЕЋИНЕ...

Copyright The Lone Ranger, Inc. Distributed by King Features Syndicate

11-17

17

CHARLES FLANDERS

Тонто је посматрао кретање сенке...

Рекао је да ће се вратити кроз један час?

Као да сам чуо кораке?

У том тренутку...

Да ли су револверраши унутра?

CHARLES FLANDERS

Ако јесу, биће одлична мета?

Шта?

БАНГ!

Неко га је погодио?

Он је један од оне двојице што се врзмају унаоколо?

Сигурно га је слик средио?

Тебе тражим?

Жив си?

CHARLES FLANDERS

Преварио си ме? Пуцао си у ваздух, а ја сам мислио да је то био слик?

Тачно?

CHARLES FLANDERS

Сад беш све да ми објасниш?

Слик је чуо пуцањ и појурио је према пећини...

ГДЕ ТИ ЈЕ ДРУГАР?

НЕ ТИЧЕ ТЕ СЕ?

КО СТЕ ВИ? ЗАШТО ПУЦАТЕ У НЕДУЖНЕ ЉУДЕ?

НЕКУ ДА ТИ ОДГОВОРИМ?

11-23

ОНДА ЋУ САМ САЗНАТИ?

ЛЕЗИ НА СТОМАК? АКО МРДНЕШ, УСПАВАЋУ ТЕ МЕЦИМА?

CHARLES FLANDERS

МОЖДА ЋУ САЗНАТИ НЕШТО ИЗ ОВИХ ПАПИРА?

ОВО МИ ВЕЋ ДОСТА ГОВОРИ?

11-24

ШТЕТА ШТО НЕЋЕШ ДОЖИВЕТИ ДА ИМАШ И НЕКЕ КОРИСТИ ОД ТОГА?

НЕМАШ ПОЈМА КОЛИКО САМ СРЕЋАН ШТО ТЕ ВИДИМ СЛИК?

CHARLES FLANDERS

САДА ЗНАШ ЗАШТО СЕ НАС ДВОЈИЦА КРИЈЕМО ОВДЕ?

ТРАЖЕ СЕ ЗБОГ

УБИСТВА

ДРЖИ ГА НА НИШАНУ ДОК МУ ЈА ОДУЗМЕМ РЕВОЛВЕРЕ?

НЕКЕ МОКИ?

ХЕЈ?

CHARLES FLANDERS

ПУСТИ ГА?

УУХ?

CHARLES FLANDERS

БАНГ?

11-22

19

А ОВО ЈЕ ЗА ТЕБЕ?

ЈА ЧУТИ ПУЦАЊ И ОДМАХ ДОКИ?

У ПРАВИ ЧАС, ТОНТО! ПОМОЗИ МИ ДА ИХ ВЕЖЕМ!

ПРЕ НЕГО ШТО ИХ ПОВЕДЕМО У ГРАД, ДА ПРЕТРАЖИМО КЛИСУРУ!

ХОЋУ ДА ЗНАМ ШТА СЕ ДОГОДИЛО С ОНИМА КОЈИ СУ ОВДЕ ДОШЛИ И НЕСТАЛИ!

11-28

CHARLES FLANDERS

ДОКТОРЕ, ЧУО САМ ДА ИМАТЕ ПАЦИЈЕНТА КОЈИ ЈЕ ВИДЕО ЧУДОВИШТЕ У КЛИСУРИ! ЖЕЛЕО БИХ ДА РАЗГОВАРАМ С ЊИМ!

УБИТЕ, ШЕРИФЕ!

СИМСЕ, ШТА ВАМ ЈЕ?

ПРИВИЂА МИ СЕ!

11-29

CHARLES FLANDERS

ЕНО ОНОГ ЧУДОВИШТА!

ПА, ТО ЈЕ КАТИЛА!

ВОДИ ЈЕ УСАМЉЕНИ ЈАХАЧ!

ШЕРИФЕ, ДОВОДИМ ВАМ УБИЦЕ!

ОДАКЛЕ ТА КАТИЛА?

ВОЈСКА ЈУ ЈЕ КУПИЛА ЗА ПРЕВОЗ ТОВАРА! ЖИВОТИЊА ЈЕ ПОБЕГЛА, А ОВА ДВОЈИЦА СУ ЊОМЕ ПЛАШИЛА ЉУДЕ!

11-30

ОНЕ КОЈЕ НИСУ МОГЛИ ДА ЗАПЛАШЕ, УБИЈАЛИ СУ!

ЗАШТО СУ СЕ КРИЛИ БАШ У ОНОЈ ПЕЋИНИ?

ЈЕР СУ У ЊОЈ ПРОНАШЛИ ЗЛАТО!

ХТЕЛИ СУ ДА ИСКОПАЈУ ОНОЛИКО ДРАГОЦЕНЕ РУДЕ КОЛИКО КАТИЛА МОЖЕ ДА ПОНЕСЕ А ОНДА ДА ПОБЕГНУ У МЕКСИКО!

CHARLES FLANDERS

УБИЦЕ СУ У ЗАТВОРУ И ЧЕКАЈУ СУЂЕЊЕ! КАТИЛА ЈЕ ВРАЋЕНА ВОЈСЦИ, А ЗЛАТО ЋЕТЕ ВИ ДОБИТИ!

КАСНИЈЕ, ТОГ ДАНА...

ПОДЕЛИЋУ ГА СА ПОРОДИЦАМА ОНИХ КОЈИ СУ УБИЈЕНИ У КЛАНЦУ!

12-1

УСАМЉЕНИ ЈАХАЧ ЈЕ ВЕРОВАО ДА ЋЕТЕ ТО УЧИНИТИ!

КРАЈ

ГОГАЈ

By Bud Sagendorf

РЕЦИ СВОМ РОБУ КУВАРУ ДА КРАЉЕВИ НЕ ЈЕДУ СПАНАЋ!

РОБУ?

!

ЧУЈЕМ ДА ИМАШ КРАЉЕВСКОГ ГОСТА!

ДА... КРАЉА БОЗУ!

ПУФ!

МОРА ДА СИ ПОЧАШЋЕН!

БАШ К'О ДА ME УЈЕЛА КРАЉЕВСКА КОБРА!

ОН ЗАХТЕВА ТРИ БАНКЕТА ДНЕВНО И ОЧЕКУЈЕ ДА ГА СТАЛНО ЗАБАВЉАМО!

Ч! Ч!

ДАНАС ЈЕ ТРАЖИО ИГРАЧИЦЕ!

©1979 King Features Syndicate, Inc. World rights reserved.

ПА ОВО ЈЕ ПРЕВИШЕ!

ОЛИВА, ПРЕСТАНИ!

?

ТРУП!

ТРУП!

Bud Sagendorf 8-12

ЗАДИВЉЕНИ СТУДЕНТИ

„Ви сте, господине, подофицир који је недавно напустио армију, враћате се са Барбадоса, а болујете од елефантијазиса“, рекао је славни хирург професор Џозеф Бел задивљеним студентима и запрепашћеном пацијенту, а затим своју дијагнозу овако објаснио: „Видите, овај господин није скинуо шешир када је ушао, што значи да је био војник који се још није привикао животу у цивилу. Његово ауторитативно понашање одаје подофицира. Бронзана боја лица и болька од које пати говоре да пацијент долази из тропских крајева. Елефантијазис је нарочито раширен на Барбадосу, па сам закључио да се пацијент баш одатле вратио у домовину!“

Ова чувена анализа професора Бела одлучила је судбину његовог асистента лекара Конана Дојла и детектива Шерлока Холмса. Професор Бел са својим орловским носем, мршавим издуженим стасом и лулом у устима постао је модел по коме је Конан Дојл искројио лик Шерлока Холмса, а његова изузетна моћ запажања и способност логичног закључивања пренети су на детектива који је решавао најзамршеније тајне и пред којим ништа није могло да остане сакривено. Конан Дојл га је увео у литературу 1886. године.

Дојл је написао преко 50 прича и романа о Шерлоку Холмсу. Они су преведени на 45 језика, а по авантурама познатог детектива направљени су филмови, радио-емисије, телевизијске серије, позоришни комади. Па ипак, његов аутор Конан Дојл никада га није волео. За њега је Шерлок Холм представљао добар извор прихода, али и препреку да се посвети медицини и другим књижевним делима.

Децембра 1893. Дојл је у свој дневник записао: „Убио сам Холмса!“ Наиме, Холмс је изгубио живот у очајничкој борби са старим непријатељем професором Моријартијем на водопаду Рајхенбах у Швајцарској, достојном месту за Шерлоков гроб.

Читалачка публика је занемела, а затим су се подигли огорчени протести. Већ у то време многи читаоци били су убеђени да детектив Шерлок Холмс заиста постоји, а име Конана Дојла није им значило много. Неки су сматрали да је он рођак или помоћник славног детектива, а неки чак да су Конан Дојл и Шерлок Холмс једна иста личност.

Дојл је, хтео не хтео, морао да васкрсне свог јунака, да би га мало касније повукао у Сасекс да у миру гаји пчеле и лечи реуматизам. Тај идиличан живот Холмс је напустио само једном, да би се у првом светском рату ставио на располагање својој земљи. Његови ратни подвизи садржај су последње Дојлове књиге о Шерлоку Холмсу која носи назив „Његова последња стрела“.

Шерлок Холмс је и да нас за многе жив. О томе сведоче писма која стижу на његову „адресу“ у Бејкер Стриту број 2216. У Лондону је чак организована изложба Шерлока Холмса где се могла видети његова радна соба намештена према описима у романима у којој су се, поред бурмутице и лупе, налазили сви други предмети које је волео и којима се служио при раду.

Данас у свету постоји неколико десетина клубова пријатеља Шерлока Холмса чији су чланови одрасли и озбиљни људи. И бивши амерички председник Рузвелт био је до своје смрти члан једног таквог клуба.

Клуб Конана Дојла, наравно, не постоји, и писац је био у праву што није волео свог прослављеног јунака. Јер, данас много више људи зна за име Шерлока Холмса но за име његовог творца који је и сам у више махова пружио драгоцену помоћ полицији у трагању за криминалцима, а да и не говоримо о његовим књижевним радовима друге врсте који су потпуно пали у заборав.

СЛУЧАЈ БАСКЕРВИЛСКОГ ПСА

Шерлок Холмс један је од бесмртних јунака светске књижевности: морали сте чути за њега чак и ако нисте прочитали ниједан роман Артура Конана Дојла. Холмс је био човек од духа и ума. Једном, на нечију започету реченицу: „Склон сам да мислим...“ славни детектив је одговорио: „На вашем месту то бих и учинио“.

Покушајте да нађете пут кроз овај лавиринт, од I до II, то јест, до Баскервилског пса. Истоимени роман, један од најузбудљивијих из пера Конана Дојла, заснован на старој довонширској легенди, издат је 1902. Те године писац је награђен племством због својих заслуга за литературу.

БАШ

У дугој историји фотографије једнооки рефлексни фото-апарат је релативно ново откриће.

Његова основна предност је у томе што фотограф, захваљујући специјално уграђеном покретном огледалу, види управо ону слику коју ће објектив пренети на филм.

Покретно огледало одбија слику која пролази кроз објектив и шаље је, у окренутом облику, на мутно стакло. Мутно стакло игра улогу екрана на којем се појављује слика и постављено је на истој раздаљини од покретног огледала на којој се налази и филм. Између мутног стакла и тражила уграђена је призма која враћа слику у нормалан положај.

За разлику од класичних апарата, код којих је тражило потпуно одвојено од објектива, код рефлексног апарата гледа се директно кроз објектив. Готово је немогуће направити нејасну слику — ако је слика која се појави на мутном стаклу добро изоштрена, она ће таква бити и на филму.

За осветљавање (експозицију) филма, рефлексни апарати користе специјалне затвараче у облику непрозирне завесе, који приликом снимања пропуштају светлост много већом брзином него раније употребљавани затварачи.

Када фотограф притисне окидач, подиже се рефлексно огледало — делић секунда пре него што се изврши осветљавање филма.

Рефлексне камере имају још једну особину која апаратима са одвојеним тражилом није потребна — док кроз објектив посматрамо оно што ћемо сликати, да бисмо што боље видели, бленда остаје сасвим отворена без обзира што смо на апарату подесили да она буде затворена до одређеног степена. Међутим, притиском на дугме за дубинску оштрину бленда ће се затворити до степена који смо одредили. Тако ћемо видети тачно ону слику која ће „пасти“ на филм и при том од којег и до којег одстојања ће се предмети које сликамо видети оштро, или не, јер су изван зоне дубинске оштрине. Иначе, бленда се затвара у степену који смо одредили тек у тренутку снимања.

Пошто је величина стандардног филма који се користи код оваквих

ОНО ШТО ВИДИ

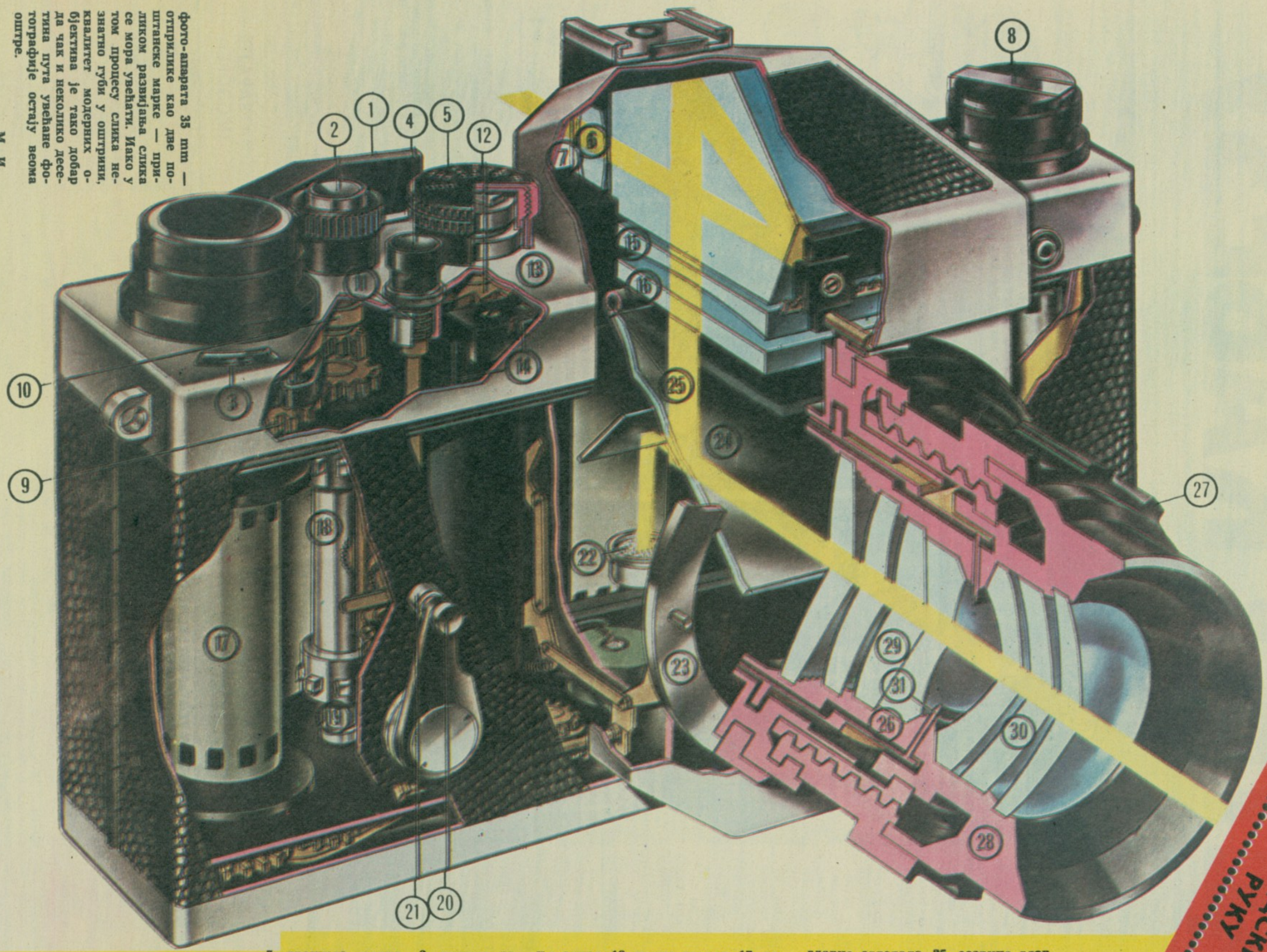

фото-апарата 35 mm — отприлике као две пошпанске марке — приликом развијања слика се мора увећати. Иако у том процесу слика незнатно губи у оштрини, квалитет модерних објектива је тако добар да чак и неколико десетина пута увећане фотографије остају веома оштре.

М. И.

ДЕЛОВИ АПАРАТА

1. ручица за намотавање, 2. окидач, 3. бројач снимака, 4. дугме за проверу дубинске оштрине, 5. прстен за подешавање дужине експозиције, 6. окулар тражила слике, 7. тражило слике, 8. ручица за премотавање (враћање) филма у касету, 9. зупчаници за повлачење филма, 10. осовина окидача, 11. повратна опруга, 12. зупчаник за подешавање експозиције, 13. светломер, 14. улаз светломера, 15. Фреснелово сочиво за изоштравање слике, 16. мутно стакло, 17. калем за прихватање филма, 18. осовина за намотавање филма, 19. полуга за ослобађање затварача, 20. самоокидач (аутокнипс), 21. дугме за ослобађање самоокидача, 22. фото-ћелија светломера, 23. прстен за монтирање објектива, 24. главно огледало, 25. осовина главног огледала, 26. тело објектива, 27. прстен за изоштравање, 28. предњи покретни део објектива, 29. задња група сочива, 30. предња група сочива, 31. бленда (дијафрагма).

РАСАРА ЧУКУ

ДЕТЕ У КАВЕЗУ

Зашто најпре указујем на лоше стране заједничког живота са животињама? Зато што спремност на прихватање животиња, подношење жртви, показује и величину љубави према њима. Неизмерно сам захвалан стрпљењу родитеља који су само вртели главом или попустљиво уздисали кад год бих као ученик и студент довео кући неког новог члана породице, очигледно спремног на свакојаке несташлуке. А колико је тек моја супруга током година пропатила и отрпела!

Која би жена пристала да јој припитомљени пацов слободно трчкара по стану, да од чаршава одгризе лепе мале колутиће и тиме тапацира своје гнездо? Да јој какаду одгризе сву дугмад са рубља које се суши у башти? Да јој припитомљена дивља гуска преноћи у спаваћој соби из које ујутру излети кроз прозор? (Дивље гуске нису чисте у стану!) Шта би нека друга жена рекла кад би установила да љупке плаве мрље, којима су птице певачице, пошто су се најеле бобица зове, „украсиле“ сав намештај и завесе, никако не могу „да изиђу“? Шта би друга жена рекла кад...

ГУСКЕ ТРАЖЕ ДРУШТВО

Неко ће упитати: да ли је ипак то све баш било потребно? Мој одговор је гласан и јасан: да! Додуше, животиње се могу држати и у кавезима, сасвим погодним за собу, али развијеније животињске врсте живахна духа ипак се могу упознати само онда ако се слободно крећу. Како је један и духом закржљао, рецимо, један полумајмун, мајмун или неки већи папагај који је навикао на кавез, а како је невероватно живахна, забавна и занимљива та иста животиња у потпуној слободи, мада на невоље и непријатности човек тада мора да рачуна!

Држање развијенијих животиња на неограниченој слободи већ и из чисто методско-научних разлога била је одувек моја специјалност; велики део истраживања вршио сам на припитомљеним животињама које су живеле слободно. Решетке кавеза у Алтенбергу имале су обрнуту улогу него иначе: спречавале су животиње да улазе у кућу и у предњи део баште. Такође им је најстроже било „забрањено“ да прескачу жичану ограду којом су ограђене леје са цвећем.

Али, као и малу децу, тако је и те паметне животиње магичном снагом привлачило баш оно што је забрањено! Осим тога љупко привржене дивље гуске тражиле су људско друштво. Тако би, пре него што би се томе ико надао, двадесет-тридесет дивљих гусака попасло цвеће у лејама, или би, што је још горе, уз гласно поздравно гакање бануло на веранду.

Веома је тешко птици која може да лети, а не плаши се човека, не дозволити приступ неком одређеном месту. Ту не помажу ни најгласнији повици, ни најенергичнији покрети руком. Као једино ефикасно средство заплашивања, међутим, преостао је огромни дречавоцрвени баштенски сунцобран. Кад би дивље гуске поново слетеле у нашу башту и почеле да пасу тек посађено цвеће, моја супруга би, налик на витеза са упереним копљем, јурнула на њих држећи склопљени сунцобран под мишком, испустила ратнички поклич, и тада га изненада отворила. То је чак и за наше гуске било превише и оне би се бучно подигле у ваздух.

ГЛОРИЈУ САМ ЗАКЉУЧАВАО УВЕК КАДА САМ ОДЛАЗИО ОД КУЋЕ. ЈЕДНЕ ВЕЧЕРИ ЊЕНА ОСВЕТА ЗАИСТА МЕ ЈЕ ЗАПАЊИЛА.

МРЉЕ ЗА УСПОМЕНУ

Мој отац је, на жалост, упропастио све васпитне мере моје супруге. Стари господин је, наиме, много волео сиве гуске, нарочито због витешког и храброг понашања гусана; зато га нико није могао одвратити да свакодневно не позива гуске на ужину, на веранду. Пошто је у то време већ прилично слабо видео, од материјалних последица посете гусака примећивао би нешто само онда кад би у то непосредно угазио. Када сам једнога дана у време ужине ушао у башту, на своје велико чуђење у њој нисам затекао ниједну гуску. Слутећи најгоре, потрчао сам у очеву радну собу и можете замислити шта сам угледао: на дивном персијском ћилиму двадесет и четири гуске окупиле су се око старог господина који је за писаћим столом сркутао чај, мирно читао новине и комад по комад хлеба пружао гускама.

Оне су, нашавши се у непознатој просторији, биле помало нервозне, што се на веома непријатан начин приметно одразило на рад њихових црева. Као и друге животиње које морају да варе велику количину биљних влакана, гуске имају врло развијено слепо црево, у коме бактерије разлажу целулозу тако да је тело може искористити.

ЗАТВАРАЈТЕ ПРОЗОРЕ!

По правилу, на око шест до осам нормалних пражњења црева долази једно са садржином слепог црева, а има специфично оштар мирис и тамнозелену, врло јаку боју. Уколико је, пак, дивља гуска заплашена и нервозна, пражњења слепог црева следе једно за другим. Од ове посете гусака прошло је више од једанаест година; тамнозелене мрље на ћилиму

постале су у међувремену светлозелене и жућкасте.

Тако су те животиње живеле, дођуше, у потпуној слободи, али ипак су остале верне нашој кући. Оне су увек хтеле к нама, а не обратно. Уобичајени повици: „Птица је изашла из кавеза, затварајте брзо прозоре", код нас су гласили: „За име бога, затварајте прозоре, какаду (гавран, полумајмун монгос, капуцинер) хоће унутра!"

Најлепшу примену „обрнутог дејства решетки" пронашла је моја супруга у време када је наше најстарије дете било још врло мало. Ми смо управо тада држали неколико великих и борбених животиња, известан број гавранова, два велика какадуа са жутим ћубама, два полумајмуна монгоса и једног капуцинера, које, нарочито гавранове, никако нисмо смели да оставимо саме с дететом. Моја супруга је зато одмах направила у башти један велики кавез и у њега ставила — дубак.

Способност и склоност развијенијих животиња да праве штете управо је сразмерна њиховој духовној развијености. Отуд се мајмуни никако не смеју пуштати да без сталне контроле слободно трче унаоколо. Полумајмуне, међутим, пре свега љупког монгоса, који је низ година био омиљен члан наше породице, није обавезно надзирати, пошто они још не показују живо интересовање за покућство. Али, прави мајмуни, па и широкоси мајмуни (Platyrhinae), којих је нарочито много у Америци, показују огромно интересовање за сваки нов предмет и с највећим уживањем „експериментишу" њиме. Ма колико то било занимљиво са становишта животињске психологије, за покућство је финансијски неодрживо, поготово дуже време. Навешћу овде само један пример.

УЏБЕНИК У БАЗЕНУ

Као студент имао сам у бечком стану својих родитеља једног прекрасног капуцинера са великом ћубом (Cebus Fatuellus). Женка по имену Глорија била је смештена у великом кавезу у мојој спаваћој и радној соби. Кад сам био код куће и могао да је надгледам, смела је слободно да трчи по соби. Кад сам морао некуд да одем, закључавао сам је у кавез у коме се бескрајно досађивала и чинила све да што пре из њега изађе. Кад сам се једне вечери после дужег одсуствовања вратио кући и окренуо прекидач, све је остало у мраку као и раније.

Ипак, Глоријино кикотаво певуцкање, које није долазило из кавеза већ са пречаге за завесу, није допуштало никакву сумњу у узрок и виновника нестанка струје. Кад сам се поново вратио са упаљеном свећом, разрогачених очију констатовао сам следеће: Глорија је спустила тешку бронзану лампу са њеног постоља на ноћном сточићу, превукла је преко целе собе (при том се утикач, на несрећу, није извукао из зида), подигла лампу до високог акваријума, једног базена са сланом водом, и као неким мањем разбила њеног масивни поклопац, тако да је лампа потонула у узбуркану воду. Отуд, дакле, кратки спој!

Затим, или можда већ пре тога, Глорија је отворила мој орман са књигама, чија се брава врло тешко откључавала, и то једним врло малим кључем, што изазива још веће дивљење, извадила је из ормана Штримпелов „Уџбеник интерне медицине", 2. и 4. том, однела их до акваријума, тамо исцепала све странице у комадиће и све до једног натрпала у базен. На поду су лежале само корице књига, али ниједан комадић хартије. У базену су тужно изгледале морске сасе, чије су хватаљке биле затрпане папиром.

Најзанимљивије у овом случају била је невероватна концентрација животиње приликом извођења ове „експерименталне игре": мајмуница је морала да се дуже бави само једним задатком. И само обављање физичког дела овог посла заслужује признање за једну тако малу животињу. Само, цена је била прилично висока!

СВЕ ЗБОГ ВЕРЕНИЦЕ

Шта је позитивно у овим бескрајним и врло скупим невољама са животињама које се слободно крећу по кући?

Слободна животиња, која би могла да оде, а ипак остаје ту, и то остаје из привржености према вама, таква животиња улива необично пријатно осећање. Кад у шетњи по дунавским ритовима чујем звучно грактање гаврана и када на мој одзив велика птица, високо горе на небу, увуче крила, бучно се стрмоглави доле, а онда нагло закочи и нежно се спусти на моје раме, човек заборави све исцепане књиге и сва поједена пачија јаја које гавран носи „на души". Чар тога доживљаја не губи се ни онда кад птица постане члан породице, као некоме пас или мачка.

Животиња која вам једном постане присна, значајна је за вас не само по свом присуству, већ и по ономе на шта вас подсећа. Објаснићу то на једном примеру.

Једног тмурног дана у рано пролеће спустио сам се на Дунав. На тамну траку реке, узану као да је још зима, слетеле су батоглаве пловке, патуљасти, средњи и велики ронци, ту и тамо промакло би понеко јато гусака глоговњача (Anser Fabalis) или лисастих гусака (Anser Albifrons), а међу њима је и једно јато сивих гусака. Видео сам да другој гусци у левом краку троугластог летећег клина недостаје једно велико крилно перо. Угледавши то, одједном сам се сетио свега што знам о тој гусци и том одломљеном великом крилном перу. Пошто су то, очигледно, морале бити моје сиве гуске, јер других на Дунаву, чак ни у време сеобе, није било, испричаћу вам како је та гуска изгубила своје велико крилно перо.

Дакле, друга гуска у левом краку троугла је гусан Мартин. Он се у своје време верио са мојом припитомљеном собном гуском Мартином, због чега је по њој и добио име (претходно је носио само број, јер имена сам давао једино оним гускама које сам сам одгајио). Вереник свих гусака прати своју вереницу буквално у стопу. Али, пошто се Мартина потпуно слободно и без страха кретала по свим просторијама наше куће, не осврћући се на устручавање вереника који је одрастао напољу, овај је био присиљен да се одважи и уђе у непознате просторије. Кад знамо колико је сивој гусци, као птици слободног пространства, потребно одважности да само прође кроз прмље или испод дрвећа, онда нам Мартин изгледа као прави јунак док прати вереницу високо подигнутог врата кроз улазна врата у ходник, а затим још и уз степенице све до спаваће собе.

Још га видим како стоји на средини собе, подигнуте главе, претерано стиснутог перја, отвореног кљуна, и како дрхтећи од унутрашње напрегнутости, а ипак гласно шиштећи, изазива великог непознатог на двобој. Тада се изненада изнад њега с треском залупише врата. Чак се ни од таквог јунака међу гусанима није могло очекивати да га то не поколеба. Полетео је право у стаклени лустер. Овај је изгубио неколико висуљака, а витез Мартин једно велико крилно перо.

То све, дакле, знам о великом крилном перу које недостаје гусци која лети као друга у левом краку, али знам и нешто више, утешније. Знам, на пример, да ће, кад се после ове шетње вратим кући, ове гуске стајати на степеницама испред веранде и поздравити ме истезањем вратова, што је код гусака исто као код пса махање репом.

Конрад Лоренц

ПЕТОСПРАТНО ЈЕЗЕРО

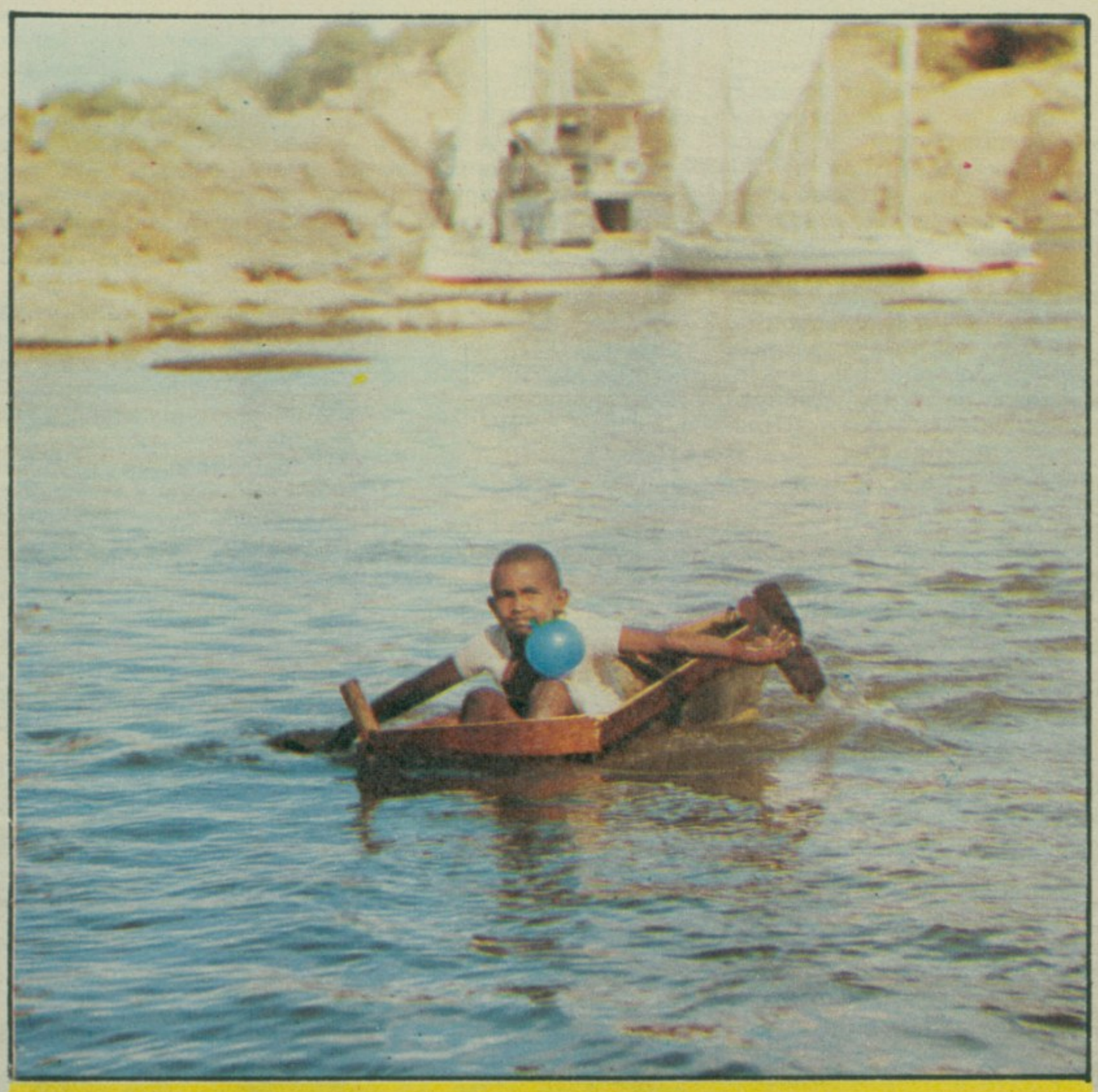
Јединствено језеро налази се на острву Килдин, у Баренцовом мору, делу Северног леденог океана. Језеро има пет јасно изражених спратова. Први нижи је без живих бића јер је засићен сумпор-водоником, на другом живе сумпорне бактерије, трећи, слани спрат представља еколошку нишу за водене животиње и рибе, у четвртом такође нема живота, а у петом је стално чиста вода у којој има разних слатководних биљака и водених животиња.

ПУМПЕ У ОТПАД

За пет до десет секунди бициклисти и мотоциклисти моћи ће да напумпају точкове својих возила помоћу довитљивог проналаска јапанских новатора. Реч је о својеврсној кутији, сличној познатим „спрејовима" из које се у точкове под притиском истискује гас угљен-диоксид. Једним „спрејом" може да се напумпа један и по точак. Кутија је дугачка 14 cm тешка 140 gr. Њена примена ослободиће возаче заморног и досадног посла и омогућити им да брже стигну до циља.

ВЕСЛА СУ ЗА — БОГАТЕ! — Не тако ретко на страницама домаће штампе угледамо фотографију малишана са шареницом преко рамена. И одмах знамо ко је то: ђак-пешак. Онај што по сунцу, киши, снегу и свакојаком „јаду“ пешачи до школе сат, два, три. И Египат има своје ђаке-пешаке. Само што они до својих школа дуж обала Нила не пешаче већ — плове. Ко бродом, ко барком, ко маленим чамцем. Зависно од дубине татиног џепа. А ако је он, као у Ахметовог оца, плитак онда може и — коритом. А Ахмету је свеједно што је његова „барка“ четвртаста и кратка: важно је да добро служи и да њоме може безбедно да стигне до школе и острва Елефант, где ће све до мрака знатижељним туристима продавати јевтине сувенире. Једног дана кад накупи довољно пара, верује, купиће и он прави чамац, с веслима. А дотле веслаће у живот — рукама.

ДВА РАЗЛОГА ЗА ПОНОС — Од свог села, са кућама од блата и крововима од сламе, до школе у градићу недалеко од Багдада, овај дечак путује бициклом. Новим, новцијатим. Уз то јединим у целом селу. И како онда да не буде поносан? А разлога за понос има још: недавно је добио и одело. Прво. Тамно. Баш онакво какво приличи једном будућем професору, што је он чврсто одлучио да буде.

ВЕЛИКА ЗАБ

ТРЕБА — УМЕТИ — Немају сва деца теледириговане аутомобиле, авионе, коцке за слагање, плишане меце и лутке које кад се навију кажу „мама“ и шетају по лакираном паркету. Немају чак ни оне најобичније, крпене. Али ипак, као све девојчице из италијанског града Сперлонге, пронађу начин да се забаве. „Економичан“, како кажу њихови родитељи, јер — не кошта ништа. Довољан је само мањи, плочасти камен и прутић којим се по земљи исцртавају квадрати. Игра се састоји у томе што се камен помера из квадрата у квадрат али тако да се не нагази црта која их обележава. Наравно, то не би било нимало тешко када правило игре не би захтевало да се уместо у земљу гледа у „небо“.

ШТО СЕ МОРА — НИЈЕ ТЕШКО — Изишавши из школе ове три девојчице са Малте помислиле су да ће моћи да мало поиграју „жмурке“, „јурке“ или нешто слично. Али њихове маме као да су заборавиле да су и оне некада биле деца — пожуриле су да их запосле. Дале су им по клупче вуне и игле. Цемпер могу и саме да наштрикају. Татина плата за тако нешто не достиже. А игра? Па, играле су се док су биле — сасвим мале.

АВА ЗА МАЛЕ ПАРЕ

„ДЕЖУРНИ“ ЗА ПТИЦЕ — Све док горе у планинама није укрођена река Дез, поља у њеној долини била су стално плављена. Никад се није знало хоће ли семе подарити плод или ће га вода однети пре него што и проклија. Сада више није тако: река се не отима, не прелива ивице својих обала. И све би кренуло набоље да се нису појавиле — птице. Тако је летина поново угрожена и опет је треба спасавати. Овог пута не бранама, насипима и одводним каналима већ виком и галамом. Или чегрталком, како се досетио овај мали Иранац. Само што од ње рука брзо заболи па се смена „дежурства“ у пољу једва сачека.

ВАЖНО ЈЕ БИТИ ПРВИ! — Празник у гренландском градићу Игалико уједно је прилика и за забаву најмлађих. А таквих прилика у земљи која је највећим делом године покривена снегом и ледом нема баш напретек. Већини најмлађих Гренланђана највећу радост представља јахање на малим коњима. веома сличним онима који живе на Исланду. Радост је већа када свима могу да „прикажу“ своју вештину држања на — неоседланом коњу. А још ако има довољно заинтересованих да се одржи локална трка! Додуше, награде за победника нема али то и није важно — важно је бити први.

ХИТ-СТРАНА

АББА

Супергрупа АВВА, која је по продаји плоча надмашила све групе сем БИТЛСА, најављује свој распад.

Од тренутка када се АВВА појавила на »Песми Евровизије« 1974. године, број њених обожавалаца сваким даном се увећавао. Њена публика данас прелази све географске баријере, а за само шест година истиснула је БИТЛСЕ, БИ ЏИЗЕ, ФЛИТВУД МЕКА и др. Група се дуго није појављивала на концертима знајући да звук који добија у студију не може имати и у дворанама. Ипак, почетком 1977. године АВВА је уз помоћ четрнаест музичара и великог броја техничара кренула на турнеју по свету која је потврдила њену огромну популарност. Прошле године АВВА је први пут гостовала и у Америци.

Најновији сингл »Дај! Дај! Дај! (»Gimme! Gimme! Gimme«) доказао је да је шведска четворка и даље ненадмашна у прављењу хитова.

БЕРЗА ПЛОЧА

Продајем следеће ЛП плоче: »Fly Like an Eagle« (Steve Miller), »Is It So« (Cat Stevens), »Rotogravure« (Ringo Starr), »Animals« (PINK FLOYD) и „Неоседлани" (Дадо Топић).

Франица Покрајчић,
Јуре Галића 18,
58350 Метковић

• ✻ •

Мењао бих следеће плоче: »Boston« (BOSTON), »Fire fly« (URIAH HEEP), »Now Look« (Ronnie Wood), »A New World Record« (ELO), „Ох, што те волим, јој" (ВАТРЕНИ ПОЉУБАЦ) и »Brand New Day« (BLOOD, SWEAT & TEARS).

Зоран Живковић,
37205 Рибарска Бања

• ✻ •

Продајем следеће ЛП плоче: »Night Flight to Venus« (BONEY M), »Grease« (John Travolta/Olivia Newton John), »Singing in the Rain« (Sheila & DEVOTION), »Sorry, I'm a Lady« (BACCARA) и »Sgt. Peper's Lonely Hearts Club Band« (Peter Frampton and PEE GEES). Плоче су добро очуване.

Сашо Гагалески,
Егејска 96б,
97500 Прилеп

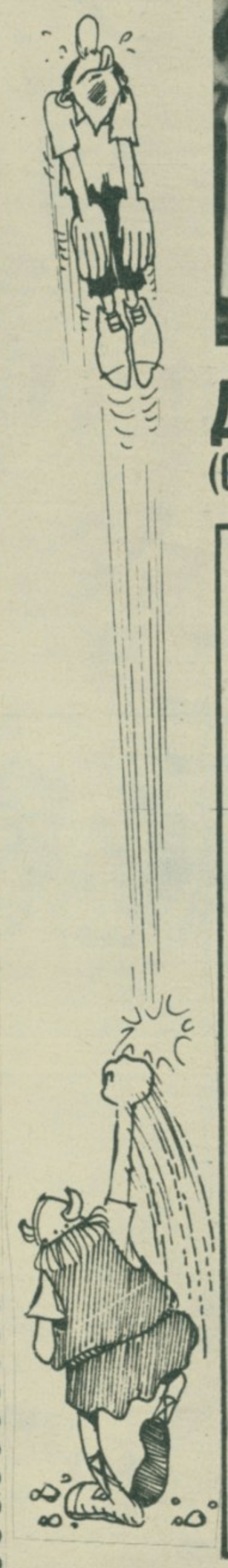
• НОКАУТ •

НОКАУТ се готово преко ноћи појавио на нашој рок-сцени. То је назив једног, нама свима добро познатог састава. Реч је о зајечарској групи ЗЛАТНИ ПРСТИ која је, оставивши за собом 11 плоча, престала да се појављује под овим називом. Групе обично мењају име када се њихови чланови разиђу и одлуче да крену новим путем. Са ЗЛАТНИМ ПРСТИМА то није био случај. Они су једноставно присвојили назив своје најновије ЛП плоче „Нокаут". На овој, другој по реду великој плочи, срећемо већ добро познати звук. Осам композиција са ове плоче представљају још један корак даље од класичних рок, односно диско-рок композиција. И овога пута Момчило Радовановић, Драган Трајковић, Душан Маслић и Јован Николић настављају успешно започету сарадњу са крагујевачким песником Мирком Глишићем који је за „Нокаут" написао седам текстова. За осму песму и текст и музику написао је Јован Николић, док је за остале музику компоновао вођа састава Момчило Раденковић. Плоча је снимљена септембра прошле године и сада се слободно може рећи да представља велики напредак групе.

ПЕСМА НЕДЕЉЕ

ДАЈ! ДАЈ! ДАЈ!
(GIMME! GIMME! GIMME!)

Изводи: ABBA

Half-past twelve
And I'm watching the
late show
In my flat all alone.
How I hate to spend the
evening
On my own.

Autumn winds
Blowing outside my window
As I look around the room.
And it makes me so
depressed
To see the gloom.

There's not a soul out there.
No-one to hear my prayer.

Gimme! Gimme! Gimme!
A man after midnight.
Won't somebody help me
Chase the shadows away.
Gimme! Gimme! Gimme!
A man after midnight.

Take me through the
darkness
To the break of the day

Movie stars
Find the end of the rainbow
With a fortune to win.
It's so different from the
world
I'm living in.

Tired of TV,
I open the window
And I gaze into the night
But there's nothing there
to see,
No one in sight.

СУНЦОКРЕТ

Прошло је скоро годину дана од како је најављена велика плоча београдског састава СУНЦОКРЕТ, али она се још није појавила. Како су нам рекли чланови групе, материјал је припремљен, али никако не могу да добију слободан студио. Међутим, нађено је компромисно решење и група је недавно успела да сними две нумере које ће се појавити на малој плочи. „Боље ишта него ништа“ у овом тренутку је девиза СУНЦОКРЕТА који се песмама

„Свиће дан“ и „Твоја мама гунђа против мене“ ускоро представљају дискофилима. Ове две композиције, стилски нешто другачије од оних које смо имали прилике да чујемо у извођењу ове групе, вероватно ће наићи на добар пријем код слушалаца, а СУНЦОКРЕТУ ће можда омогућити толико жељено снимање албума. О серији концерата за сада се не размишља, бар не док Снешка, Бата, Дада, Драган и Ивица не утврде да ли публика жели да их чује и види у њиховом новом издању.

ЧАРЛИ ДЕНИЈЕЛС БЕНД * CHARLIE DANIELS BAND *

Прошла година била је изузетно успешна за рок-ветерана ЧАРЛИЈА ДЕНИЈЕЛСА. Његова плоча „Одсјаји од милион миља“ (»Million Miles Reflection«) достигла је платинасти тираж, а сингл „Ђаво је отишао у Џорџију“ (»The Devil Went Down to Gorgia«) дуго се налазио на листама популарности. То потврђује да је Чарли Денијелс, после много година бављења музиком, најзад достигао популарност коју је својим радом одавно заслужио.

Чарли Денијелс има 42 године. Његови први узори били су популарни Бил Монро (Bill Monroe) и Елвис Присли (Elvis Presley). Већ у двадесет трећој години постаје професионалац. Тада се сели у Нешвил и ту сарађује са многим музичарима. Ринго Стар (Ringo Starr), Марти Робинс (Marty Robbins) и Боб Дилан (Bob Dylan) само су нека имена на чијим плочама га можемо чу-

ти. Чарли је посебно поносан на свој рад са Бобом Диланом, а и Дилан је очигледно био одушевљен свим музичарем када га је позвао да свира на три његове плоче. Чарли је убрзо стекао репутацију прворазредног гитаристе и виолинисте и то је утицало на његову одлуку да оснује сопствену групу. Са ЧАРЛИ ДЕНИЈЕЛС БЕНДОМ пропутовао је читаву Америку, одржавајући и по 200 концерата годишње. Назив нове ЛП плоче управо се и односи на хиљаде миља које су пропутовали. „Успех који сада доживљавам“, каже Чарли, „неће ништа променити у мом односу према музици и публици. За мене је и даље најважније да што више наступамо.“

Тренутно ЧАРЛИ ДЕНИЈЕЛС БЕНД спрема материјал за нову плочу и свакодневно наступа.

НАША КАРИКАТУРА

БРУС СПРИНГСТИН (BRUCE SPRINGSTEEN)

ПАРАФ

Љубитељима поп-музике ПАРАФ сигурно још ништа посебно не говори. За многе, он ће вероватно остати један од домаћих састава који није успео да придобије њихове симпатије. Разлог овој тврдњи је доста једноставан. Састав ПАРАФ је један од пионира југословенског панк-покрета, који, бар у нашој земљи, није наишао на шире допадање.

Групу ПАРАФ сачињавају деветнаестогодишњи гитариста **Валтер Коцијанчић** и његова два вршњака басиста **Здравко Чабријан** и бубњар **Душко Ладавац**. ПАРАФ постоји око две године и досадашњи наступи углавном су се одржавали пред њиховим истомишљеницима. Како кажу ова три младића, другови из исте улице, с вежбањем су почели 1977. године. Од самог почетка настојали су да путем панка изразе осећај досаде, одређеног, али каткад и неодређеног незадовољства, трудећи се да буду што спонтанији и природнији како би се њихови вршњаци у потпуности разумели. Велики утицај на

њихов стил имала је енглеска панк-сцена, што је и разумљиво. Теме о којима говоре веома су блиске градској омладини (реформа школства, пубертетске дилеме . . .)

За своју прву малу плочу чланови групе одабрали су две нумере нешто умерените тематике. На А страни је композиција „Ријека“, док се на другој страни нашла песма „Мој живот је нови вал“. „Ријека“ је настала пре две године и приказује град Ријеку гледану очима младића који добар део свог времена проводе на улици. Нумера „Мој живот је нови вал“ је прича петнаестогодишњака који узроке својим првим озбиљним животним сумњама приписују онима који су им најближи — родитељима. Иначе, Ријека је први домаћи град у коме су се појавили панкери и у њему данас делује више панк-састава: ТЕРМИТИ, МРТВИ КАНАЛ, No 1, ПРОТЕКЦИЈА, DESTROY . .

МУЗИЧКИ РЕЧНИК

Џ

ЏЕЗ — Џез је потпуно или делимично импровизована музика 20. века произишла из фолклора америчких Црнаца, у којој се елементи европске хармоније и европско-афричке мелодике стапају са афричком ритмиком и интонацијом. Џез је настао на југу САД. Афрички Црнци у Луизијани долазили су у додир са разним формама музике — народним песмама, салонским играма, црквеном музиком, војничким маршевима и др.

Ове форме биле су углавном европског порекла. Приликом интерпретирања тих разних врста Црнци, веома музикални и способни импровизатори, дају свој печат, нарочито обојен ритмичким изразом и тако се створио посебан афро-амерички језик у облицима народних духовних песама, блуза, радне песме и музике за игру из којих се развио џез.

Централни инструмент џез-ансамбла је бубањ са помоћним удараљкама. С клавиром, гитаром и контрабасом он чини ритам-секцију. Нарочито се примењују дувачки инструменти (саксофон, кларинет, труба и тромбон, а у новије време и флаута, обоа, рог) и вибрафон. Већина ансамбала варира од трија до пуног симфонијског џез-оркестара у коме сваки инструмент може имати улогу солисте.

Великој популарности и универзалности џез-музике допринели су и сами њени протагонисти, извођачи који су и велики виртуози на својим инструментима: трубачи Кинг Оливер, Луис Армстронг, Дизи Гилеспи, Хари Џемс, Мајлс Девис, кларинетиста Бени Гудман, Сидни Беше, саксофонист Чарли Паркер, пијанисти Џјук Елингтон, Фатс Уалер, Арт Тетом, затим певачице Беси Смит, Били Холидеј, Ела Фицџералд, Сара Вон, диригенти Бени Гудман, Глен Милер, Каунт Бези и Стен Кентон. Елементе џеза са успехом је у својим композицијама применио Џорџ Гершвин, а делимично је џез утицао и на многе савремене композиторе класичног смера: Стравинског, Хиндемита, Вајла, Милоа и других.

ОРТАЦИ:

КАМЕНЧИЋ

ШТА? САМО ЈЕДНО ЈАЈЕ

КО! КО!

ХОЋУ ЈОШ, ЧУЈЕШ ЛИ МЕ? ЈОШ!

КОКОДА! КОКОДА!

ХМ! ОВО ВЕК НИЈЕ ЛОШЕ!

ЖИЛЕ, БРЗО! ИДЕМО ДА ПРАВИМО ПУТ!

ПЉАС!

БАШ СИ НАШАО ДА УЂЕШ КАД САМ ОКРЕТАО ПАЛАЧИНКУ!

ЕВО, ОВО ЈЕ ТАЈ ПУТ! ПРЕКРИЋЕТЕ ГА ТУЂАНИКОМ!

А, ГДЕ ЈЕ ТУЂАНИК?

ДОБИЋЕТЕ ГА КАД ИСИТНИТЕ ОВУ СТЕНУ!

ПА, ДА ЗАСУЧЕМО РУКАВЕ!

ЈЕ ЛИ МОГУЋЕ? И ТИ ЋЕШ ДА РАДИШ?

НА НЕ! ЈА ЋУ ДА ДАЈЕМ УПУТСТВА!

ПА ДА! ШТА САМ ДРУГО МОГАО ДА ОЧЕКУЈЕМ!

ЈЕ'Н, ДВА... ЈЕ'Н, ДВА...

... ЈЕ'Н, ДВА... ЈЕ'Н, Д...

ДУМ!

ТВРД НЕКИ КАМЕН!

ИДЕМ ДА СТАВИМ ОБЛОГУ НА ОКО, А ТИ ИСТУЦАЈ ОВУ СТЕНУ КАКО ЗНАШ И УМЕШ!

КАКО СЕ НИСАМ ОДМАХ СЕТИО ОВОГ!

БУУМ!

ДА ВИДИМ ШТА ЈЕ ЖИЛЕ УРАДИО!

СТЕНА! ГДЕ ЈЕ?

ТРАС!

НИЈЕ СТРАШНО, МИЛЕ! БРЗО ЋЕШ СЕ ОПОРАВИТИ!

ДА ПРОБАМ ЈОШ ЈЕДНОМ СА ЕКСПЛОЗИВОМ!

БРЗО ДА СЕ СКЛОНИМ!

ШШШШШ!

БУМ!

ФИЈУУУУУУ!

ХОЋЕТЕ ДА МИ ДОДАТЕ ЈЕДАН КАМЕН ДА ГА ПОДМЕТНЕМ ИСПОД ТОЧКА!

СВАКАКО!

ОДМАХ ЋУ!

РРРРРРРРРРР!

МОЈ АУТО!

ЈЕ ЛИ ДОБАР ОВАЈ КАМЕНЧИЋ ИЛИ ХОЋЕТЕ МАЛО ВЕЋИ?

ДАЋУ ЈА ТЕБИ „КАМЕНЧИЋ"!

ШТА ВАМ ЈЕ? ТАКО МИ ВРАЋАТЕ ЗА УСЛУГУ! ЖИЛЕ, УЧИНИ НЕШТО!

ДА... ДА, МИЛЕ! ЕВО, СИТНИМ СТЕНУ!

5

КАКО СЕ ТО РАДИ

СНИМИТЕ ФИЛМ

XL КАМЕРЕ ЗА СЛАБУ СВЕТЛОСТ

ЖЕЛЕЛА БИХ ДА СНИМАМ ПРИ СВАКОЈ СВЕТЛОСТИ!

ПОТРЕБНА ТИ ЈЕ XL КАМЕРА!

СА ТАКВОМ КАМЕРОМ МОЖЕШ ДА СНИМАШ БИЛО ГДЕ!

XL КАМЕРА

ОБЈЕКТИВ ВЕЛИКЕ СВЕТЛОСНЕ ЈАЧИНЕ

ДУЖЕ ВРЕМЕ ОСВЕТЉАВАЊА (ЕКСПОЗИЦИЈА)

МОГУЋА УПОТРЕБА ФИЛМА ВЕЋЕ ОСЕТЉИВОСТИ (23 DIN – 160 ASA)

МОТОР КАМЕРЕ

КАКО ОВО ФУНКЦИОНИШЕ?

МАЛИ ЕЛЕКТРОМОТОР ПОКРЕЋЕ ФИЛМ! ПОСТУПАЈ ПАЖЉИВО СА ЊИМ!

СТРУЈУ ЗА МОТОР ДАЈУ МАЛЕ БАТЕРИЈЕ ОД 1.5 V. ПРОВЕРИ ДА ЛИ ЈЕ ПРАВИЛНО ПОСТАВЉЕН ПОЗИТИВАН/НЕГАТИВАН ПОЛ И ЧЕСТО КОНТРОЛИШИ ИСПРАВНОСТ БАТЕРИЈА!

СТАТИВ СА ПОСТОЉЕМ КОЈЕ РОТИРА ОМОГУЋАВА НАЈВЕЋУ ОШТРИНУ И ЈАСНОЋУ СЛИКЕ.

КОРИСТАН ПРИБОР

АКО КАМЕРА НЕ ДОЗВОЉАВА МАКРО-СНИМАЊЕ, ПОТРЕБАН ВАМ ЈЕ ОБЈЕКТИВ ЗА БЛИСКО СНИМАЊЕ.

СНИМАЈТЕ САМИ СЕБЕ ПОМОЋУ ЕЛЕКТРИЧНОГ УРЕЂАЈА ЗА ДАЉИНСКО УПРАВЉАЊЕ.

КАД НЕ ПОНЕСЕМ СТАТИВ, ОНДА ИЗМЕЂУ КАМЕРЕ И ИМПРОВИЗОВАНОГ ПОСТОЉА СТАВИМ НЕШТО МЕКО.

ТОНСКА КАМЕРА

КАСЕТА СА ТОНСКИМ ФИЛМОМ

КАСЕТА СА НЕМИМ ФИЛМОМ

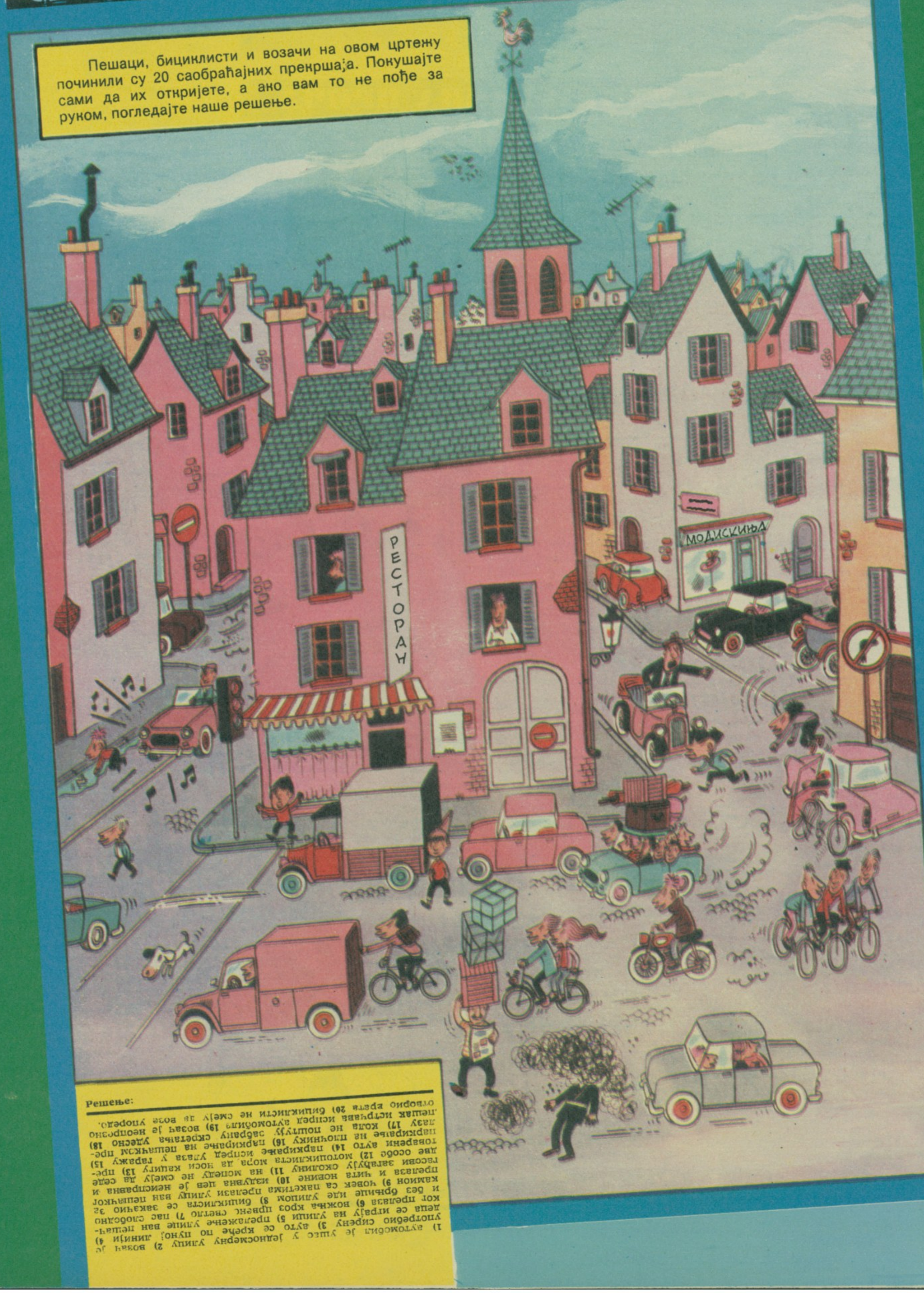
ПОМОЋУ СПЕЦИЈАЛНОГ ФИЛМА И КАМЕРЕ МОЖЕШ ИСТОВРЕМЕНО ДА СНИМАШ СЛИКУ И ЗВУК!

КАМЕРА СНИМА ТОН НА МАГНЕТСКУ НИТ ДУЖ ИВИЦЕ ФИЛМА!

УКЉУЧИ МИКРОФОН, ПОСТАВИ ТОНСКУ КАСЕТУ, И ДОБИЈЕШ ТОН СИНХРОНИЗОВАН СА СЛИКОМ!

САОБРАЋАЈНА ГУЖВА

Пешаци, бициклисти и возачи на овом цртежу починили су 20 саобраћајних прекршаја. Покушајте сами да их откријете, а ако вам то не пође за руком, погледајте наше решење.

Решење:

1) аутомобил је ушао у једносмерну улицу 2) возач је употребио сирену 3) ауто се креће по пуној линији 4) лева се трака на улици 5) предвиђено светло 7) пас слободно лута 6) кожна кроз црвено светло 7) пас слободно и без брнице иде улицом 8) бициклиста се заказано 3с предаха и чита новине 10) издувна цев је неисправна и камион 9) човек са пакетима прелази улицу ван пешачког гласи загађују околину 11) на мотеру не смеју да седе две особе 12) мотоциклиста мора да носи кацигу 13) предњи аутомобил је ушао у раскрсницу 14) паркирање испред улаза у гаражу 15) поред аутомобила на пешачком прелазу 16) паркирање на пешачком паркираље на пешачку 17) кола не пошљу забрану скретања улево 18) возач је непрописно пешак истрчава испред аутомобила 19) возач отворио врата 20) бициклисти не смеју да возе упоредо.

ПРЕДРАСУДЕ

ФАНТАСТИЧНА ПРИЧА

ЛЕПО ЈЕ ТО КАД НЕКО УМЕ ДА ЛЕБДИ, АЛИ ЈЕ ДРУГА СТВАР КАД ВАША КЋЕРКА ЗАПНЕ ДА СЕ УДА ЗА МУТАНТА.

РОБЕРТ СИЛВЕРБЕРГ

Јуче је нападао снег, десетак сантиметара. Немилосрдан ветар који пресеца дах дува данас са океана и ствара сметове. Најхладнији дани у години. Сезона мутаната.

Појавили су се пре десетак дана. Као и увек, истих шест породица. Изнајмили су све куће на северној страни. Воле да долазе зими, кад сви посетиоци оду и кад су плаже пусте. Мислим да баш не уживају кад су окружени мноштвом нормалних људи. Зими овде иначе боравимо само ми, малобројни мештани.

Скачу до неба

Управо их посматрам. Играју се дуж обале, одрасли и деца заједно. Изгледа да они уопште не осећају хладноћу. Мени је ових дана толико хладно да ми се не излази из куће, а они нису обукли чак ни капуте. На себи имају само џемпере и танке ветровке.

Претпостављам да је њихова кожа дебља од наше — делује грубо, сјајна је и зеленкаста — а можда им је и размена материја у организму друкчија. Изгледају као да су дошли са неке друге планете, иако то није случај. Сви су, као и ми, рођени Американци. Међутим, они су мутанти. Кад разговарамо о њима, ми их међу собом зовемо чудацима. Наравно, то пред њима не говоримо.

Ено, баш изводе своје мутантске трикове!

Знате, они умеју да лете. Не, није то право летење, то више личи на неко скакање увис. Додуше, они могу да скоче стотинак метара и да тако лебде три-четири минута. То се зове **левитација**. Неколико их управо лебди над океаном, високо изнад таласа. Хе, хе, баш би било згодно да падну и да се мало окврасе! На жалост, мутанти никад не губе контролу. Гледајте, двојица се грудвају не помичући ни прсте на рукама! То им није ни потребно, јер они помоћу својих мисли успевају да подигну снег, да направе грудве и да се гађају. То је **телекинеза.**

Ове изразе научио сам од Елене, моје старије кћерке. Седамнаест јој је година. Дружи се са једним младићем — мутантом. Проводи сувише времена са њим. Волео бих да се држи подаље од њега.

Левитација... Телекинеза... Мутанти који изнајмљују куће на обали. Данашњи свет је потпуно полудео!

Погледајте како скачу! Зар вам се не чини да су срећни?

Друкчији јени

Има већ три недеље како су дошли. Синди, моја млађа кћерка, јуче ме је испитивала о мутантима. Ко су они у ствари? Зашто постоје такви људи?

— Постоје различита људска бића — почех да јој објашњавам. — Нека имају тамну кожу и густу, коврџаву косу; друга имају жуту кожу и косе очи; трећа, опет, имају...

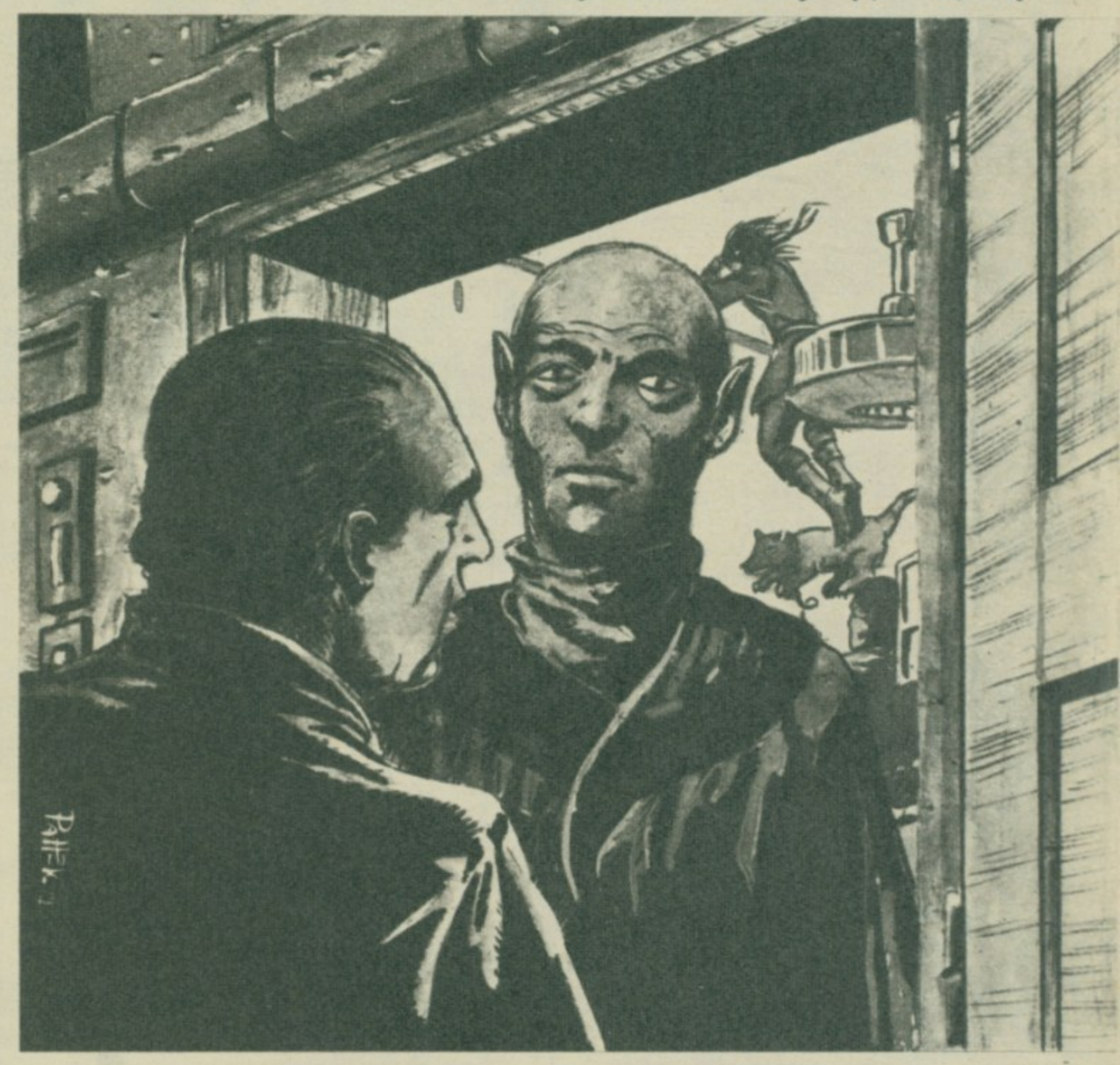
— То су расе — прекиде ме она. — Знам да постоје различите расе. Али расе, се разликују само по изгледу, а људи су у суштини исти. Са мутантима је потпуно друкчије. Они располажу посебним моћима. Више се разликују од нас него једна друга раса. То је оно што не могу да схватим.

— Они су посебна врста људи — рекох ја. — Рађају се друкчије него ми.

— Зашто?

— Синди, да ли знаш шта су то **гени?**

— Помало — одговори она. — Недавно смо почели да учимо о томе.

— Понекад у генима дође до изненадне промене — наставих. — Догоди се нешто чудно. На пример, појаве се жуте очи. То је **мутација.** Мутанти су људи са чијим се генима у прошлости — педесет, сто или три стотине година уназад — догодило нешто чудно. Та промена у генима постаје стална и преноси се с колена на колено. Тако је било са њиховим геном за лебдење и са оним због кога је њихова кожа сјајна.

— А одакле су дошли мутанти? — упита Синди.

— Нису дошли, одувек су били овде — одговорих.

— Па, зашто се онда нигде не говори о њима? Зашто се у мојим уџбеницима мутанти нигде не спомињу?

— Сидни, треба да прође доста времена да би нешто доспело у уџбенике — трудио сам се да јој објасним. — Твоји уџбеници су

— Гени одређују како ће изгледати наша деца — објашњавао сам јој. — Твоје очи су смеђе јер сам ја носио ген за смеђе очи. Разумеш?

писани пре десет и више година. Људи тада нису довољно знали о мутантима, а поготову нису били у стању да то објасне деци твојих година. Мутанти су се тада још

шрафко

скривали. Живели су по забитим местима, чувајући своје моћи у тајности.

— А зашто се сада више не крију?

— Зато што то више није потребно — наставих ја. — Много тога се променило, људи су их прихватили. За последњих сто година одбацили смо многе предрасуде. У ранија времена људи нису могли да поднесу неког ко се по било чему разликовао од њих. Сада смо научили да прихватамо оне који су друкчији од нас. Прихватамо чак и људе који се потпуно разликују, као што су мутанти.

— Ако их прихваташ, зашто се онда љутиш кад се Елена шета са оним „како се оно зваше“? — лукаво се насмеши Синди.

Заіонетан свет

Еленин друг вратио се у колец одмах после новогодишњих празника. Тим — тако се звао. Мислим да она проводи превише времена пишући му писма. Али, шта да радим?

Моја жена сматра да би био ред да према њима испољимо мало више дружељубивости. Овде су већ месец и по дана, а ми смо са њима само измењивали уобичајене поздраве — пријатељски би климнули главом или се насмешили и — то је било све. Нисмо им знали ни имена. Немам неку нарочиту жељу да се упознам са њима. Али, нека јој буде. Позваћемо их да вечерас дођу код нас на пиће.

Дошли смо до куће коју је изнајмила Тимова породица. Врата нам је отворио човек коме нисам могао да одредим године. Тада сам први пут видео неког од њих тако изблиза. Лице му је било некако пљоснато, очи чудно размакнуте, а кожа сјајна као да је превучена воском. Није нас позвао унутра. Могао сам да видим како се иза њега, у кући, догађају необичне ствари — неки од чланова породице лебдели су око лустера! Осећали смо се врло непријатно док смо стајали на улазу. Почели смо да муцамо и једва смо успели да објаснимо зашто смо дошли.

Он нас је гледао потпуно незаинтересовано. Тачно смо осетили да му није до дружења с нама. Одговорио нам је, врло хладно, да су заузети и да очекују госте, али да ће можда свратити једном приликом.

Тако су нас, у ствари, одбили. То је загонетан свет. Створили су свој сопствени круг и држе се по страни. Но добро, нисам посебно ни желео да склапам познанства са њима. Ионако ће за неколико недеља да оду.

Можда смо уірожени?!

Како месеци брзо пролазе и смењују се! Данас се подигла прва снежна олуја. Није била нарочито јака, али зима тек долази. Претпостављам да ће ускоро да стигну и наши необични пријатељи.

Три породице су дошле у петак, а остале три данас. Синди је већ ишла да их посети. Како каже Тимова породица има мезимче, ни мање ни више него **пса-мутанта**! То је нека врста пудле са светло црвеним очима. Језим се при помисли на њу! Нисам имао појма да постоје пси-мутанти...

Надао сам се да ће Тим да оде у војску. Али, нисам ја те среће! За новогодишње празнике ће доћи поново, на две недеље. Елена је већ почела да броји дане...

Видео сам на плажи пудлу-мутанта. Ако ме питате, више личи на дивовског гуштера него на пса. Синди ју је мазила. Она се игра са њима. Прихватила их је, а и они њу. Мислим да је то сасвим нормално. Понашање мојих кћери је исправно, а моје је погрешно. Како да савладам своја предубеђења?! **Не желим** да имам предрасуде, али неке ствари су нам усађене још од малих ногу.

Елена је синоћ остала са Тимом до после поноћи...

Тим је синоћ био код нас на вечери. Морам да признам да је врло симпатичан, али изгледа **тако** чудно! Елена га је наговорила да нам прикаже левитацију. Мало се снебивао, а онда се одједном одигао високо од пода. Циркузант! А моја кћерка је тако заљубљена у њега!

Сутра му се завршава распуст. Не могу да дочекам час када ће ода оде.

И ова зима се ближи крају. Мутанти одлазе ове недеље. У суботу су имали госте — мутанте неке друге врсте. Ваљда неко друго племе мутаната. Њихови посетиоци су били врло високи и мршави, као покретни скелети, врло бледи и врло успорени. Нису ништа говорили. Синди каже да се споразумевају мислима. **Телепати.** Изгледали су прилично безопасно, али мене то све више застрашује.

Замишљам да десетине разних изданака људског рода који постоје упоредо с нама, различите врсте мутаната како расту и множе се... Сада, кад су коначно почели да се појављују и кад смо сазнали колико их има, забринут сам и питам се колико ћемо још изненађења доживети ми, такозвани нормални људи? Да ли ће се наши потомци наћи у мањини? Хоћемо ли се ми, који не располажемо њиховим моћима, претворити у грађане нижег реда?

И беба лебди!

Лето. Јесен. Зима.

Ево их, долазе. Можда би ове године требало да се мало пријатељскије понашамо према њима.

Прошле године — седам кућа. Ове године су изнајмили девет. Лепо је што имамо толико посетилаца. Пре него што су мутанти почели да долазе, зими смо били врло усамљени.

Изгледа да је почео да пада снег. Ускоро ће и они да дођу Добио сам писмо од Елене. Тражи да јој спремимо њену стару собу. Време пролази. Ствари се мењају Увек је тако било. Зима долази увек у исто време, а са њом и наши необични пријатељи. Ово је девета година како долазе. Једва чекам да видим Елену!..

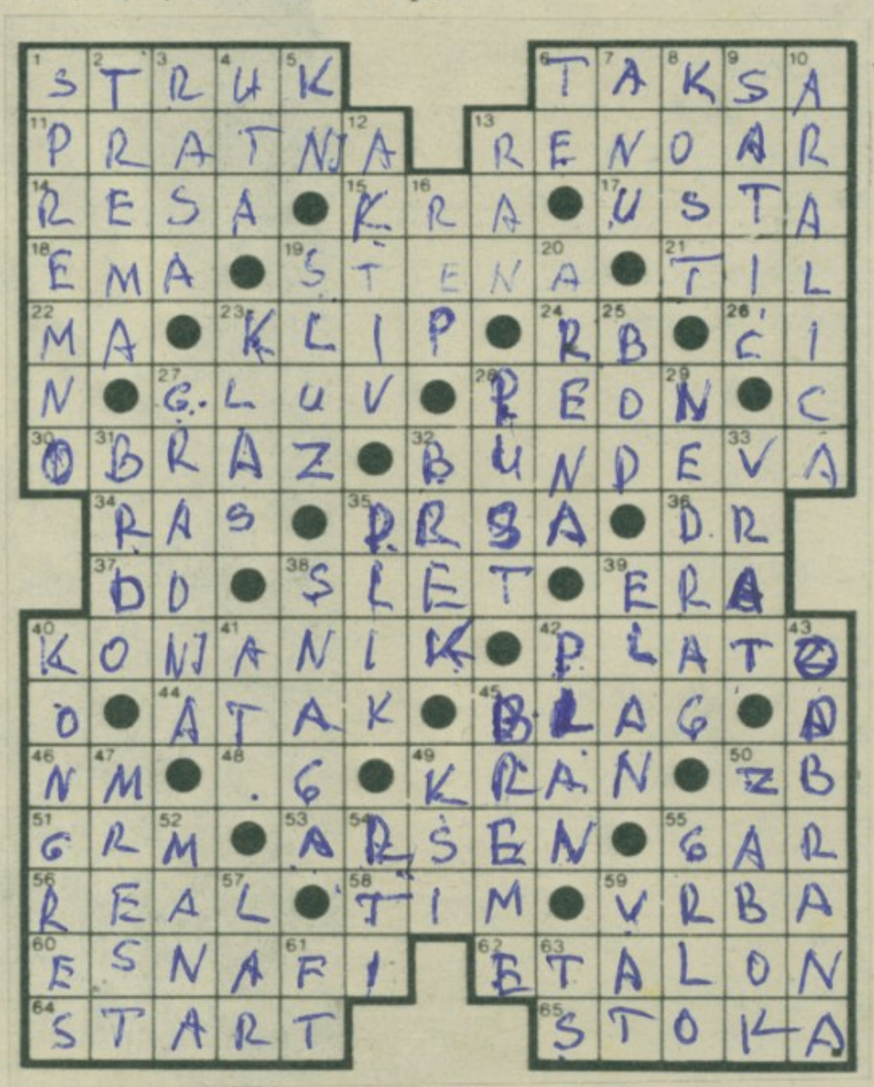
Јуче су стигли Елена и Тим. Погледајте, ено их доле, на плажи! Да, они су леп млади пар. Са њима је и мој унук. То је онај мали у плавој ветровки. Гледајте како лебди! Кладим се да се винуо тридесетак метара од земље! Мали је, још није проходао, али је врло напредан за свој узраст. Морате да признате да одлично лебди — левитација му баш иде од руке!

укрштене речи

ВОДОРАВНО:
1) Облик тела, стас, **6)** врста дажбине, **11)** праћење, **13)** француски сликар (Пјер Огист), **14)** кита, ројта, **15)** превлака на Малаки, **17)** део главе, **18)** женско име, **19)** громада, **21)** мрежаста тканина, **22)** хемијски знак за тантал, **23)** део мотора са унутрашњим сагоревањем, **24)** хемијски знак за рубидијум, **26)** иницијали презимена и имена нашег писца („Пауци“), **27)** без слуха, **28)** јужноамерички сељак, **30)** лице, **32)** тиква, **34)** наша филмска глумица и писац (Ева), **35)** груди, **36)** Нушићева комедија, **37)** скраћеница за деоничко друштво, **38)** спортска манифестација, **39)** Ужичанин, **40)** јахач на коњу, **42)** висораван, **44)** напад, **45)** нежан, умерен, **46)** ауто-ознака за Ново Место, **48)** хемијски знак за сребро, **49)** дизалица, **50)** девето и друго слово ћирилице, **51)** жбун, **53)** хемијски елемент, **55)** чађ, **56)** шпански фудбалски клуб, **58)** екипа, **59)** врста дрвећа, расте уз воду, **60)** некадашња удружења занатлија, **62)** основна мера, прамера, **64)** знак за почетак трке, **65)** марва.

УСПРАВНО:
1) Вешто, окретно, **2)** узбуђење пред јавни наступ, **3)** пасмина, сој, **4)** јапанска песма, **5)** дванаесто и седамнаесто слово ћирилице, **6)** хемијски знак телура, **7)** вавилонски бог неба, мора и воде, **8)** тврди део тела, **9)** мали сат, **10)** наш сликар (Стојан), **12)** радно стање глагола, **13)** превремен, **16)** део тела животиња, **19)** течност која се лучи, **20)** борилиште, **23)** плод житарица, **25)** поен, **27)** изградња, **28)** ненасељен, **29)** немио, **31)** узвишица, брег, **32)** боксерски термин, **33)** шија, **35)** мехурић на кожи, **38)** сила, моћ, **39)** полет, **40)** парламент у неким државама, **41)** албанска телеграфска агенција (скр), **42)** нацрт, скица, **43)** заштита, **45)** нарамак, **47)** мрешћење, **49)** грчко слово, **50)** место у Хрватском загорју, **52)** надостатак, **54)** место код Гуче, **55)** део гуше, **57)** град у Ирану, **59)** проналазак парне машине (Џемс), **61)** два сугласника, **63)** ауто-ознака за Трст.

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: П, шперплоча, неморалан, арија, акт, Јиланд, ШИ, ДОЗ, Генић, Еро, Ибар, ар, ., јелен, надаље, е, КА, А, атом, ад, тикети, МИШИЋ, тер, провирити.

Издаје и штампа НО „ПОЛИТИКА“ — ООУР Издања за младе „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“, Македонска 29, 11001 Београд. Директор НО „ПОЛИТИКА“ Вукоје Булатовић. Главни и одговорни уредник „ПОЛИТИКИНОГ ЗАБАВНИКА“ Живорад Стојановић. Помоћник главног и одговорног уредника Александар Б. Костић. Уредник: Бојана Дожић, телефон 324-483. Ликовно-графички уредници Владимир Горбунов и Соња Јашовић, телефон 326-620. Поштански фах 124. Телефони: 324-471, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/I, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

Цена једног примерка 10 динара

ПРЕТПЛАТА ЗА НАШУ ЗЕМЉУ

3 месеца	110,00 динара
6 месеци	220,00 динара
1 година	440,00 динара

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО

3 месеца	220,00 динара
6 месеци	440,00 динара
1 година	880,00 динара

Претплата се врши на жиро-рачун број 60801-601-29728 уз обавезну назнаку — НО „ПОЛИТИКА“ — ООУР „Продаја“ претплата на лист „Политикин забавник“

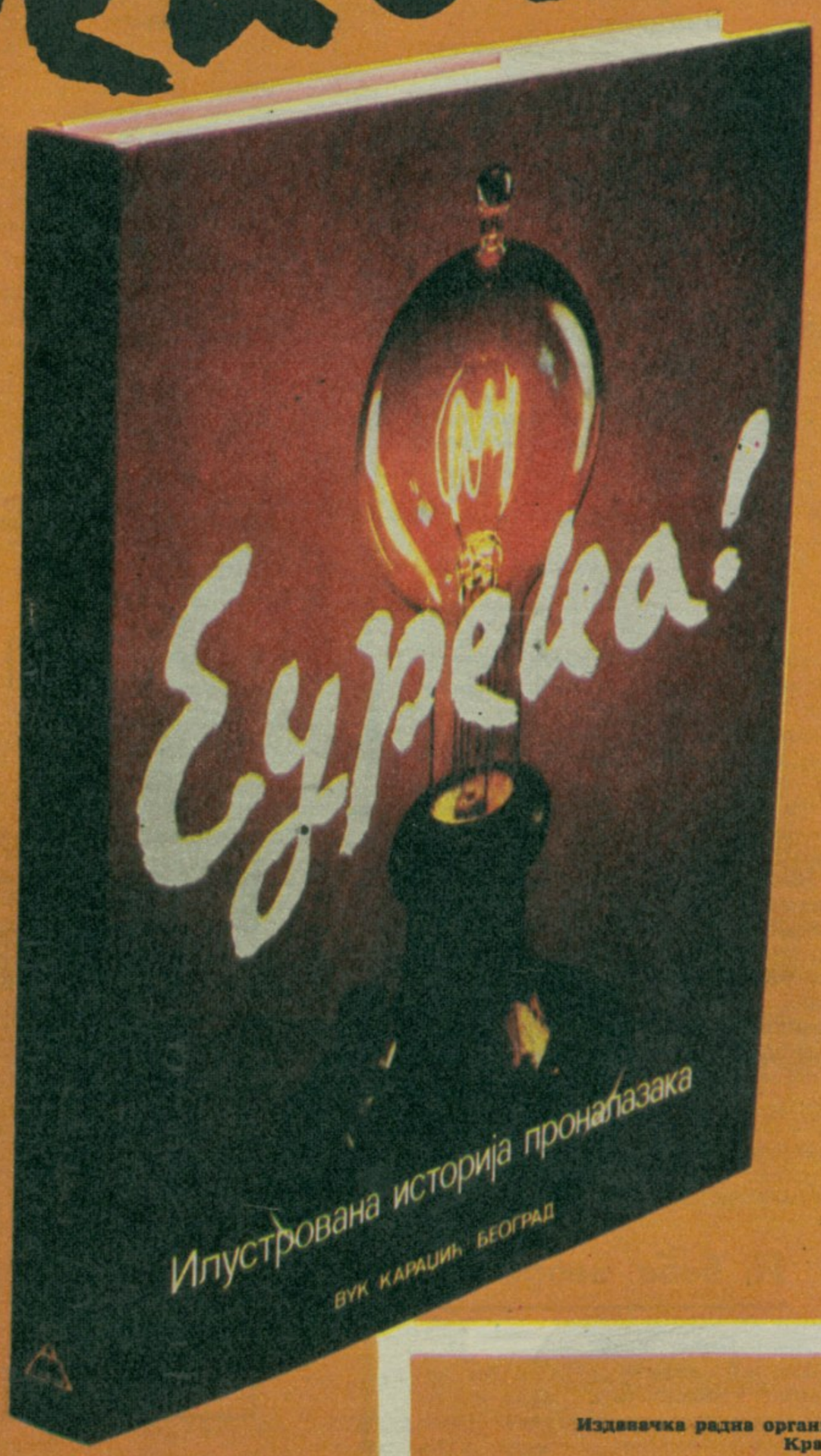
ПРЕТПЛАТА У СТРАНОЈ ВАЛУТИ

САД	$	47 —
СР НЕМАЧКА	DM	83.—
ШВЕДСКА	Skr	195.—
ФРАНЦУСКА	Ffr	193.—
ШВАЈЦАРСКА	Sfr	77 —

Уплате из иностранства слати на девизни рачун НО „ПОЛИТИКА“ код ИНВЕСТ БАНКЕ — БЕОГРАД, на рачун број 60811-620-63-257300-00051, са обавезном назнаком, претпата на „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“

Илустрована историја проналазака
од точка до компјутера

Еурека!

Пуна богатих и зналачки одабраних фотографија, цртежа, докумената, података и необичних анегдота ЕУРЕКА је узбудљива прича о проналасцима који су изменили људску историју

ШТАМПАРИЈА ● БАРУТ ● ПАРНА МАШИНА ● ЕЛЕКТРИЧНА СТРУЈА ● ТЕЛЕГРАМ

о изумима који су човеков живот учинили лепшим и удобнијим

ЦИПЕЛЕ ● ОЛОВКА ● ТЕРМОС ● ДУГМЕ ШТЕДЊАК ● НЕЗАГОРЕВАЈУЋИ ТИГАЊ

Сваки опис појединог изума је мала прича за себе, кратак документат о генијалности човековог ума, о његовој истрајности и довитљивости

ЧОВЕК СЕ КРЕЋЕ
Саобраћај ● Комуникације

ЧОВЕК КОРИСТИ ПРИРОДУ
Енергија ● Материјали

ЧОВЕКОВ ЖИВОТ
Пољопривреда и исхрана ● Одевање ● Грађевинарство ● Домаћинство ● Здравство ● Заштита ● Организација

Књига је штампана ћирилицом, формат 25 x 31 цм. Богато је технички опремљена, у тврдом повезу са пластифицираним заштитним омотом у боји. Садржи 248 страна текста, 818 илустрација, од којих 330 у боји. Индекс имена, као и табела хронолошког прегледа проналазака, налазе се на крају књиге.

ЦЕНА 560.— динара

Књигу можете подићи сваког радног дана до 15 часова у ИРО „ВУК КАРАЏИЋ“, Краљевића Марка 9, тел. 620-371, а можете је купити и у нашим представништвима: у **Новом Саду** — Лазе Костића 22, тел. 20-339; у **Сарајеву** — Симе Милутиновића 10, тел. 22-773; у **Светозареву** — Славке Ђурђевић б. б. згр. Б-3. тел. 23-313; у **Загребу** — Николе Тесле 14/III, тел. 410-525.

Како и иде су настајали најбољи проналасци

ЧОВЕКОВ РАД
Оруђа ● Инструменти ● Конструкције ума

КЉУЧНА ОТКРИЋА
Нож ● Точак ● Конопац ● Вентил ● Зупчаник ● Жица ● Телефонски кабл ● Транзистор ● Ласер

Свако кога интересује технички напредак и општа култура човечанства везана уз њега, наћи ће у овој књизи богат избор тема. То је књига за којом ћете посегнути много пута, било да освежите своје знање, било да нешто научите.

Издавачка радна организација „ВУК КАРАЏИЋ“, Београд, Краљевића Марка 9

НАРУЏБЕНИЦА

Овим неопозиво наручујем књигу „ЕУРЕКА“ по цени од 560.— динара
А) ЗА ГОТОВО — са попустом од 10%, плаћање поштару приликом пријема књиге;
Б) НА ОТПЛАТУ — у 5 месечних рата, с тим што прва рата износи 160.— динара, а остале по 100.— динара.
Рате ћу отплаћивати редовно сваког месеца, најкасније до 10-ог у месецу, по пријему књига, рачуна и одговарајућег броја уплатница „ВУК КАРАЏИЋ“. У случају спора признајем надлежност Општинског суда у Београду. (Непотребно прецртати)

Презиме, очево име и име

Место и година рођења

занимање

Поштански број и место становања

Улица и број телефон

Назив радне организације

Место седишта

Улица и број телефон

Овера о запослењу — потпис купца

бр. л. карте ——— Издате од СУП-а ———

Пензионери прилажу претпоследњи чек од пензије.

КАМИОН · САФАРИ

PEZ® ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

добили су чланови ПЕЗ клуба чије чланске карте носе бројеве:

10023 10056 10069 10073 10111 10161 10234
10268 10526 10571 10615 10683 10729 10778
10953 10993 11128 11144 11178 11363 11371
11398 11432 11497 11551 11648 11658 11826
11840 11863 11907 11985 11989 12162 12356
12425 12459 12470 12544 12774 12775 12822
12845 12854 12988 12996 13136 13224 13232
13361 13376 13382 13389 13416 13468 13497
13508 13628 13656 13742 13810 13842 13950
14038 14063 14121 14194 14196 14199 14261
14282 14411 14431 14520 14548 14556 14693
14758 14813 14842 14945 14992 15007 15151
15169 15239 15247 15269 15310 15336 15355
15373 15379 15392 15401 15424 15607 15678
15729 15745 15763 15786 15914 15915 15953
15983 16003 16039 16196 16265 16302 16693
16758 16760 16787 16808 16832 16932 16918
16919 17028 17036 17056 17074 17100 17121
17214 17224 17243 17284 17287 17289 17404
17622 17683 17705 17709 17757 17853 17858
17906 18654 18974 19047 19160 19179 19182
19302 19367 19441 19468 19563 19577 19634
19369 19584 19895 19746 19853 19896 19953
19563

20081 20149 20156 20179 20199 20283 20332
20385 20394 20423 20427 20477 20521 20533
20593 20640 20721 20782 20837 20896 20937
20914 20922 20952 20983 20994 21022 21029
21169 21207 21235 21267 21298 21367 21377
21521 21696 21707 21712 21763 21767 21911
21961 21956 21995 22006 22028 22096 22106
22260 22295 22358 22398 22604 22654 22748
22904 23025 23193 23253 23310 23338 23350
23389 23371 23438 23454 23678 23772 23790
23850 23868 23925 23990 24049 24051 24168
24311 24323 24349 24475 24478 24490 24501

24511 24543 24560 24603 24618 24641 24709
24831 24943 24857 24895 25021 25027 25042
25089 25113 25231 25244 25252 25263 25266
25380 25490 25538 25570 25573 25589 25592
25667 25808 25908 25948 25995 26006 26030
26165 26218 26281 26348 26350 26415 26465
26492 26539 26551 26852 26812 26827 26848
25865 26875 26891 26900 27019 27028 27073
27201 27386 27437 27570 27618 27633 27650
27699 27776 27797 27804 27866 27897 27900
27942 27957 27985 28357 28368 28448 28478
28652 28730 28746 28752 28758 28780 28790
28943 28959 29055 29232 29263 29271 29285
29328 29336 29373 29593 29682 29783 29869
29874 29943

30045 30064 30094 30100 30146 30188 30217
30230 30240 30390 30496 30508 30556 30633
30639 30744 30962 31051 31069 31178 31263
31285 31400 31433 31437 31569 31674 31694
31727 31777 31809 31818 31844 31849 31884
32101 32164 32291 32347 32402 32550 32604
32627 32733 32811 32837 32937 33065 33081
33113 33190 33210 33271 33342 33380 33441
33476 33507 33711 33781 33863 33900 33909
33953 33957 34002 34027 34041 34082 34093
34157 34162 34223 34226 34327 34389 34459
34488 34550 34592 34669 34897 34941 34973
34994 34987 35062 35154 35189 35240 35266
35392 35400 35433 35506 35537 35614 35622
35630 35749 35867 35904 35926 35946 36105
36151 36184 36189 36253 36253 36310 36372
36472 36492 36499 36530 36536 36612 36624
36688 36677 36752 36784 36821 36860 36895
36918 35927 36946 36949 37022 37065 37106
37219 37251 37366 37400 37415 37463 37543
37544 37584 37622 37638 37640 37793 37828
37932 37939 38135 38178 38233 38397 38410
38441 38535 38555 38560 38593 38629 38684
38717 38752 38767 38813 38921 38858 38946
38948 38957 39164 39228 39279 39300 39306
39339 39551 39570 39581 39583 39639 39644
39747 39756 39795 39885

40056 40079 40128 40140 40173 40201 40220
40301 40346 40378 40394 40445 40468 40477
40557 40558 40608 40623 40700 40714 40776
40837 40850 40921 40945 41030 41110 41370

41455 41464 41558 41854 41991 42019 42023
42041 42055 42096 42137 42155 42222 42265
42307 42328 42452 42475 42659 42702 42712
42736 42753 42857 42952 42958 42961 42989
42994 43059 43080 43088 43187 43215 43237
43295 43321 43364 43446 43465 43505 43523
43591 43628 43660 43663 43768 43843 43857
43862 43996 44042 44200 44221 44293 44378
44396 44426 44448 44479 44510 44572 44592
44800 44898 44917 44951 45131 45167 45186
45252 45289 45300 45333 45340 45385 45393
45445 45515 45383 45628 45633 45647 45671
45802 45810 45869 45887 45992 46005 46010
46093 46102 46177 46283 46399 46462 45562
46594 46505 46724 46767 46995 47029 47046
47088 47112 47253 47255 47268 47327 47330
47336 47378 47394 47460 47549 47575 47579
47627 46668 47687 47747 47912 47932 48004
48011 48057 48197 48192 48273 48349 43512
48522 48572 48641 48717 48721 48732 48854
48913 48959 48986 49190 49211 49222 49257
49364 49371 49442 49502 49516 49563 49598
49643 49739 49791 49799 49807 49833 49929
49516

50015 50063 50143 50154 50168 50403 50486
50517 50532 50620 50644 50708 50873 50969
50972 51005 51145 51296 51546 51632 51686
51766 51894 51905 51957 51984 51994 51996
52078 52087 52105 52207 52355 52496 52527
52543 52596 52621 52867 52881 52892
52975 53095 53103 53219 53243 53293 53470
53525 53569 53585 53633 53645 53649 53740
53753 53871 53922 53932 53935 53939 53951
53974 53990 54030 54043 54084 54092 54135
54263 54347 54477 54520 54548 54671 54683
54710 54718 54740 54753 54756 54833 54886
54898 54944 54948 55031 55079 55142 55200
55289 55359 55431 55449 55579 55787 55808
55975 56083 56121 56133 56153 56155 56159
56314 56336 56357 56372 56380 56385 56445
56457 56530 56548 56563 56564 56774 56779
56823 56861 56909 56925 56932 56957 57039
57041 57092 57103 57122 57163 57338 57475
57482 57490 57508 57509 57542 57573 57648
57842 57855 57979 58302 58325 58404 58429
58431 58452 58476 58581 58639 58644 58646
58761 58910 58830 58835 58854 58859 59034

59075 59089 59168 59205 59248 59359 59399
59400 59447 59503 59526 59596 59620 59705
59754 59758 59782 59783 59800 59857 59858
59897 59903 59926

60021 60116 60131 60237 60284 60331 60464
60503 60532 60587 60601 60616 60637 60649
60674 60877 60839 60845 60847 60862 60894
60931 61120 61153 61245 61279 61418 61524
61529 61547 61555 61608 61776 61777 61798
61807 61817 61838 61942 61972 63001 62047
62051 62114 62297 62318 62391 62474 62514
62515 62546 62607 62621 62719 62778 62780
62796 62868 62882 62947 62948 63058 63200
63205 63206 63260 63359 63401 63402 63411
63460 63630 63771 63816 63835 63841 63874
63890 64003 64049 64061 64073 64095 64098
64113 64124 64163 64233 64320 64339 64458
64463 64468 64478 64481 64500

намион ћемо испоручити поштом и то у фебруару.

САМО ЗА ЧЛАНОВЕ КЛУБА

САМО ЗА ЧЛАНОВЕ PEZ КЛУБА

Сваког месеца награђујемо 1.000 чланова ексклузивним наградама — PEZ фигурицама, које се продају широм света.

НАГРАДА У ЈАНУАРУ ЈЕ: *САФАРИ PEZ КАМИОН*

Награђене бројеве PEZ чланских карата, објавићемо 1. фебруара у „Забавнику“.
ПОСТАНИ И ТИ ЧЛАН!
Пошаљи 5 омота бомбона PEZ и попуњен купон на адресу:
PEZ КЛУБ,
61111
ЉУБЉАНА,
п. п. 8

Kolinska

Купон испуни (штампаним словима) исеци и налепи на дописницу

Презиме и име

Улица и кућни број

Место становања

поштански број

Датум рођења

Мала пошта

11001 БЕОГРАД
МАКЕДОНСКА 29, П. ФАХ 124

Драги Забавниче,

ЗА ОНЕ КОЈИ ВОЛЕ ЖИВОТИЊЕ

Молим те да ово писмо не заврши у кошу јер је ствар о којој ти пишем веома важна. Свакодневно сам сведок мучења животиња, а и оне су жива бића, и оне заслужују љубав и топлину. Чула сам да постоји Друштво за заштиту животиња али оно, изгледа, не може да стигне свуда и да на време пружи своју помоћ. Зато сам дошла на идеју да позовем све љубитеље животиња, од најмлађег узраста па до 16 година, да оснујемо удружење за помоћ и заштиту животиња. У мојој школи имам истомишљеника који су већ имали прилику да несебично помогну некој животињи. Дакле, заинтересованих има. Зато позивам све оне који воле животиње да ми се што пре јаве јер сва та напуштена, гладна и болесна бића очекују нашу помоћ. Сигурно је да ће дете код кога се развије осећај да треба да помаже животињама у невољи бити од користи и људима.

Будући чланови удружења могу да се јаве на адресу: **ОШ „Радојка Лакић, Теслина 1-7, 11000 Београд.** *На коверту треба назначити „за Драгану", одељење VII-1.*

Жељу смо ти, Драгана, испунили. Јави нам се кад будете оформили удружење.

ВАЗДУШНИ ЏИН

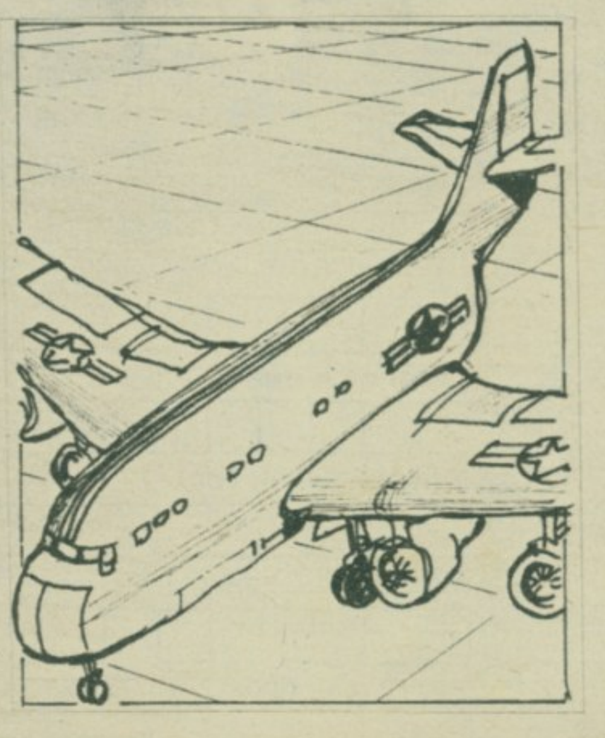
Велики сам љубитељ авиона па те молим да ми одговориш на два питања: који је ваздухоплов највећи на свијету и да ли је већи „старлифтер" или „С5А галаксија"?

Драган Радоњић
Маркса и Енгелса 20
Титоград

Највећи авион на свету је, како су нас обавестили у Музеју ваздухопловства у Земуну, амерички транспортер „С5А галаксија", тежак око 346 тона. Овај ваздушни џин који лети брзином од 919 km/h има долет од — 10500 километара! Распон крила „галаксије" је 68 а укупна дужина 75,7 метара. Висина му је „солитерска" — износи 19,8 метара. У овај авион може, релативно удобрно, да се смести 345 војника под пуном ратном спремом. Уколико не превози војнике, „галаксија" може да понесе 120 тона терета. Што се тиче покретачких снага, ова летелица располаже са 4 турбомлазна мотора који стварају потисак од 18600 килопонда.

„Старлифтер" је такође амерички авион. И он спада у тешке транспортере. Брзина му је као и код „галаксије" 919 km/h, али му је долет знатно мањи. Износи „свега" 6 хиљада километара. Размак крила „старлифтера" је 49, укупна дужина 44,5 метара, док је висок 11,9 метара. Носивост овог авиона је 155 војника под пуном ратном спремом или 32 тоне терета. И њега као и „галаксију" покрећу 4 турбомлазна мотора али са 9500 килопонда потиска.

Ни Совјетски Савез не заостаје за Сједињеним Америчким Државама — и он има свог ваздушног џина. То је „ТУ-144", транспортер тежак 185 тона. Максимална брзина овог авиона знатно је већа него „галаксије" и „старлифтера" — он за један час прелети 2500 километара са долетом од 6500 километара. Занимљиво звучи податак да по свом спољном изгледу „ТУ-144" веома личи на енглеско-француски „конкорд". Размак његових делта-крила је 28,80 метара. Укупна дужина совјетског транспортера је 65,7 а висина 12,85 метара. Носивост му је, као и код „галаксије", 120 тона. И број мотора је исти, само што код њега 4 турбомлазна мотора стварају потисак од 19990 килопонда.

ТАБЛЕТЕ ПРОТИВ ПУШЕЊА

Чуо сам да постоје неке таблете и чај против пушења. Како већ дуго желим да оставим пушење, а то ми не полази за руком, молио бих те да ме обавестиш где бих могао да их набавим.

Каменко Рајковић
Цара Лазара 51
23000 Зрењанин

»Tabex« таблете против пушења, за сада, нећете наћи ни у једној од наших апотека, али зато можете да их наручите или сами купите у Бугарској или СССР-у. Код нас се у бољим апотекама продаје „Чај за пушаче" који ти, истина, неће помоћи да оставиш пушење, јер служи само за искашљавање. Како му укус није нарочито пријатан, можда ће те ипак навести да се одрекнеш тог штетног задовољства.

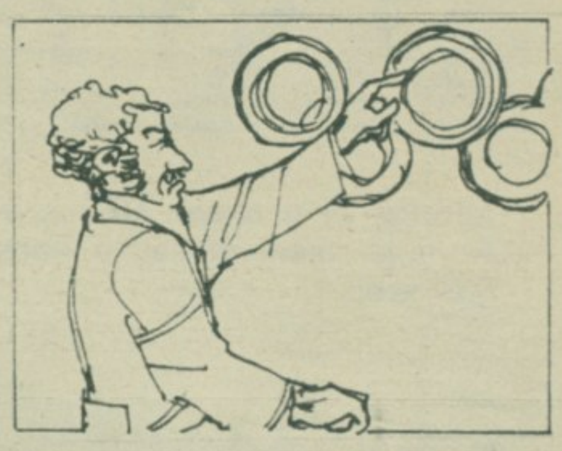

ЦРВЕНО СВЕТЛО ЗА ЖВАКЕ

У нашем разреду има више нас који се дописујемо с вршњацима из Совјетског Савеза. Желели бисмо да им пошаљемо фломастере али смо чули да пакет који путује у иностранство мора да буде одређених димензија. Да ли је то тачно и које су димензије пакета? Интересује нас још и да ли нашим другарицама и друговима у СССР-у можемо да пошаљемо жвакаће гуме и ако не можемо зашто?

Ученици из Кузмина

Пакет који се шаље у иностранство не мора да има строго одређене димензије, под условом да збир његове висине и дужине не пређе — 200 сантиметара. Гломазни пакети се не примају. То је што се тиче поште. Кад су у питању царински прописи они налажу да се оловке и пера не могу слати у неограниченом броју, већ највише по 5 комада од једне врсте. Жвакаће гуме немојте слати у Совјетски Савез јер ће вам њихова царина вратити те пакете као кварљиву робу, односно намирнице.

КРУГ ЗА КОНТИНЕНТ

Желео бих да знам како су настали симболи олимпијских и медитеранских игара?

Коце Петров
Чедомир Кантарџиев 13а
Скопље

Симбол олимпијских игара настао је крајем 19. века. Тада је, тачније 1894. године, у амфитеатру Сорбоне у Паризу Пјер де Кубертен обновио олимпијске игре. Како је модерна варијанта предвиђала да у Играма учествују такмичари из целог света, одлучено је да се направи одговарајући симбол. Најприхватљивије је било решење да сваки континент буде обележен једним кругом: тако је настало пет чувених кругова.

Вальда по угледу на олимпијски, настао је и симбол медитеранских игара. Али, пошто на њима учествују само такмичари са континената који излазе на Средоземно море (Европа, Азија и Африка), на овом симболу се налазе само три круга. Осим кругова, ту је и симбол једне врсте туљана, сисара који живи искључиво у водама Средоземног мора

НЕ МОЖЕ ТО ТЕК ТАКО

Идем у други разред заједничког средње-васпитног образовања и желео бих да постанем тренер борилачких вештина. Пошто ћу трећи разред уписати у Новом Саду, интересује ме да ли у њему постоји нека таква школа и да ли могу да постанем тренер иако нисам носилац црног појаса?

Читалац из Дебељаче

Школа за тренере борилачких вештина не постоји у Новом Саду, али зато постоје клубови у којима могу да се полажу тренерски испити. Кандидати за тренере морају да буду носиоци црног појаса. Не мање важан услов је и да морају да имају 3—4 године „стажа" у борилачким вештинама (дужина обавезног стажа није

свуда иста и зависи од правилника клуба). Школа за тренере борилачких вештина постоји при Факултету за физичко образовање у Београду. Према томе, кад завршиш средње усмерено образовање и ако те дотле жеља не прође, можеш да конкуришеш за упис на овај факултет.

ОД КРВИ И МЕСА

Читала сам неколико романа Александра Диме Оца па ме интересује да ли је он измишљао ликове и догађаје о којима је писао или не?

Снежана Симић,
Жике Јанковића бб
Шабац

Александар Дима Отац спада у најчитаније ауторе забавне литературе 19. века. Његове књиге,

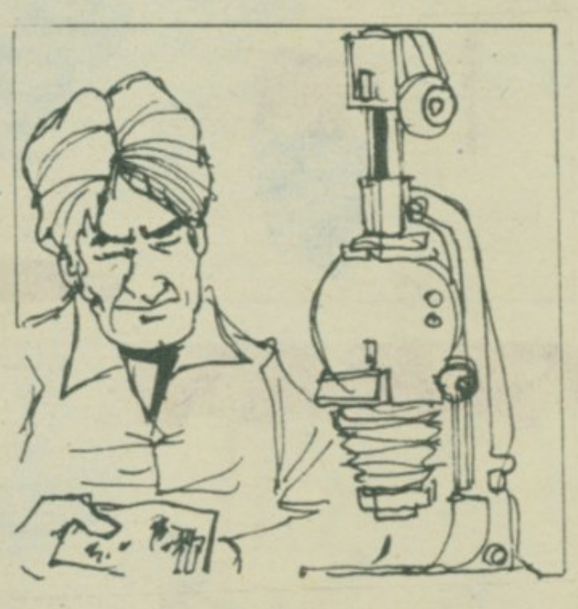
упркос свим оним замеркама које су им стављали књижевни критичари, биле су просто — „гутане"! И још нешто: биле су, углавном, слика и прилика идејних опредељења популарног писца, а она су зна се, била либерална и критичка. Дима Отац није се либио да оштро критикује повампирену аристократију и све оне који су за животни циљ имали стицање племићке титуле. То се уосталом види и из његовог романа „Гроф Монте Кристо" који, кад се ослободи развучености, расплинутости и фантазија, сасвим добро одсликава прилике времена у којем је Дима живео. Већина романа Александра Диме има историјску потку: људи од крви и меса, зли и добри, значајни и мање значајни, били су неисцрпан извор писцу који је за собом оставио око 600 дела. Између осталих, и роман „Три мускетара" је романсирана историја једног периода у Француској. Личности у њему, бар оне главне, као и догађаји везани за двор, нису само плод пишчеве маште: све се то заиста догађало. А из историје знамо да су постојали кардинал Ришеље, па Мазарен, Луј XIII и Луј XIV, дворске даме и све оне угледне жене Париза у чијим се салонима одвијао културни живот главног града Француске, ковале сплетке, лансирали уметници и уговарали крупни послови.

ПУТ ПОД НОГЕ!

Где могу да набавим прибор за израду колор-фотографија?

Душко Живковић,
Црног Марка 6
Лесковац

Прибор за израду колор-фотографија није баш лако наћи. Увозни се појави тек с времена на време а и тада се брзо распрода. Ни домаћи прибор не може увек да се купи — чешће га нема него има.

Постоји још један проблем за оне који сами желе да израђују колор-фотографије а живе у унутрашњости: све оно што им је потребно може да се нађе само у великим градовима! Зато ти предлажем да прибор потражиш у специјализованим продавницама у Нишу или Београду.

ГЕОГРАФИЈА ЈЕ »МЛАДА«

Молим те да ми одговориш ко је први увео историју и географију у школе, кад и како?

Корина Ана Сенић,
Велика Горица

Када су географија и историја уведене у школе тешко је рећи јер су и једна и друга као научне дисциплине установљене тек у 19. веку. Према томе, у школски програм тек тада су могле да буду званично уврштене. Међутим, и географија, наука која проучава просторну стварност Земљине површине, и историја, наука која изучава развитак људског друштва, биле су предмет проучавања у „школама" античке Грчке. Међу најпознатије ризнице знања старе Грчке спадају чувена Платонова Академија и Аристотелова школа у Стагири чији је ђак био и Александар Македонски. Па ипак, настанак првих школа везује се за источне народе Кинезе, Индијце, Египћане. Вероватно је да су се у њему деца, поред астрономије, математике, геометрије, астрологије, медицине и фармакопеје, подучавала и неким основним знањима из области историје и географије. А од тих првих источних школа до сада прошло је око 4500 година.

МЕЊАМО, ПОКЛАЊАМО, ТРАЖИМО

Ко ми пошаље 4—5 папирнатих лутки добиће од мене 10 разгледница и 4 металне значке. **Санди Вучковић, 58204 Дугопоље**

Молио бих читаоце Забавника да ми пошаљу оне бројеве у којима су текстови о авионима. Заузврат шаљем разгледницу свога града и салвете, по договору. **Стипе Корачић, 58310 Омиш, Ј. Корачића 5**

Недостају ми бројеви „Дениса" од 150 до 160. За сваки број нудим два Забавника, једну „Стрипотеку" и три металне значке. **Саша Бројанац, 54402 Семељци, Дољанска 74**

Сакупљам маркице, значке, салвете и мале календаре и желела бих да се размењујем. **Милева Пајчин, 21424 Товаришево, Кардељева 38**

За једну папирнату луткицу нудим 3 салвете или 2 разгледнице. **Даница Поп-Илић, 16210 Власотинце, Пролетерска 10-а**

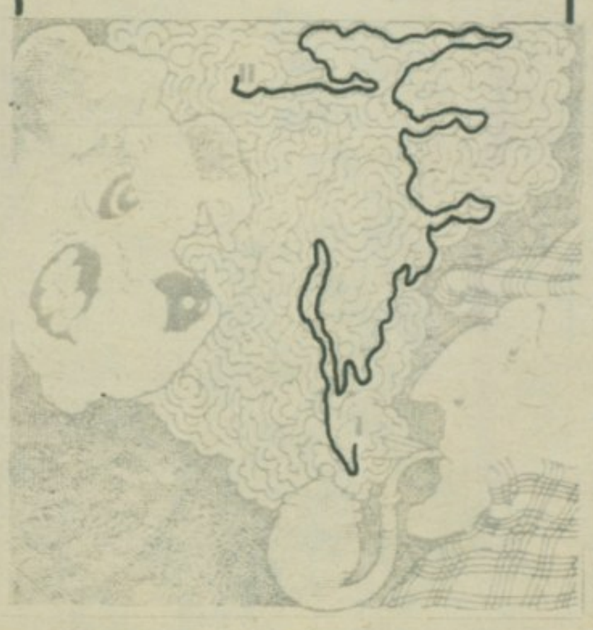
Дајем два „Микијева забавника" (бр. 253 и 254) и два „Дениса" (бр. 169, 170. и 171) за два до три „Политикина забавника". **Ела Чулајевић 79000 Мостар, Хатовска 17**

Сакупљам маркице и стари папирни новац и неисписане разгледнице па бих желео да се мењам. **Ђуро Гаврановић (при Жупан), 61000 Љубљана Влаховићева 19/IV**

Поседујем велики број свих могућих стрипова и мијењао бих их за ЛП и мале плоче, постере и металне значке. У обзир долазе само стране плоче, по договору. **Жељко Ковачић, 41000 Загреб, Самоборска иза 109-а**

ЛАВИРИНТ

За оне који нису имали стрпљења да се посвете решавању лавиринта са стране 22, овде дајемо решење

ПОЛИТИКА
Мозаик

ПРЕКРАТИТЕ ВРЕМЕ РЕШАВАЈУЋИ ЕНИГМЕ У ЕНИГМАТСКОМ ЛИСТУ Мозаик

WALT DISNEY

МИКИ

УБИ, МИКИ!

РАДНИЦИ ТЕК ШТО СУ ЗАВРШИ-ЛИ!

ДАО САМ ДА МИ СЕ У КУЋИ НАПРАВИ ЗВУЧНА ИЗОЛАЦИЈА!

НАДАМ СЕ ДА ТЕ НИСУ ПРЕВАРИЛИ!

ШИЉА

ДА Л', ЗАИСТА, ПРИГУШУЈЕ ЗВУК?

КАЖЕМ: ДА Л' ЗАИСТА, ПРИГУШУЈЕ ЗВУК?

ВИДИМ ДА ПОКРЕЋЕШ УСНЕ... ЈЕ Л' ОЋЕШ ДА КАЖЕШ НЕШТО?

10-21

НЕ ЧУЈЕМ ТЕ, ШИЉО, АЛ' ВИДИМ ДА МИЧЕШ УСНАМА!

Copyright © 1979 Walt Disney Productions World Rights Reserved

МИСЛИМ ДА ЈЕ ДОБИО ШТА ЈЕ ХТЕО!

40